

কমতাজ্যোতি

“জয় শুরুধ্বজ বাই”

সদৌ বরপেটা জিলা কোচ রাজবংশী ছাত্র সন্থা (আক্ৰাছু)ৰ উদ্যোগত
আৰ

বরপেটা বোড্ আঞ্চলিক সমিতিৰ সহযোগত।

৪৯৯ তম্ বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায় দিৱস উদযাপন

কেন্দ্ৰীয় বিবুবা উৎসবত
অনামিকা চৌধুৰীক সন্মৰ্শনা
জনোৰা মুহূৰ্তত আক্ৰাছৰ
সভাপতি বিশ্বজিৎ বায়
আৰু মহিলা সমিতিৰ
সভানেত্ৰী পূৰ্বী সৰকাৰ।

কেন্দ্ৰীয় বিবুবা উৎসবত
সমবেত গীত পৰিবেশ-
নৰ মুহূৰ্ত

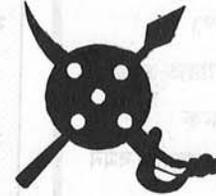
৫ নবেম্বৰ, ২০০৮ ইং
তাৰিখে বড়ইগাঁওত
অবস্থান ধৰ্মঘটৰ মুহূৰ্ত

কমতাজ্যোতি

বৰপেটা জিলা কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থা (আক্ৰাছ)ৰ উদ্যোগত আৰু
বৰপেটা ৰোড আঞ্চলিক সমিতিৰ সহযোগত
৪৯৯ তম বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায় দিৱস উদ্‌যাপন

জাগা (স্থান) : বৰপেটাৰোড এছ.এছ.বি. ফিল্ড

(তাৰিখ) : ০৯ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০০৯ ইং

“কমতাজ্যোতি” : বৰপেটা জিলা কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থা (আক্ৰাছ)ৰ উদ্যোগত।

জাগা (স্থান) : বৰপেটাৰোড্ এছ.এছ.বি. ফিল্ড
(তাৰিখ) : ০৯ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০০৯ ইং।

প্ৰকাশক : ৰিংকু দাস
ডা° নৰজ্যোতি বৰ্মন
যুটীয়া সম্পাদক, কমতাজ্যোতি

প্ৰকাশ : ০৯ ফেব্ৰুৱাৰী, ২০০৯ ইং চন।

সম্পাদনা : হিৰেণ কোচ

অনুসন্ধান : বাবুল, সুৰজিৎ

বেটুপাত : জিতু চৌধুৰী, নৰজ্যোতি বৰ্মন

অক্ষৰ বিন্যাস : জিতু চৌধুৰী, নৰজ্যোতি বৰ্মন

ছপাৰ দায়িত্ব : ৰিংকু, নৰ, জিতু

মূল্য : ৩০ (ত্ৰিশ) টকা মাত্ৰ

“কমতাজ্যোতি” সম্পাদনা সমিতি :

সভাপতি-

শ্ৰীযুত অক্ষয় কুমাৰ ডেকা

উপ-সভাপতি-

শ্ৰী অশোক কুমাৰ দাস

তথ্য সংগ্ৰহ -

জিতু চৌধুৰী

সম্পাদক-

হিৰেণ কোচ

সহঃ সম্পাদক (যুটীয়া) -

ৰিংকু দাস

ডা° নৰজ্যোতি বৰ্মন

সদস্য /সদস্যা -

ৰিংকু তালুকদাৰ

বিদ্যুৎ বয়

ফুলকুমাৰী কলিতা

অমিয়া দাস

“কমতাজ্যোতি”

উচৰ্গা

° ভাস্কৰ বায়
(শ্বহীদ)

° বীৰেশ্বৰ বায়
(জাতীয় শ্বহীদ)

° বিচিত্ৰ বায়
(জাতীয় শ্বহীদ)

সৃষ্টিৰ অপেক্ষপ

ধূৰণী কুঁৱৰণী

কোনেনো সগাৰ

বিধাতাৰ পিখনি

..... সময়ৰ বালিচৰত

খোজ পেলাই

ক্লান্তিহীনতাৰে

শিল্প সংস্কৃতিৰ

বৰপথাৰখনক

পোহৰাই তোলা প্ৰতিজন

জ্ঞাত-অজ্ঞাত শ্বহীদ শিল্পী সৈনিকৰ নামত

কমতাজ্যোতি স্মৃতিগ্ৰন্থখনি

উচৰ্গিত হ'ল

সদৌ বৰপেটা জিলা কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থা।

কৃতজ্ঞতা স্বীকাৰ

সমূহ লেখক-লেখিকা

আমাক বিশেষভাৱে সহায় কৰা শ্ৰদ্ধাৰ অধিকাচৰণ চৌধুৰী, খুশকুমাৰী কলিতা, জিতু চৌধুৰী, ডাঃ নৱজ্যোতি বৰ্মণ, বিংকু তালুকদাৰ, বংশী দাস, বিংকু দাস, কেশৱ ৰাম, ৪৯৯ তম বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰাম দিৱসৰ উদ্‌যাপন সমিতিৰ সমূহ বিষয়বসীমা আৰু সদস্যবৃন্দ, সমূহ বিজ্ঞাপন দাতা, জে. পি. ডি. টি. পি. প্ৰিন্টাৰৰ স্বত্বাধিকাৰী বাবুল তালুকদাৰ, সুবৰ্জীত তালুকদাৰ সকলোৰে শ্ৰদ্ধাৰে কৃতজ্ঞতা জ্ঞাপন কৰিণো।

জন্ম শুক্লধ্বজ ৰাই
জন্ম “কমতাজ্যোতি”

৪৯৯ তম বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰাম দিৱস উদ্‌যাপন সমিতিৰ
আলোচনী সম্পাদক
শ্ৰীহিৰেণ কোচ।

ড° ত্ৰিমন্ত বিশ্ব শৰ্মা, এম এ, এণ এণ বি, পি এইচ ডি,

অসম সচিবালয়, দিশপুৰ, গুৱাহাটী-৬

মন্ত্ৰী

স্বাস্থ্য আৰু পৰিয়াল কল্যাণ,
গুৱাহাটী উন্নয়ন, তথ্য প্ৰযুক্তি
আৰু বিজ্ঞান আৰু প্ৰযুক্তি

দূৰভাষ : (০৩৬১) ২২৩১০৭৬ (কাঃ)

২২৩৭০১২ (শেঃ)

২২৬৮৪১৯ (বাঃ)

২৬৫৭৯২৪ (বাঃ)

প্ৰসঙ্গ :

দিনাংক :

শুভেচ্ছাবাণী

সদৌ বৰপেটা জিলা কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সমূহ (আফ্ৰাছু)ৰ উদ্যোগত আৰু বৰপেটা ৰোড আঞ্চলিক সমিতিৰ সহযোগত বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰামৰ ৪৯৯তম দিৱস চৰ্ণিত বেন্ৰুৱাৰী মাহৰ ৯ তাৰিখে বৰপেটাৰোড খেল পথাৰত উদ্‌যাপন কৰিব বুলি জানিবলৈ পাই সুখী হৈছো।

বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰামৰ দেশপ্ৰেম আৰু আদৰ্শ বৰ্তমান প্ৰজন্মৰ মাজত সুস্থ দেশাত্মবোধ তথা জাতীয়তাবোধ জাগ্ৰত কৰাৰ বাবে প্ৰেৰণা হওঁক।

সদৌ বৰপেটা জিলা কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰসমূহৰ উদ্যোগত আৰু বৰপেটা ৰোড আঞ্চলিক সমিতিয়ে বিশ্ব মহাবীৰ জনাৰ প্ৰতি সন্মান জনোৱাৰ্থে কাৰ্য্যসূচীয়ে এক মহৎ সামাজিক দায়িত্ব পালন কৰিছে। এই কাৰ্য্যসূচী প্ৰশংসনীয়।

মই আশা কৰিছোঁ এই অনুষ্ঠানে অসমৰ নতুন প্ৰজন্মক দেশপ্ৰেম আৰু ভাতৃত্ববোধৰ প্ৰতি অধিক মহীমান হবলৈ অনুপ্ৰেৰণা যোগাব।

ঐতিহাসিক মহাবীৰ জনৰ প্ৰতি শ্ৰদ্ধাঞ্জলী জনোৱাৰ লগতে অনুষ্ঠানটিৰ এই মহান কাৰ্য্যৰ সৰ্বত্ৰ সফলতা কামনা কৰিণো।

(ড° ত্ৰিমন্ত বিশ্ব শৰ্মা)

KUMAR DEEPAK DAS
MEMBER OF PARLIAMENT
(RAJYA SABHA)

41, North Avenue
New Delhi-110001
Ph. : 011-23093436
(M) : 09868181958

Member : •Standing Committee on Water Resources • Consultative Committee on Steel Fertilizer & Chemicals

শুভেচ্ছাবাণী

অন্যে বৰপেটা জিলা ফেল্ড-কাৰুৱাৰী
চাও সচা অক্ষ বৰপেটা ফেল্ড আঞ্চলিক
শিক্ষিত ডিপ্লোমা বিশ্বমহাবীৰ চিনাৰায়
৪ ৪৯৯ তম জন্মজয়ন্তী এক বৰ্ষাৰ কাৰ্ণিবৃতি-
তে আয়োজন কৰা বুলি জনি আনন্দিত হৈছে।
বিশ্বমহাবীৰ বনৰ জীৱন পৰিক্ৰমাই অসমৰ
স্বত্বক সক্ষমক অজলো দিশত অনুপগনিত
কৰি গৈছে।

কিন্তু মাথো এই মহাবীৰ গৰাখীৰ স্মৃতিৰ
আয়োজন কৰা গুৈ কাৰ্ণিবৃতি সফল হ'ব -
এই কামনাৰ সন্দেহি কাৰ্ণিবৃতি শুভেচ্ছা
ছোৱা কৰিলো।

কুমারদেব

(কুমারদেব দাস)
সংসদ, শ্ৰীহৰী

4, Barnachal Road, Bamuni Maidan, Guwahati 781021 ♦ Metuakuchi Baspeta (Assam)
Ph. : 0361-2650041, 09435558585 E-mail : kumardeepakdas@yahoo.com

Sri Gunindra Nath Das
MLA

Date .

43 No. Barpeta LAC, Assam

শুভেচ্ছাবাণী

৪৯৯ তম বিশ্ব মহাবীৰ চিনাৰায় দিবস উদ্‌যাপন বৰপেটাৰো।
৪৯৯ তম বিশ্বমহাবীৰ চিনাৰায় দিবস উদ্‌যাপনৰ লগত সংগতি ৰাখি
“কমতাজ্যোতি” নামেৰে এখনি স্মৃতিগ্ৰন্থ প্ৰকাশ কৰিব বুলি শুনি আনন্দিত হৈছে।
আজিৰ প্ৰজন্মই এই মহান বীৰজনাৰ আদৰ্শৰ প্ৰতি যি মহান গুৰুত্বায়িত্বৰে
তেখেতৰ জন্ম-জন্মন্তী উদ্‌যাপন কৰিবলৈ অগোৱাত মই নথৈ আনন্দিত হৈছে।
আৰু সমূহ কাৰ্যসূচী সফল হোৱাৰ লগতে “কমতাজ্যোতি”ৰ দীৰ্ঘমু কামনা
কৰিছোঁ।

গুণীন্দ্র নাথ দাস

(গুণীন্দ্র নাথ দাস)

এম. এল. এ.

৪৩ নং বৰপেটা এল. এ. টি., অসম

শ্ৰীউদ্ধৰ তৰ্মন

সদস্য.

অসম বিধান সভা

ধৰ্মময় অৰ্থে

দিনাংক : ০৪/০২/০৯

শুভেচ্ছাবাণী

বীৰ চিলাবাম্বৰ ৪৯৯ তম জন্ম বাৰ্ষিক উপলক্ষে আক্ৰাছৰ উদ্যোগত এখনি স্মৃতিগ্ৰন্থ প্ৰকাশ কৰা হব বুলি জানি আনন্দিত হৈছোঁ। বীৰ চিলাবাম্বৰ কেৱল ৫মৰ কণাতে পৰ্গত নাছিল। তেওঁ আছিল ধৰ্ম, সংস্কৃতিৰ উপাসক এজন বিদগ্ধ ব্যক্তি। তেওঁ আগভাগ লোৱা বাবেই কোচবিহাৰত মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱে ধৰ্ম আৰু সাহিত্য অনুশীলন কৰাৰ অনুকূল পৰিৱেশ লাভ কৰিছিল। এইজনা মহান ব্যক্তিৰ জীৱনৰ বৈচিত্ৰ্যপূৰ্ণ কৰ্মকাণ্ডই স্মৃতিগ্ৰন্থখনিত প্ৰকাশ পাব বুলি আশা কৰিছোঁ।

উদ্ধৰ তৰ্মন

(উদ্ধৰ তৰ্মন)

বিধায়ক, সৰভোগ বিধান সভা সমষ্টি

শ্ৰী অৰুণ কুমাৰ ৰায়

সভাপতি

কোচ ৰাজবংশী সাহিত্য সভা

সাং/পোঃ ছিপনছিলা

জিলা- বঙাইগাঁও (অসম)

শুভেচ্ছাবাণী

প্ৰতি,

৪৯৯ তম বিশ্ব মহাবীৰ চিলাবাম্বৰ দিৱস উদ্যাপন সমিতি

বৰপেটাৰোড

সদৌ কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ-সন্থা, বৰপেটা জিলাৰ উদ্যোগত বিশ্ব মহাবীৰ চিলাবাম্বৰ ৪৯৯ তম শতবাৰ্ষিকী দিৱস পালন কৰাৰ কথা জানিবা পাৰিয়া ময় আনন্দত উৎফুল্লিত হৈলুং। আশা কৰং এই বিশ্ব মহাবীৰ জনাৰ জন্মশত বাৰ্ষিকী দিৱস উদ্যাপনৰ লগতে, আমাৰ কোচ ৰাজবংশী জনগোষ্ঠীটাৰ ভাষা, কলা, কৃষ্টি (সংস্কৃতি)ৰ পূৰ্ণাঙ্গ বিকাশৰ পথ সুগম কৰিব, আৰো উল্লিখিত বীৰ জনাৰ ধ্যান ধাৰণাৰ মাধ্যমত কোচ ৰাজবংশী জনগোষ্ঠীটাৰ গৌষ্ঠীসত্ত্বা তথা গৌষ্ঠীটাৰ সামাজিক, আৰ্থিক ৰাজনৈতিক ক্ষেত্ৰত প্ৰয়োজনীয়তাৰ তাগিদাদ পূৰ্ণদমে আগবাৰেয়া লয়া যাব বুলিয়া আশা কৰিলুং। লগতে মহাবীৰ জনাৰ জন্ম শতবাৰ্ষিকী উদ্যাপনৰ দায়িত্ব লয়া কামত আগবাৰা কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থাৰ কৰ্মীবৃন্দক ধন্যবাদ আৰো বিশ্ব মহাবীৰ জনাৰ জন্ম শতবাৰ্ষিকী দিৱসেৰ সুফল কামনা কৰিয়া সকলোকে ইংৰাজী নতুন বছৰেৰ শুভেচ্ছা জ্ঞাপন কৰিলুং।

ধন্যবাদসহ

গোটাৰ খানেৰ দীৰ্ঘায়ু কামনা কৰিয়া

শ্ৰী অৰুণ কুমাৰ ৰায়

সভাপতি

কোচ ৰাজবংশী সাহিত্য সভা

Sri Ambika Choran Choudhury

Retd. Principal & Literary Pensioner
Bongaigaon-783380 (Assam)

Ph-94350-20839 (M)
Tele-03664-230049

শুভেচ্ছাবাণী

প্রতি,

৪৯৯ তম বিশ্ব মহাবীর চিলাৰায় দিবস উদ্‌যাপন সমিতি
বৰপেটাৰোড

মহান সাহিত্যিক

বঙ্গিক গুরু যুববাজ শূরধ্বজ

ওৰণে সংগ্রাম সিংহ বিশ্ববীর চিলাৰায়ৰ ৪৯৯ তম জন্ম জয়ন্তী উদ্‌যাপনৰ লগত
সংগতি ৰাখি এখনি স্মৃতিগ্ৰন্থ প্ৰকাশৰ শুভ প্ৰচেষ্টা আৰু প্ৰসংশনীয়।

প্ৰস্তাবিত স্মৃতিগ্ৰন্থখনিয়ে উত্তৰ-পূব ভাৰতৰ প্ৰাচীনতম ভূমিপুত্ৰ কোচ ৰাজবংশীৰ
লগতে কামৰূপ-কামতা-বৰ অসমৰ গৌৰৱময় ঐতিহ্যৰ সংৰক্ষণ আৰু চৰ্চাবো
প্ৰেৰণাদায়ক উৎসৰ কাৰক হ'ক। শুভেচ্ছা থাকিল। ইতি—

২৫/০২/০৯

[vi]

“জয় শূরধ্বজ ৰায়”

সদৌ কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থা

ALL KOCH-RAJBANSHI STUDENTS' UNION

CENTRAL COMMITTEE

মুখ্য কাৰ্য্যালয় : বঙাইগাঁও

H.O. Bongaigaon (Kamatapur) 783380

শুভেচ্ছাবাণী

প্রতি,

৪৯৯ তম বিশ্ব মহাবীর চিলাৰায় দিবস উদ্‌যাপন সমিতি
বৰপেটাৰোড

বিশ্ব মহাবীর চিলাৰায়ৰ ৪৯৯ তম দিবসগ এইবাৰো সদৌ বৰপেটা
জিলা কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থা বৰপেটা আঞ্চলিক কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থা
আৰু গোটম বৰপেটাৰোড ৰাইজৰ সহযোগত আহা ৯ ফেব্ৰুৱাৰী, ০৯ ইং তাৰিখে
উদ্‌যাপনৰ লগতে এখন স্মৃতি বই প্ৰকাশ কৰিব বুলি গম পায় আনন্দিত আৰু
সুখী হ'ল।

চিলাৰায় দিবসগ সাংগ্ৰহমণ্ডিত হ'ক বুলি আশা কৰাৰ লগতে আন্তৰিক
শুভেচ্ছা জনাওঁ।

স্বাঃ প্ৰদীপ ৰায়

মাড়িয়া

(বিশ্বজিৎ ৰায়)

গড়িয়া

[vii]

“জয় শুরুধ্বজ বায়”

সদৌ কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থা
ALL KOCH-RAJBANSHI STUDENTS' UNION

CENTRAL COMMITTEE

মুখ্য কাৰ্যালয় : বঙাইগাঁও
H.O. Bongaigaon (Kamatapur) 783380

শুভেচ্ছাবাণী

প্ৰতি,

৪৯৯ তম বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায় দিৱস উদ্‌যাপন সমিতি
বৰপেটাৰোড

বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায়ৰ ৪৯৯ তম দিৱসৰ সতে এখনি স্মৃতি বই প্ৰকাশ
কৰিব বুলি জানিমা সুখী হইলোঁ।

চিলাৰায় দিৱস সাংগ্ৰহমাণ্ডিত হোৱাৰ বাবে শুভেচ্ছা জনাইলোঁ।

স্বাঃ পূৰ্ববী সৰকাৰ
গড়িয়া

স্বাঃ বিনীতা ৰায়
মাড়িয়া

সদৌ কোচ ৰাজবংশী মহিলা সমিতি
বঙাইগাঁও

[viii]

“জয় শুরুধ্বজ বায়”

সদৌ কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থা
ALL KOCH-RAJBANSHI STUDENTS' UNION
BANHBARI ANCHALIC COMMITTEE

H.O. 1No. Banhbari
Dist. - Barpeta (Kamatapur) 781313

Ref.....

Date.0 9-02-09

শুভেচ্ছাবাণী

সংগ্ৰামী অভিনন্দন সহ বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায়ৰ ৪৯৯ তম জন্ম জয়ন্তী উৎসৱ উদ্‌যাপনত
সমবেত গোটায় বৰপেটা জিলাৰ সাথতে বৰপেটাৰোডবাসী ৰাইজক আন্তৰিক শুভেচ্ছা জনাইলোঁ।
উদ্‌যাপণৰ উদ্যোক্তা বৃন্দ স্মৰণিকাখন প্ৰকাশ কৰাৰ বাদে আন্তৰিক ধন্যবাদ। আশতা ৰাখিছোঁ
স্মৰণিকাখন যুগান্তকাৰী হয় উঠবে। স্মৰণিকাখনে কোচ ৰাজবংশী জাতিটাৰ সাথতে গোটায়
কামতাপুৰবাসীৰ চেতনাত এক নতুন মাত্ৰা প্ৰদান কৰিব।

মহাবীৰ চিলাৰায়ৰ শৌৰ্য-বীৰ্য, সাহসিকতা, সাংগঠনিক ক্ষমতা, বীৰত্ব তথা পাণ্ডিত্যপূৰ্ণ
জীৱন চৰিত্ৰ জাতীয় সংগ্ৰামৰ অংশীদাৰগিলা আৰো নতুন পীড়িৰ জন্মে প্ৰেৰণাদায়ক হওঁক।

সাথতে বিশ্ব মহাবীৰজনাৰ ৪৯৯ তম জন্ম-জয়ন্তীৰ সউগ হাইলছ (কাৰ্য্যসূচী) গিলা সাফল্য
মণ্ডিত হওৱাৰ কামনা কৰিলোঁ।

“জয় শুরুধ্বজ ৰাই, কমতাপুৰৰ বিকল্প নাই”

জয়তুঃ চিলাৰায়
জয়তুঃ কমতাপুৰ

উপেন্দ্ৰ বৰ্মন
সভাপতি

কেশৱ ৰায়
কাৰ্য্যকৰী সভাপতি

হৰমোহন বৰ্মন
সাঃ সম্পাদক

সদৌ বাঁহবাৰী আঞ্চলিক কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থা
বাঁহবাৰী

[ix]

“জয় শুরুধ্বজ বাই”

OFFICE OF THE

499th Birth Anniversary of

BISWA MAHABIR CHILARAI CELEBRATION COMMITTEE

Organised by -

**ALL BARPETA DISTRICT KOCH-RAJBANSHI STUDENTS' UNION AND
BARPETA ROAD ANCHALIK COMMITTEE**

সদৌ বৰপেটা জিলা কোচ-ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থা আৰু বৰপেটাৰোড আঞ্চলিক সমিতি।

OFFICE : BARPETA ROAD, PIN-781315

Dist. Barpeta (Kamatapur), Estd : 1998

Adviser -

**Sri Phanidhar Kalita,
D.C., Barpeta**

Sri Surendra Rai

Sri Sanjay Rai

Sri Bidyananda Choudhury

Sri Amio Choudhury

Sri Ranjit Kumar Roy

Sri Purna Baruah,

O.C., Barpeta Road P.S.

Sri Biren Baruah,

O.C. Howly P.S.

President -

Sri Akshay Deka

Working President -

Sri Raju Talukdar

Vice President -

Sri Haren Rai

Sri Ashok Kumar Das

Sri Kulen Barman

Gen. Secretary -

Sri Bimal Barman

Asstt. Secretary -

Sri Subodh Barman

Sri Mahendra Das

Publisy Secretary -

Sri Pranabjyoti Barman

Sri Anath Roy

Cultural & Finance Secy. -

Dr. Nabajyoti Barman

Stage, Light & Sound Secy.-

Sri Pankaj Biswas

Sri Rinku Das

Sri Sushil Das

Office Secretary -

Sri Ghanasyam Barman

Sri Kesab Roy

Magazine Secy. -

Sri Hiren Koch

Communication Secy. -

Sri Kandarpa Pathak

Sri Tarun Deka

Sri Prafulla Barman (Thakur)

Sri Prafulla Barman

Food Secy. -

Sri Tankeswar Biswas

Sri Nabakanta Barman

Sri Nagen Sarkar

সম্পাদকীয়

৪৯৯ তম বিশ্ব মহাবীর চিলাৰায়ৰ জন্ম জয়ন্তী উৎসৱ উদ্‌যাপনৰ কমতাজ্যোতি
স্মৰণিকা সম্পাদনাৰ লগতে জিলা আক্ৰাছ সম্পাদকৰ দু-আধাৰ....

প্ৰাচীন ঐতিহ্যৰে সমৃদ্ধ কোচ-কমতা সাম্ৰাজ্যৰ ভাষা-সাহিত্য-কলা, কৃষ্টি,
চৰ্চা আৰু সংৰক্ষণৰ অভাৱতে আজি পাহৰনিৰ গৰ্ভত মৃতপ্ৰায় অৱস্থা প্ৰাপ্ত হৈছে।
ইয়াক পূৰ্ণৰূপে নন্দি কোৱাৰ প্ৰয়োজন নাই। ফলত কোচ-কমতা সাম্ৰাজ্যৰ
কোচৰাজবংশী জনগোষ্ঠীটোৰ বৈশিষ্ট্য সমূহ আজি হেৰোৱাৰ উপক্ৰম। কোচ-কমতা
সাম্ৰাজ্যৰ ভূমিপুত্ৰ সকলৰ আজি আত্ম পৰিচয় বিপন্ন। অজ্ঞাত, দৰিদ্ৰতা চৰ্চা আৰু
সংৰক্ষণৰ অনুকূল পৰিবেশৰ অভাৱেই ইয়াৰ মূল কাৰণ। বহু থলুৱা জনগোষ্ঠী আৰু
উপ-গোষ্ঠীৰ সুকীয়া কলা-কৃষ্টি ইতিমধ্যে হেৰাই গৈছে বা বাহিৰৰ প্ৰলেপ পৰি
বিজতবীয়া হৈছে। উদাহৰণ স্বৰূপে ৰামায়ণ, মহাভাৰতৰ উপৰিও পুৰাণ তন্ত্ৰ শাস্ত্ৰ
আদিত স্থান পোৱা কোচ-ৰাজবংশীৰ সু-প্ৰাচীন বৰ্ণাঢ্য নৰনাৰায়ণ বিশ্ব সিংহ চিলাৰায়ৰ
ইতিহাস আজি কালৰ সোঁতত ম্লান হৈ অস্তিত্বৰ সংকটত ভুগিব লগা হৈছে। আইন
সৰু-সুৰা উপ-গোষ্ঠীসমূহৰ কথা উল্লেখ নকৰিলেও হ'ব। আজিৰ সৰ্বৰ্ভাৰতীয় আৰু
বিশ্বায়ণৰ সৰ্বগ্ৰাসী প্ৰভাৱৰ ফলত ইতিহাসৰ কল কলৰূপে প্ৰৱাহিত হোৱা সংস্কৃতিৰ
ধাৰাত মৰাসূতীত পৰিণত হব পাৰে, যদিহে সু-পৰিকল্পিত চৰ্চাৰ লগতে সংৰক্ষণৰ
যোগেদি উদ্ধাৰ আৰু উত্তৰণৰ আঁচনি লোৱা নহয়।

কোচ ৰাজবংশী জনগোষ্ঠীয় সংগঠন সমূহে ৰাইজৰ জনগোষ্ঠীটোৰ মাজত
যিমানখিনি আঙুৰাই নিৰ লাগিছিল সিমানখিনি আঙুৰাই নিৰ পৰা নাই বুলিয়ে কব
লাগিব। কাৰণ এফালে ৰাজনৈতিক মেৰপেছ আনকায়ে জনগোষ্ঠীটোৰ জাতীয়
চেতনাৰ অভাৱ।

সেয়েহে আমি সদৌ বৰপেটা জিলা কোচ-ৰাজবংশী ছাত্ৰ-সন্থাই জনগোষ্ঠীটোৰ
প্ৰতিজন সদস্যক আহ্বান জনাওঁ বহুতৰ এবাৰ চিলাৰায়ৰ জন্ম-জয়ন্তী উদ্‌যাপন কৰি
জাতীয় চেতনা নুবুয়ায়।

কোচ-ৰাজবংশী জাতীয় আন্দোলনৰ প্ৰতিটো কাৰ্যসূচীত আঙুৰাই আহি লক্ষ্যত
উপনিত হ'বলৈ সাহস আৰু সহায় কৰক। শ্ৰদ্ধাৰে—

জয় শুরুধ্বজ বাই

জয় কমতাজ্যোতি

৪৯৯ তম বিশ্ব মহাবীর চিলাৰায় দিবস উদ্‌যাপন সমিতিৰ
সাংস্কৃতিক ও বিত্ত আলোচনী লগতে সদৌ বৰপেটা কোচ-ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থাৰ
তাৰিখ : ৯-০২-০৯ ইং

বৰপেটাৰোড

সম্পাদক
ডাঃ নৱজ্যোতি বৰ্মণ, ডি, এম, বি, এছ।

“জয় শুল্কধ্বজ বাই”

499th Birth Anniversary of BISWA MAHABIR CHILARAI CELEBRATION COMMITTEE

Organised by -

ALL BARPETA DISTRICT KOCH-RAJBANSHI STUDENTS' UNION AND
BARPETA ROAD ANCHALIK COMMITTEE

সদৌ বৰপেটা জিলা কোচ-ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থা আৰু বৰপেটাৰোড আঞ্চলিক সমিতি।

কমতাজ্যোতিৰ পৃষ্ঠাই পৃষ্ঠাই

বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতি গঠনত	পৰমেশ্বৰ ৰায়	১
শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ আৰো নাম	অৰুণ কুমাৰ ৰায়	৪
Koch-Rajbongshi.....	অম্বিকাচৰণ চৌধুৰী	৮
ৰাজবংশী পোসাক-অকাস	লাবণ্য ভকত	১৩
খেনবংশীয় ক্ষেত্ৰীয় বজাৰ	সুবেন্দ্ৰ কুমাৰ ৰায়	১৬
অসমীয়া জাতি গঠনত চিলাৰায়ৰ.....	হিমাশ্ৰী পাটোৱাৰী	২০
গোৱৰ্দ্ধনা আৰু পাৰ্শ্বৰত্নী.....	মধুসূদন বৰ্মন	২২
কোচ-ৰাজবংশী জনগোষ্ঠীটোৰ.....	ডাঃ নৱজ্যোতি বৰ্মন	২৯
কিংগবদন্তী বিশ্ব মহাবীৰ.....	কেশৱ ৰায়	৩০
সময়ৰ প্ৰতীক বিশ্বমহাবীৰ	হৰেকৃষ্ণ ৰায়	৩৫
উইলং জন্মভূমিলৈ	ফণী মেধী	৩৯
চিলাৰায় দিৱসৰ গীত	বিশ্বজিৎ দাস	৪০
হাহাকাৰ	অক্ষয় কুমাৰ ডেকা	৪১
বীৰ চিলাৰায়ৰ	নিভা শৰ্মা / নিপেন কোচ	৪২
চোতাল খান বেছোয়া	কুমুদ ৰঞ্জন সিংহ	৪৩
কমতাপুৰ মেপ		৫১
কোচ-ৰাজবংশী সকলৰ আক্ষেপ		৫২

বৃহত্তৰ অসমীয়া জাতি গঠনত কোচ ৰাজবংশী জনগোষ্ঠীৰ ভূমিকা

— পৰমেশ্বৰ ৰায়

ভাৰতৰ উত্তৰ পূব প্ৰান্তত থকা বৃহৎ অসমীয়া জাতিৰ মাজৰ কোচ ৰাজবংশী জনগোষ্ঠীটো এটি উল্লেখযোগ্য জনগোষ্ঠী। অসমৰ বৰ্তমানৰ মুঠ জনসংখ্যাৰ (প্ৰায় ২ কোটি ২২ লাখ জন) তিনিভাগৰ এক অংশই এই জনগোষ্ঠীৰ লোক (প্ৰায় ৭০ লাখ)। কোনো এটি জাতি বা বৃহৎ জাতিগোষ্ঠী বিভিন্ন সৰু ডাঙৰ জনগোষ্ঠীৰ সন্মিলিত ৰূপ। আজিৰ বৃহৎ অসমীয়া জাতিও আগৰ বৃহৎ অসমৰ ভৌগোলিক সীমাৰেখাৰ মাজত থকা ৰাভা, গাৰো, মিচিং, দেউৰী, কোচ ৰাজবংশী, বড়ো-কছাৰী, কাৰ্বি, ডিমাচা, খাছীয়া, খামটি, লালুং, সোণোৱাল, ব্ৰাহ্মণ, কলিতা আৰু পমুৱা-মুছলমান ভাইসকলৰ সন্মিলিত বিভিন্ন ভাষা-সংস্কৃতিৰ সমন্বয়ৰ এটি সুতি বুলি ক’ব পাৰি। এই সুতিৰ খৰস্ৰোতা ৰূপ আজি বিশ্ব দৰবাৰত আলোকিত হোৱাৰ সময়তেই যেন বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ লোকসকল শঙ্কিত হৈ পৰিছে, নিজক হেৰুৱাই যোৱাৰ ভয়ত। সকলোৱে বৰ্তমান স্বকীয় ভাষা-সংস্কৃতিক উদ্ধাৰ কৰি নিজ নিজ জাতিসত্তাক বৃহৎ সমাজখনৰ লগত ফেৰ মাৰিব পৰাকৈ আগবাঢ়ি আহিবলৈ চেষ্টা কৰা দেখা গৈছে। যাৰ ফলত বিভিন্ন সময়ত উত্থাপিত হৈ স্ব-নিয়ন্ত্ৰণৰ অধিকাৰ, বিভিন্ন অৰ্থনৈতিক সা-সুবিধাৰে সাংবিধানিক ৰক্ষণাবেক্ষণ। এনেবোৰ প্ৰৱণতা উদ্ভৱ হোৱাৰ বহুতো কাৰণ বিচাৰি

পোৱা যায়। সেই কাৰণবোৰৰ অন্যতম প্ৰধান কাৰণ হ’ল অৰ্থনৈতিক। সময়ৰ কুটিল গতিত সমাজৰ সৰু সৰু জনগোষ্ঠীবোৰ বা অৰ্থনৈতিক ভাবে দুৰ্বল জনগোষ্ঠীবোৰ বৃহৎ সমাজখনৰ লগত সকলোফালে প্ৰতিযোগিতাত ফেৰ মাৰিব নোৱাৰি ক্ৰমে ক্ৰমে যেন লীন যোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। সেয়ে এইবোৰ জনগোষ্ঠীয়ে আজি ক্ৰমে ক্ৰমে অনুভৱ কৰিছে-তেওঁলোকৰ নিজ নিজ সন্থা বা স্বকীয় পৰিচয়।

কোনো এটি বৃহৎ জাতিক জাতি গঠনত অৰিহণা যোগোৱা সৰু সৰু জনগোষ্ঠীবোৰৰ স্বকীয় বিকাশ হ’লে জাতিৰ জাতীয় সংস্কৃতি অবক্ষয় হোৱাৰ বিপৰীতে ই বেছিকৈহে ডাল-পাত মেলি ডাঙৰ বৃক্ষ স্বৰূপত পৰিণত হৈ এটি জাকত জিলিকা জাতিত পৰিণত হয় বুলি ক’ব পাৰি। ইয়াৰ বিপৰীতে বৃহৎ অসমীয়া জাতি আজি বিপদ সংকুল অৱস্থাত উপস্থিত হৈছে। ইয়াৰ মূল কাৰণ ৰাজনৈতিক।

আমি ভাবো, বৃহৎ অসমীয়া জাতিক জীয়াই ৰাখিবলৈ হলে অসমৰ মাজৰ দুৰ্বলতাৰ সৰু সৰু জনগোষ্ঠীবোৰৰ লগত অসমৰ তথা ভাৰতৰ ভূমিপুত্ৰ কোচ ৰাজবংশী সকলক সাংবিধানিক ৰক্ষণাবেক্ষণ দি জীয়াই ৰাখিবই লাগিব। অসমৰ এই সৰু সৰু জনগোষ্ঠীবোৰৰ বহুতো অৱদান বৰ্তমান অসমীয়া জাতিটোৰ ওপৰত সদা বিদ্যমান। বৃহৎ অসমীয়া

জাতি গঠনত কোচ ৰাজবংশী জনগোষ্ঠীটোৰ অৱদান কম নহয়। অসমৰ এই বৃহৎ জনগোষ্ঠীটোৰ এসময়ত নিজস্ব ভাষা সংস্কৃতি আছিল। নিজস্ব কলা-কৃষ্টি এতিয়াও বিদ্যমান। স্বকীয় ভাষা সম্পূৰ্ণ লোপ হোৱা নাই যদিও লাহে লাহে সময়ৰ গৰ্ভত এইবোৰৰ লীন যোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। কোচ ৰাজবংশী ভাষা উত্তৰ বংগৰ একাংশৰ লগতে অবিভক্ত গোৱালপাৰা জিলাৰ গাও সমূহত এতিয়াও বিদ্যমান। ভাষাচাৰ্য গ্ৰীয়াৰ্চন চাহাবে তেওৰ ভাৰতীয়া ভাষা জৰীপ গ্ৰন্থত কৈ গৈছে যে, তেতিয়াৰ উত্তৰ পূব ভাৰতত কোচ ৰাজবংশী ভাষা কোৱা লোক আছিল। ৰজ্জাৰ চনৰ পিয়ল মতে কোচ ৰাজবংশী ভাষাত কথা কোৱা লোক সংখ্যা আছিল ৮৫ লাখ জন। ৰজ্জাৰ চনৰ লোক পিয়ল ভিত্তিত সেই দশকত কোচ ৰাজবংশী ভাষাত কথা কোৱা লোকৰ সংখ্যা ৪৫ লাখ জন বুলি ভাষাচাৰ্য গ্ৰীয়াৰ্চন চাহাবে তেওৰ ভাৰতীয় ভাষা জৰীপ গ্ৰন্থত দেখুৱাইছে।

আকৌ ডেল্টন চাহাবেও কোচ ৰাজবংশী সকলক নিজস্ব ভাষা সংস্কৃতিৰে ভাৰতবৰ্ষৰ এটি পূৰ্বনিহিত জনগোষ্ঠী বুলি স্বীকাৰ কৰিছে।

আনহাতে জে ডি এন্দ্ৰাৰ্চন চাঙাবৰ বক্তব্যই প্ৰমাণ কৰে যে, কোচ বুলি এটি পূৰ্বনি ভাষা আছিল। (It would seen then that the Language spoken in ancient Koch kingdom which extended from the Himalanya to the bay of Bengal of Koch..... (Introduction to the Kachries 1975, XVII.)

এইবোৰৰ নানা তথ্য প্ৰমাণৰ পৰা কব পাৰি

যে, কোচ ৰাজবংশী জনগোষ্ঠী এটা সময়ত স্বকীয় ভাষা সংস্কৃতিৰে এটি জাকত জিলিকা জাতি আছিল। আজি সেই জাতি নানা ৰাজনৈতিক হেঁচাত জৰুলা প্ৰায় হৈ বিলুপ্তি হোৱাৰ পথত।

আছিলো ৰাজাৰ বেটা হইলো খৰি কাটা
আবো ক'ত দিন কৰিয়া থাকিবি হেচা মাথা
নিজ ভাষা-কৃষ্টি, ৰাজ্য থকা এই
জনগোষ্ঠীটোয়ে আজি ওলাই আহিবলৈ বাধ্য হৈছে-
স্বকীয় অস্তিত্ব বিচাৰি, সাংবিধানিক ৰক্ষণা-বেক্ষণৰ
দ্বাৰা কিছুমান অৰ্থনৈতিক সুবিধা বিচাৰি। এই
জনগোষ্ঠীয়ে তাহানিৰ পৰা কেতিয়াও অসমীয়া নহয়
বুলি কোৱা নাই আৰু আজিও নহয়। অসমীয়া
জাতিৰ পিতা, ভাষা-কৃষ্টিৰ কাণ্ডাৰী জগতগুৰু
শঙ্কৰদেৱকো কোচ ৰজা নৰনাৰায়ণেই ৰক্ষা কৰিছিল
আহোমৰ হাতত সান্ত্বনা হত্যাৰ পৰা। নৰনাৰায়ণ
আৰু চিলাৰায়ৰ তত্ত্বাবধানত জগত গুৰুজনাই
ধৰ্মপ্ৰচাৰত, ভাষা-কৃষ্টিৰ বিকাশত অৰিহণা যোৱাৰ
বাবে আজি এই বৃহৎ অসমীয়া জাতি বিশ্ব দৰবাৰত
মূৰ দাঙি উঠিব পাৰিছে। ভাষা আন্দোলন, মাধ্যম
আন্দোলন সদৌ শেষত দেশৰ অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ
আন্দোলনত শ্বহীদ হোৱা সকলৰ শতকৰা ৭০-৮০
জন শ্বহীদেও হয়তো এই সম্প্ৰদায়ৰেই হ'ব। অসমৰ
অস্তিত্ব ৰক্ষাৰ আন্দোলনত শ্বহীদ হোৱা প্ৰথম শ্বহীদ
খগেশ্বৰ তালুকদাৰ এই কোচ ৰাজবংশী
সম্প্ৰদায়ৰেই ল'ৰা। আনহাতে উত্তৰ শালমাৰা
মহকুমাৰ অন্যতম শ্বহীদ খগৰপুৰ গাঁৱৰ মুকুনী বালা
ৰায় আৰু অগনন....। বৰ্তমানৰ ৰাষ্ট্ৰসন্মতৰ বলি
হোৱা মুক্তিকামী সংগ্ৰামীৰ আধাতকৈ বেচি
সংখ্যক প্ৰতিভাসম্পন্ন যুৱকেই হ'ল এই সম্প্ৰদায়ৰ।

প্ৰতিভাসম্পন্ন এই যুৱশক্তিৰোৰৰ সময়ে সময়ে হৈ
থকা অপচয়বোৰৰ কথা আমি সকলোয়ে চিন্তা
কৰিবৰ হ'ল। নহ'লে বৃহৎ জাতিগঠনৰ প্ৰক্ৰিয়া স্বৰূপ
শ্লোগানবোৰ কাগজৰ বুকুতেই আবদ্ধ হৈ থাকিব।
বৰ্তমান সময়ত আমি সকলোয়ে সকলকে পৰস্পৰে
পৰস্পৰক চিনিবলৈ আৰু জানিবলৈ দৰকাৰ হৈ
পৰিছে। সৰু সৰু জনগোষ্ঠীবোৰক ওপৰলৈ নিয়াৰ
দায়িত্ব হ'ল সমাজৰ উচ্চস্তৰৰ লোক সকলৰ। কিন্তু
তথাকথিত আমাৰ সমাজৰ বুদ্ধিজীৱী সকল বা
উচ্চস্তৰৰ লোকসকল এই ক্ষেত্ৰত প্ৰায় নীৰৱ ভূমিকা
গ্ৰহণ কৰি আহিছে। যাৰ ফলত সৰু সৰু
জনগোষ্ঠীবোৰৰ লগতে কোচ-ৰাজবংশী জনগোষ্ঠীৰ
মাজত আজি চাকৰি বাকৰিত, ব্যৱসায়-বাণিজ্যত,
কাৰিকৰী দিশত থকা লোকৰ সংখ্যা নিচেই তাকৰ
হৈ পৰিছে। জনসংখ্যাৰ ভিত্তিত তুলনা কৰি চাকৰি
বাকৰিত এই জনগোষ্ঠীৰ লোক শতকৰা দহ ভাগ
মানহে হ'ব। সিয়ো সৰু সুৰা চাকৰি বা নিম্ন
সুবিধাতেই সীমাবদ্ধ। কোচ ৰাজবংশী জনগোষ্ঠীৰ
নিজস্ব ভাষা থকা স্বত্বেও অসমীয়া ভাষা সংস্কৃতিৰ
পূজা কৰি অহা এই সম্প্ৰদায়ৰ লিখক
সাহিত্যিকসকলে (বিশেষকৈ নামনি অসমৰ) অসম
সাহিত্য সভাৰ পৰাও যথাসময়ত সমদৃষ্টি

নোপোৱা বুলি আক্ষেপ এটিও এই সম্প্ৰদায়ৰ
লোকৰ মাজত আছে। যি শ্ৰেণীৰ চিনস্বৰূপ ১৯৯৩
ইং চনৰ ২২ মে তাৰিখে কোকৰাঝাৰ চহৰৰ প্ৰগতি
ভৱনত “কোচ ৰাজবংশী সাহিত্য সভা” নামৰ এটি
অনুষ্ঠানৰ ইতিমধ্যে জন্ম হৈছে। এনেকুৱা জনগোষ্ঠী
বা উপ জনগোষ্ঠীয় অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠানবোৰে আজি
নিজ ভাষা কৃষ্টি বিচাৰি ইতিমধ্যে ইতিহাসৰ অটল
গহুৰলৈ সোমাবলৈ প্ৰয়াস কৰিছে নাইবা তাৰ বাবে
যথোপযুক্ত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰিছেই।

খৃষ্টপূৰ্ব ৪০০০/৫০০০ বছৰৰ ভাৰতৰ পুৰণি
গ্ৰন্থ ঋকবেদত উদ্ধৃত থকা কোচসকল আজি বৃহৎ
অসমীয়া জাতিৰ জাতীয় কাৰণত বিভিন্ন সময়ত
বিভিন্ন প্ৰকাৰে অৰিহণা যোগোৱা স্বত্বেও আজি এই
জাতিটো নিজকে অবহেলিত আৰু ভৱিষ্যতত
বিলুপ্তি হোৱাৰ শঙ্কাত ত্ৰাসিত উপক্ৰম হৈছে। আজি
বৃহৎ অসমীয়া জাতিৰ কাণ্ডাৰীসকলে এই
জনগোষ্ঠীটোক সাংবিধানিক সুৰক্ষা নিদিলে সময়ৰ
চকৰিত কোচ ৰাজবংশী জাতিটো হেৰাই যাব আৰু
এনেবোৰ হ'বলৈ দি থাকিলে সময়ৰ গৰ্ভত অসমীয়া
জাতিও জীণ যোৱাৰ বাবে বেচি দিন
নেলাগিব। □□

অনেক সমালোচনা কৰাৰ আগতে নিজকে সমালোচনা কৰা। নিজে
শুদ্ধ আৰু পৰিত্ৰ হ'ব পাৰিগেহে অন্যৰ বিষয়ে মতামত দিয়াতে যোগ্যতা
উৰ্জন কৰিব পাৰিবা।।

— ছক্ৰেটিছ

শ্রীমন্ত শঙ্করদেব আৰো নাম ঘৰেৰ প্ৰাসংগীতা

— শ্ৰীঅক্ষয় কুমাৰ ৰায়
সভাপতি,
কোচ ৰাজবংশী সাহিত্য সভা

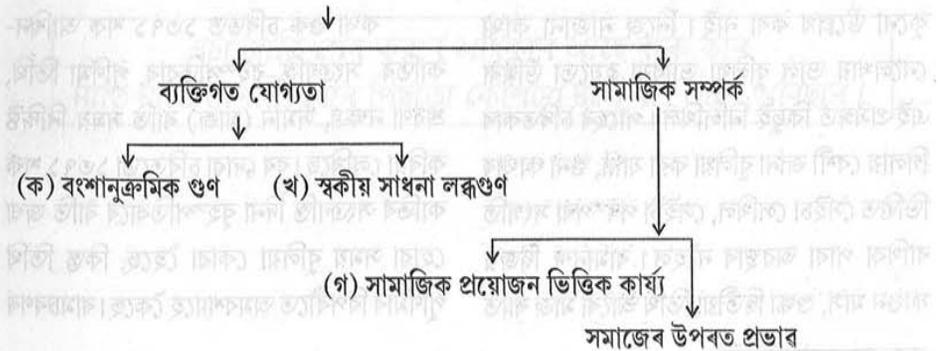
মানুষে, মানুহেৰ মাত্ৰ আদৰ্শ গ্ৰহণ কৰিবা পাৰে। কিন্তু অলৌকিক চমৎকাৰপূৰ্ণ কাম কৰা দেৱতাৰ আদৰ্শ লবা নাপাৰে। নাইবা সাময়িক চমৎকাৰ প্ৰদৰ্শন কৰা যাদু বিদ্যাও সমাজেৰ জন্যে স্থায়ী মূল্যৰ বস্তু নহয়। এমন কি যোগবিদ্যাৰ চমৎকাৰপূৰ্ণ শক্তিও আধ্যাত্মিক উন্নতিৰ চৰম লক্ষ্যবস্তু নহয়। সেইজন্যে মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱেৰ জীৱন চৰিতত উল্লেখ থাকা বিভিন্ন জনেৰ বিভিন্ন মতেৰ উপৰেও গুৰুত্ব নিদিয়া, অলৌকিকতাৰ পৰিমাণ কম চৰিত গ্ৰন্থয়েই ইতিহাসেৰ দৃষ্টিত বেশী বিশ্বাসযোগ্য হোৱাটো স্বাভাৱিক আৰো এই দৃষ্টিভঙ্গীত চৰিতগ্ৰন্থ গিলা ক্ৰমাগতিত সাজেয়া গেলে তাৰ ৰচনা কালৰ ক্ৰমো প্ৰায় শুদ্ধ ভাবেই প্ৰকাশ পায়। সময় পাৰ হয় য়াওৱাৰ লগে লগে, কথা বস্তুত অতিৰঞ্জনা আৰো অলৌকিকতা বাঢ়িয়া যাৰা ধৰে। কুণ জন চৰিত কাৰে, কুন মূল উৎসৰ পাৰি তথ্য সংগ্ৰহ কৰিছে, সেই বিষয়টোও এই প্ৰসঙ্গত একটা মন কৰিবা লাগা কথা। সেইজন্যে কাথাৰ উৎস, অলৌকিকতাৰ নুন্যতা আৰো ৰচনাকাল এই তিনিটা কাথাৰ উপৰত বিশেষভাবে লক্ষ্য ৰাখিয়া চৰিতগ্ৰন্থ গিলাৰ ঐতিহাসিক গুৰুত্ব নিৰ্ণয় কৰাটো নিতান্ত প্ৰয়োজন, আৰো এই তথ্য ভিত্তিত মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱে ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত নামঘৰেৰ প্ৰাসংগীতা ওতেপ্ৰাতোভাৱে জড়িত। (১৩৩০-৫০)

খৃষ্টাব্দত গৌড়েশ্বৰেৰ ধৰ্মনাৰায়ণেৰ পাৰি কমতাৰ ৰাজা দুৰ্লভ নাৰায়ণে ৭ ঘৰ ব্ৰাহ্মণ আৰো ৭ ঘৰ কায়স্থ নিজেৰ ৰাজ্যত খুজিয়া আনিছিল। এই ব্ৰাহ্মণ কায়স্থগিলা কনৌজ ৰাজ্যৰ সম্ভ্ৰান্ত বংশেৰ লোক আছিল। কনৌজেৰ পাৰি গৌড় আৰো গৌড়ৰ পাৰি কমতা ৰাজ্যত আহা সাতঘৰ কায়স্থৰ ভিতৰতে মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱেৰ পূৰ্বপুৰুষ চণ্ডীধৰো আছিল। শঙ্কৰদেৱেৰ সময়ৰে পুৰোহিত, বাল্যবন্ধু আৰো ধৰ্ম প্ৰচাৰেৰ ক্ষেত্ৰতো সহযোগী “ৰাম ৰাম গুৰু”ৰ পূৰ্বপুৰুষ কৃষ্ণ পণ্ডিতে। সেই সাতঘৰ ব্ৰাহ্মণেৰ ভিতৰেৰ একজন আছিল। কায়স্থ গিলাক ভূঞা বা ভূস্বামী পাতিয়া ৰাজ্য ৰাজ্যৰ সীমান্ত অঞ্চলত, প্ৰশাসনীয় আৰো প্ৰতিৰক্ষাৰ দায়িত্ব দিয়া ৰাখিছিল। মন কৰিবা লাগা কথা যে চণ্ডীধৰেৰ সময়ৰে পাৰি শঙ্কৰদেৱেৰ পৰ্য্যন্ত পাচ পুৰুষ ধৰিয়া একে ঘৰতে শিৰোমণি ভূঞাৰ দায়িত্ব পালন কৰিছিল।

শঙ্কৰদেৱেৰ একজন ঐতিহাসিক ব্যক্তি, কিন্তু ইতিহাসেৰও প্ৰকৃ তথ্য ভিত্তিক গুণাগুণ আছে। পাৰ হয় য়াওৱা দিন গিলাকে আমি ইতিহাস বুলিয়া কং, কিন্তু পাৰ হয় য়াওৱা দিন গিলাৰ গোটায়া কাথায় ইতিহাসেৰ প্ৰকৃ তথ্য নহয়। সোতাল নদীৰ পানীৰ হেনা ইতিহাসেৰ প্ৰকৃ তথ্য গিলা গতিশীল স্থায়ী মূল্যৰ বস্তু। নদীৰ ঘোলা পানীত মাটি মিশল হয় থাকিলেও সেই মাটিগিলা নদীৰ পানীৰ জন্যে

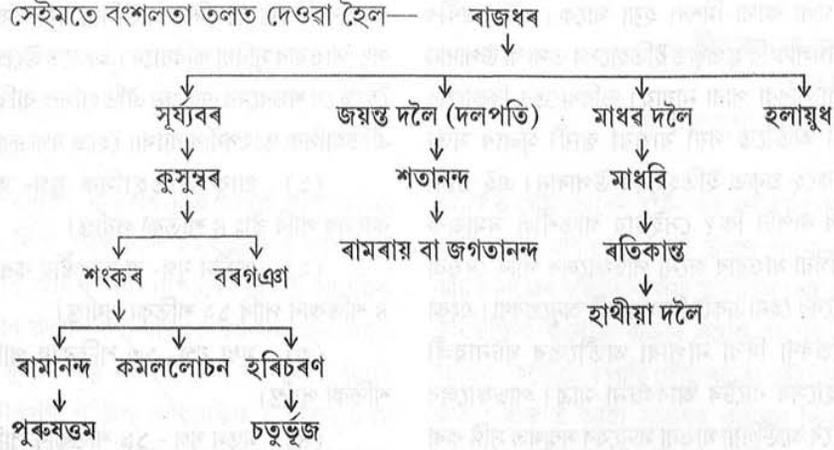
অপৰিহাৰ্য্য উপাদান নহয়। ঠিক সেংকা কৰিয়ায় ঐতিহাসিক সত্যৰ স্থায়ী মূল্যৰ লগত অস্থায়ী মূল্যৰো কিছুগিলা কাথা মিশল হয় থাকে। এই শ্ৰেণীৰ কাথাগিলাক কিন্তু প্ৰকৃ তথ্য বা উপাদান বুলিয়া ধৰিবা পাৰা নাযায়। ভৱিষ্যতেৰ বিকাশেৰ জন্যে অতীতে থয়া যাওয়া স্থায়ী মূল্যৰ সত্য গিলাকহে প্ৰকৃ তথ্য ইতিহাসেৰ উপাদান। এই স্থায়ী মূল্যৰ ৰূপটা কি? সেইটায় গতিশীল সমাজক আউগিয়া যাওৱাৰ জন্যে পাছফালেৰ পাৰি দেওৱা পোহৰেৰ হেনা একটা বিকাশধৰ্মী অনুপ্ৰেৰণা। এংকা অনুপ্ৰেৰণা দিবা নাপাৰা অতীতেৰ ঘটনাৱলী ইতিহাসেৰ বাটেৰ আবৰ্জনা মাত্ৰ। পাছফালেৰ পোহৰে আউগিয়া যাওৱা মানুহেৰ সন্মুখত সৃষ্টি কৰা ছয়াটাৰ হেনা কৰিয়া ইতিহাসেৰ আবৰ্জনা গিলাও মানৱ সমাজেৰ ক্ৰমবিকাশেৰ পথত বাধা সৃষ্টি কৰিবা পাৰে। এই ভাবে নিজেৰ দেহাৰ ছয়াটায় নিজেৰ গতি পথত বাধা সৃষ্টি কৰা সময়ত স্বকীয় দৃষ্টিশক্তিৰ উপযুক্ত প্ৰয়োজন হয় পাৰে। ঠিক এই ভাবেই শ্ৰীমন্ত শঙ্কৰদেৱে আৰো নাম ঘৰেৰ প্ৰাসংগীতাটোও ধৰ্মীয় ক্ৰমবিকাশেৰ ক্ষেত্ৰত। ওত-প্ৰোতভাৱে জড়িত। সেইভাৱে বিদ্যাৰ্থী গিলাৰ জন্যে বিদ্যালয়ৰে প্ৰয়োজন ঠিক সেইভাৱে মহাপুৰুষ শঙ্কৰদেৱেৰ এক

ব্যক্তিত্ব (উপলব্ধি আৰো কাৰ্যাৱলীৰ সমন্বয়)

শঙ্কৰদেৱে নিজেৰ ৰচনাৰ ভালে কয়জাগাত আত্ম পৰিচয় দেওৱাত চণ্ডীবৰেৰ পুত্ৰ বৰদোৱাৰ
প্ৰামেশ্বৰ ৰাজধৰেৰ পাৰিমাৰ বংশাৱলী দিছে।

সেইমতে বংশলতা তলত দেওৱা হৈল—

চৰিত পুথিৰ বিৱৰণমতে চণ্ডীবৰ শাক্ত
আৰো শাস্ত্ৰজ্ঞ পণ্ডিতো আছিল। ৰাজধৰে সন্তান
লাভেৰ জন্যে সূৰ্য্যক আৰাধনা কৰাৰ কথাও
চৰিতত পাওৱা যায় (সন্তমালা পদ সং ৭৫)।
কুসুম্বৰে পুত্ৰলাভেৰ জন্যে শিৱ পূজা কৰাৰ
কাথো চৰিত পুথিত পাওৱা যায়। (দৈত্যৰি ৩/৫
সন্তমালা- ৭৭)

শঙ্কৰদেৱেৰ জন্ম দিন : দৈত্যৰি, ভূষণ আৰো
বৈকুণ্ঠ দ্বিতা প্ৰত্যেকে শঙ্কৰদেৱেৰ জন্মৰ দিন বাৰ
কুনো উল্লেখ কৰা নাই। নিজে নাজানা কাথো
নেলেখায় ভাল বুলিয়া ভাবিয়া হয়তো উমিৰা
এই প্ৰসঙ্গত কিছুই নিলিখিল। পাছেৰ চৰিতকাৰ
গিলায় বেশী জানা বুলিয়া কৰা যায়, শুনা কাথো
ভিত্তিত সেইচা লেখিল, সেইচা পৰম্পৰা সংগতি
ৰাখিবা পাৰা অৱস্থাৰ নহৈল। ৰামানন্দ দ্বিজয়
ফাগুন মাস, শুক্লা দ্বিতীয়া তিথি আৰো মাজ ৰাতি

শঙ্কৰদেৱেৰ জন্মকাল বুলিয়া কৈছে। কিন্তু বৰ্ষ
গণনা- বা শকাব্দৰ উল্লেখ নাই।

(জন্ম পত্ৰিকা মতে শঙ্কৰ দেৱেৰ নাম
গঙ্গাধৰ, প্ৰকাশ) নাম শংকৰ বৰ আছিল; কিন্তু
পাছত অসাধাৰণ প্ৰতিভা দেখিয়া শিক্ষা গুৰুৱে
'শঙ্কৰদেৱ' বুলিয়া অন্যান্য ছাত্ৰগিলাক কোৱাৰ
জন্যেহে শঙ্কৰ দেৱ নাম প্ৰচলিত হোৱা বুলিয়া
দুই-এক খান চৰিত পুথিত উল্লেখ থাকে দেখা
যায়)

কথা গুৰু চৰিতত ১৩৭১ শক আশ্বিন-
কাতিৰ সংক্ৰান্তি, বৃহস্পতিবাৰ, পূৰ্ণিমা তিথি,
শ্ৰৱণা নক্ষত্ৰ, সমান (মাজ) ৰাতি সময় নিৰ্দ্দিষ্ট
কৰিয়া লেখিছে। বৰ দোৱা চৰিততো ১৩৭১ শক
কাতিৰ সংক্ৰান্তি দিনা বৃহস্পতিবাৰে ৰাতি জন্ম
হোৱা সময় বুলিয়া কোৱা হৈছে; কিন্তু তিথি
পূৰ্ণিমাৰ বিপৰীতে অমবশ্যাহে কৈছে। ৰামচৰণৰ

চৰিতত ১৩৭১ শক পাচ আশ্বিন, শুক্লাদশমী
তিথিহে শঙ্কৰ দেৱৰ আবিৰ্ভাৱ কাল কোৱা হৈছে।
শঙ্কৰদেৱেৰ জন্মোৎসৱ আৰো শঙ্কৰাষ্টমী প্ৰচলন
এই ভিত্তিত পালন কৰা দেখা যায়, কিন্তু বৈকুণ্ঠ
প্ৰয়াণেৰ সৰ্বসন্মত নিশ্চিত তিথিৰ লগত
শঙ্কৰদেৱেৰ জীৱন কালেৰ লগত সংগতি ৰাখিয়া
বিচাৰ কৰিয়া চাইলে ৰামচৰণে নিজেৰ মত নিজে
খণ্ডন কৰিছে। তাৰ মতে “ডেৰ বছৰ মন্দ আৰু
ছয়কুৰি। তেবে চলি গৈলা গুৰু নৰ দেহা এৰি
১১×৩৯০৭ (ডেৰবছৰ মন্দ-আয়ু-ছয়কুৰি
পাঠহে প্ৰচলিত অৰ্থমতে শুদ্ধ হয়) বিশেষ
উল্লেখযোগ্য যে এই পদেৰ অৰ্থ ডেৰ বছৰ কম
ছয় কুৰি বছৰ বয়সত শঙ্কৰদেৱেৰ বৈকুণ্ঠ প্ৰয়াণ
হোৱা বুলিয়া কৰা হয়। শঙ্কৰদেৱেৰ বৈকুণ্ঠ
প্ৰয়াণেৰ নিশ্চিত তিথি ১৪৯০ শকেৰ মাসেৰ শুক্লা
দ্বিতীয়া হৈলে, আশ্বিন মাসত জন্ম হোৱা একজন
লোকেৰ বয়সত ছয় মাসেৰ কম বেশীৰ প্ৰশ্ন
উঠেৱায় নাপাৰে। দ্বিতীয় ১৩৭১ শকেৰ পাৰি

১৪৯০ শক পৰ্য্যন্ত ১১৯ বছৰহে হয়। গতিকে
অপ্ৰকাশিত পুথিৰ পাঠান্তৰ 'বৰিষেক মন্দ আয়ু
ছয়কুৰি' এই খিনিত সংগতি পূৰ্ণ হেনা লাগে।
অন্যফালে দেৰ-বা-ডেৰ নহেয়া 'তেৰ' হৈলে
১৩ বছৰ কম ছয়কুৰি অৰ্থাৎ ১০৭ বছৰ
জীৱনকালো অসম্ভৱ নহয়। এই ভাবে প্ৰকাশিত
অপ্ৰকাশিত অনেক পুথিৰ অনেক মতেৰ মাজত
অনৈক্য পৰিলক্ষিত হয়; কিন্তু সেই গিলাৰ লগত
ঐতিহাসিক লাভ-ক্ষতিৰ বিশেষ সম্বন্ধ নাই।
সেইজন্যে ১৩৭১ শকেৰ পাৰি ১৩৮৪ শকেৰ
ভিতৰতে (খ্ৰীঃ- ১৪৪৯ সনেৰ পাৰি ১৫৬২ সন
মানৰ ভিতৰত) শঙ্কৰদেৱেৰ আবিৰ্ভাৱকাল
ধৰিয়া লবা পাৰা যায়। মাস- বাৰ তিথি আদি
নিশ্চিত ভাবে জানাৰ উপায় নাই। পাছেৰ যুগেৰ
ৰচিত চৰিত গ্ৰন্থ আৰো বংশৱলী গ্ৰন্থ গিলাৰ দিন-
বাৰ কল্পনা প্ৰসূত নোহোৱা হৈলে পৰম্পৰা অমিল
নহৈল হেনা। □□

এটা জাতি শেষ কৰাৰ অধিকাৰ আছে বাক কৰ
মাটি মাটি ভাগবি পৰাৰ পিছতো কোঁশোণে স্ত্ৰে যদি তাৰে অবিছাৰ।

Koch-Rajbongshi Language

অস্বীকাৰণ চৌধুৰী
সাহিত্যিক পেঞ্চনাৰ

১৯৮১ চনৰ গণনা মতে পো যায় যে প্ৰাক্তন গোৱালপাৰা জিলাৰ 'ৰাজবংশী' ভাষাভাষী মানুহৰ সংখ্যা হৈছে ২,৯২,৮০০ জন। এতিয়াৰ ভৌগলিক সীমা মতে পশ্চিমবংগ প্ৰদেশৰ ভিতৰত সোমাই থকা ৰাজবংশী ভাষা-ভাষী মানুহৰ সংখ্যা জলপাইগুড়িত- ৫,৬৮,৯৭৬ জন, কোচবিহাৰত - ৫,৬২,৫০০ জন, দাৰ্জিলিঙত - ৪৭,৪৩৫ জন, বংপুৰত (বৰ্তমান পাকিস্তানত) ২০,৩৭,৪৬০ জন। তেওঁ পূৰ্বোত্তৰ ভাৰতত 'ৰাজবংশী' ভাষা-ভাষী মানুহৰ সমুদায় সংখ্যা হৈছে ৩৫,৯০,৩৪১ জন (Page 163 Vol-V, Part-I, Linguistic Survey of India-By Grierson)। ১৮৯১ চনৰ গণনা মতে জনা যায় যে গোৱালপাৰা জিলাৰ সমুদায় মানুহৰ প্ৰায় দুই তৃতীয়াংশ মানুহে 'ৰাজবংশী' ভাষা ব্যৱহাৰ কৰিছিল আৰু বাকী এক তৃতীয়াংশ মানুহে বড়ো-গোষ্ঠীৰ তিব্বতী-বাৰ্মিচ' ঠালৰ ভাষা ব্যৱহাৰ কৰিছিল। যি ভাষাটোক গোৱালপাৰা জিলাৰ দুই তৃতীয়াংশ মানুহে ব্যৱহাৰ কৰিছিল আৰু যি ভাষাটোৰ পূৰ্বোত্তৰ ভাৰতত সমুদায় জনসংখ্যা হৈছে প্ৰায় ৩৬ লাখ (২৫,৯০,৩৪২ জন) সেই ভাষাটোক এটা ভাষা বা উপভাষা হিচাবে গণ্য কৰাটো অতি যুক্তিযুক্ত। সেই কাৰণে বোধহয় ভাষাবিদ গ্ৰীয়াৰ্চনে ইয়াৰ এটা নিজস্ব নামাঙ্কণ কৰিছে 'ৰাজবংশী' ভাষা বুলি— "When we cross the river (Brahmaputra) coming from Dacca, we meet a well marked

from of speech in Rangpur and the districts to its north and east. It is called Rajbongshi and while undoubtedly belonging to the eastern branch, has still points of difference which lead us to class as a separate dialect. (Page 153, Vol-I, Part-I, Linguistic Survey of India.) "The dialect of western and South Western Goalpara in Assam is pure Rajbongshi. (Page 166, Vol-V part-I, L.S.I.)

এই ৰাজবংশী ভাষাত বৰ্তমানে সংস্কৃতৰ পৰিমাণ আটাইতকৈ বেছি, তাৰ পিছতে উৰ্দু-হিন্দী শব্দাৱলীৰ স্থান। দ্বিতীয়তে চৰ্যাপদত ব্যৱহাৰ হোৱা প্ৰাকৃত আৰু পালিৰ সংমিশ্ৰণত হোৱা শব্দাৱলীয়ে লগ-লাগি এটা নতুন ভাষাৰ ৰূপ দিছে। ইয়েই হৈছে ৰাজবংশী ভাষাৰ মূল উৎস। পূৰ্বোত্তৰ ভাৰতৰ বহুপীঠ অঞ্চলত ৰাজবংশী মানুহৰ সংখ্যাই আটাইতকৈ বেছি গতিকে উক্ত অঞ্চলৰ ভাষাটোক 'ৰাজবংশী' নাম দিয়া হৈছে। এই জাতিৰ বিচিত্ৰ ইতিহাসৰ ফলত এওঁলোকৰ কথ্য ভাষাত কেবাটাও জাতি-উপজাতিৰ ভাষাৰ সংস্পৰ্শই স্থান পাইছে। বিশেষকৈ মেছ (কছাৰী) জাতিৰ ভাষাই ৰাজবংশী ভাষাক বেছিকৈ প্ৰভাৱান্বিত কৰিছে আৰু ই অতি স্বাভাৱিক। বৰ্তমান হিন্দী ভাষাৰ সাহিত্যত 'ৰাজবংশী' ভাষাৰ কিছুমান শব্দ পোৱা যায়। চাৰ

ভিতৰত 'আওসান' অৱসব, আগিলা-পাছিলা, পুছকৰা, ওড়া (আওৰা), ফিৰ (পুণৰায়), কদু (মিঠা লাও), সন্তৰা, ভাওঁ (মূল্য) ঘাওঁ (ঘা), পহৰা (পৰদিয়া), বগল (কাষ), ফৰক, সমৰা, নিকলা, জাৰ, বিদুয়া (বিধৰা), ভৈস (মহ), কাউৱা (কাউৰী), শুওৰ (গাহৰি), বহিন, সিয়ান (চতুৰ), মুৰাদ (শক্তি) ছুৱা-ছুতি আদি বহুত। সেইদৰে প্ৰত্যেকটো প্ৰত্যয় যোগত আমি ৰাজবংশী ভাষাত সুকীয়া শব্দ পাওঁ। উদাহৰণস্বৰূপে 'ইয়া' প্ৰত্যয় যোগত তলত দিয়া ধৰণে পাওঁ—

'কট' শব্দত 'ইয়া' প্ৰত্যয় যোগত 'কটকটেয়া', সেইদৰে খ-খটখটেয়া, গ-গটগটেয়া, ঘ-ঘটঘটেয়া, চ-চটচটেয়া, ঠ-ঠকঠকেয়া, দ-দমদমেয়া, ধ-ধৰধৰেয়া, প-পতপতেয়া, পিতপিতিয়া, ফ-ফতফতেয়া, ব-বকবকেয়া, ভ-ভকভকেয়া, ভতভতেয়া, ম-মতমতেয়া, ব-বঙবঙেয়া, ল-লকলকেয়া, লুঙলুঙেয়া, হ-হটহটেয়া, ছলছলেয়া ইত্যাদি। ওপৰোক্ত প্ৰত্যেকটো শব্দই একোটা বিভিন্ন অৱস্থাৰ ৰূপ বৰ্ণনা কৰে। এইদৰে প্ৰায় প্ৰতিটো প্ৰত্যয় যোগত একোটা শব্দৰ ভড়াল পোৱা যায় আৰু নতুন শব্দ ভড়ালৰ প্ৰতিটো শব্দই একোটা সুকীয়া অৰ্থ প্ৰকাশ কৰে। এনে ধৰণৰ শব্দ বিলাক কেৱল ৰাজবংশী ভাষাতহে বেছি দেখা যায়। যদিও ৰাজবংশী ভাষাৰ এটা স্বকীয়তা আছে তথাপি এই স্বকীয়তাই সম্পূৰ্ণতা লাভ কৰিছে ওচৰ-চুবুৰীয়া বড়ো, আহোম, চাওঁতাল আদিৰ ভাষাৰ লগত মিলিত হৈ। এইদৰে নানান জাতি-উপজাতিৰ সংমিশ্ৰণৰ ফলত এনে এটা স্বকীয়তা গঢ়ি উঠিছে যে সেই স্বকীয়তা আৰু কৌলিগ্যতা আনকি খেল-খেমালিৰ হিচাবতো প্ৰকট হোৱা দেখা যায়। উদাহৰণস্বৰূপে ভাল্টা বা বাটা খেল। অসমৰ অন্যান্য ঠাইতো বাটা

খেল আছে, কিন্তু গোৱালপাৰা জিলাৰ কোচ-ৰাজবংশী মানুহবোৰৰ মাজত হলে কেবাবিধৰো বাটা খেলৰ প্ৰচলন দেখা যায়। তাৰ ভিতৰত লাটুম বাটাখেল অতি প্ৰিয় আৰু কৌশলপূৰ্ণ। এই লাটুম বাটাখেলটো নগৰৰ চহৰৰ ক্ৰীকেট খেলৰ লেখিয়া। বাঁহৰ মুঢ়াৰ পৰা ক্ৰীকেট বলটোৰ সমান আয়তনৰ এটা বল কাটি উলিয়ায়। দুটা দল হয়, এটা দলে বলটো এডাল ডেবহাতমান দীঘল মাৰিৰে মাৰি দিয়ে আৰু আনটো দলে তাক ধৰিবৰ বা প্ৰতিৰোধ কৰিবৰ যত্ন কৰে। ইয়াৰ হিচাব কৰা প্ৰণালীয়ো পৃথক, সচৰাচৰ একৰ পৰা দহলৈকে হিচাব কৰা হয়, এক হ'লে একি, দুই হলে দুকি, তিন হলে তেনো, চাৰি-চাৰা, পাঁচ-পাঞ্জা, ছয়-চল, সাত-ভৌল, আঠ-বাটা, ন-কথা, দহ-মঠা। প্ৰত্যেক সংখ্যাৰ লগে লগে বলটো কোবোৱাৰ পদ্ধতিয়ো বেলেগ আৰু বিভিন্ন ধৰণেৰে কোবোৱাতেই অত্যন্ত কৌশলৰ দৰকাৰ হয়। আকৌ বেলেগ এবিধ একৰ পৰা কুৰিলৈকে হিচাব কৰা বাটাখেল আছে তাৰ হিচাব কৰা সংখ্যা হৈছে এক হ'লে একলি, দুই হলে দুকলি, তেঞ্চি নালা চাৰি চুৰি, ধেসু' কালা, তামটিম, হাসেৰ ডিম, কাঠলেৰ নাঙল ভৈসেৰ শিং কলৰ ঠুৰি উনেশ কুৰি। এনে ধৰণৰ নিজস্ব ভাষাৰ ঐতিহ্য আৰু কৌলিগ্য সম্পৰ্কে জানিব খুজিলে উক্ত অঞ্চলত যিবোৰ গৱেষণাৰ সম্বল পৰি আছে তালৈ চকু দিলেই যথেষ্ট। গোৱালপাৰা জিলাৰ ৰাজবংশী মানুহবোৰৰ কথ্য ভাষা সম্পৰ্কে বহুতো লিখিব লগা আছে, কিন্তু ইয়াত ভাষাতত্ত্বৰ কথা আলোচনা উদ্দেশ্য নহয়। গতিকে মাত্ৰ কেইটিমান প্ৰেমিক-প্ৰেমিকাৰ মাজত হোৱা প্ৰচলিত জনসংগীত বা লোকগীতিহে নমুনা স্বৰূপে তলত দিয়া হ'ল। ইতিমধ্যে অৱশ্যে স্থানান্তৰে ৰাজবংশী ভাষাৰ কিছু কিছু আভাস দিয়া হৈছে।

তলত যিবিলাক লোকগীতিৰ নমুনা দিয়া হ'ল সেইবিলাক ভাষা সচৰাচৰ গোৱালপাৰা জিলাৰ পশ্চিমাংশতহে বেছিকৈ প্ৰচলিত। কাৰণ 'মানভগনৰ' সময়ত উজনি অসমৰ বহুতো মানুহ গোৱালপাৰা জিলাৰ পূৰ্বাংশত বসতি কৰাৰ বাবে উক্ত অঞ্চলৰ ভাষাটো খাটি অসমীয়া ভাষাৰ ফালে বেছিকৈ ঢাল খোৱা। প্ৰেমিক-প্ৰেমিকাই গোৱা কেইটিমান জনসংগীতৰ নমুনা :-

১। গাৱলীয়া প্ৰেমিকাই-প্ৰেমিকক উদ্দেশ্য কৰি গাইছে :-

- ক) নলেৰ আগুন তলে তলে
খাগৰাৰ আগুন জ্বলে;
মোৰ নাৰীৰ মনেৰ আগুন
বাহিৰে ভিতৰে পোড়ে।
কিমতে জুৰাউ মোৰ হিয়া বান্ধৰ বে।।
- খ) লাউ ফুল কুমুৰাৰ ফুল
সন্ধ্যা হইলে স্টে;
অভাগিনীৰ মনেৰ দুঃখ
সদায় মনে উঠে।
কিদিয়া নিভাও মোৰ মনেৰ আগুন বে।।
- গ) কতনা দুখ কইম বন্ধু
দুখেৰ নাই মোৰ ওৰ,
সবাতো অধিক দুঃখ মোৰ
দুখেৰ নাপাও গোড়।
ছলছলেয়া উঠে দুখ মোৰ বে।। আদি

২। গাৱলীয়া প্ৰেমিকে-প্ৰেমিকক উদ্দেশ্য কৰি গাইছে
একে না গিৰিশেৰ দিন মুঞি আছে শুতিয়া
কায় আৰ হাকাৰে পাছা মোৰ বগলে বসিয়া;
(ওকি) কেৰেৎ কুৰুৎ কৰিয়া।। ইত্যাদি
(গিৰিশ-প্ৰীত্ব, শুতিয়া-শুইয়া, কায়-কোনে,
বগল-কাযত)।

প্ৰেমিকাই মনে খোৱা প্ৰেমিকক বিচাৰি গাইছে:-

কানাইৰে কেমন কৰিয়া হব দৰিয়া পাৰ
যে নাইয়া কৰিবে পাৰ
তাকে দিব গ'লাৰ হাৰ।
ঐয়ে তাকে দিব গ'লাৰ চন্দ্ৰহাৰ
পাৰ হইলে মুঞি নাৰী হইব তাৰ বে
এলুৱা কাশিয়াৰ ফুল
নদী হইল কানাই ছলুছল;
পাৰ হইলে কৰবো মুঞি যৌৱন দান বে।।

প্ৰেমিক-প্ৰেমিকাৰ মাজত হিয়াৰ বিনিময় :-

গাইছে-আগা নাওৱে ডুবু ডুবু পাছ নাওৱে বইস;
টোঙায় টোঙায় ছ্যাকং জলবে।
জল ছেকিতে জল ছেকিতে
ছিঙিল সেউতিৰ দড়ি;
গ'লাৰ হাৰ খুলিয়া কন্যাৰে
ও কন্যা সেউতিত লাগাইম দড়ি।

উত্তৰ দিছে-

তোকসে কঙু বসিক কানাই
তোৰযে ভাঙা নাও,
ভাঙা নাওঁৱে খেৰা দিয়াৰে
ও তুঞি কেমন মজা পাওঁ।

কানাইয়ে গাইছে -

ভাঙা নহয় ছেড়াও নহয়
সোনা-ৰূপায় গঢ়া।
ৰাজাৰ হস্তীক পাৰ কৰিছওৰে
ও কন্যা তুঞি বা কত ভৰা
আকৌ গাইছে-

এক সুন্দৰীক পাৰ কৰিতে
নিছোঙ আনা আনা,
তোক সুন্দৰীক পাৰ কৰিয়াৰে
ও কন্যা খচাইম কাণেৰ সোণা।

সোণাও খচাইম ৰূপাও খচাইম
খচাইম গলাৰ মালা,
ভৰা গাঙে খেৰা দিয়াৰে
ও কন্যা শৰীৰ হইল মোৰ কালা। - ইত্যাদি

ৰাজবংশী ভাষাৰ আন কেইটিমান নমুনা তলত দিয়া হ'ল :-

বিশ শতিকাৰ শেষ দশকত প্ৰাক্তম
গোৱালপাৰা জিলাৰ গাৱে-ভূৱে বিশেষকৈ খুটাঘাট
আৰু হাৰবাঘাট পৰগনা অঞ্চলত প্ৰায় মানুহৰ মুখে
মুখে প্ৰচলিত হৈ থকা কথ্য ভাষাৰ কেইটিমান
সুখপাঠ্য নমুনা তলত দিয়া হ'ল। এই নমুনাটোত
পূৰ্বৰ কোচ ৰাজ্যৰ বড়ুপীঠাঞ্চলত থকা বিভিন্ন পক-
পৰুৱা, গছ-গছনি, ওঁৰি মাগন, শ্লোক প্ৰবচনাদিৰ
পৰিচয় কবিতাৰে দিয়া হৈছে। মান্য অশমীয়া আৰু
মান্য বঙালী ভাষাত থকা উক্ত পক-পৰুৱা, গছ-
গছনি আৰু চৰাই-চিৰিকতিৰ নামৰ লগত ৰিজাই
চালে বড়ুপীঠাঞ্চলৰ প্ৰচলিত কামতালি বা ৰাজবংশী
ভাষাৰ স্বাতন্ত্ৰ্যতা সম্পৰ্কে সম্যক ধাৰণা পাব:-

“প্ৰণামুহুং নাৰায়ণ শ্ৰীভগবান;
সংসাৰতে নাই তাহাৰ সমান।
জীৱেৰ মধ্যে কিছু বড় কিছু আছে চোট;
সংসাৰতে যত জীৱ নাম লম ক'ত?
জৰেয়া নাৰায়া লাগাইলং ঠোকা;
সংসাৰতে বন্দিম যত কিছু পোকা।
পোকাৰ মধ্যে চেল্লাইবাৰা চেল বেলেয়া বেৰায়;
নিন্দতে মানুক কামৰায় বিছিনাতে হাৰায়।
দাহ, মহ, জক, বেদেলাং, দিঘিলা কেন্দাই,
বেদেলাং চুবিয়া দাৰুক দেয় কান্দেৰ মেন্দাই।
চোট চোট কেবেলুৱা গাছেৰ মূগাৰ লাটা,
পাত খাইতে দিঘিলা বাহা বান্দিলে খাতা।

সংসাৰতে যত পোকা তাৰ সংখ্যা নাই,
পছ খুটাত সোমেয়া থাকে পোকা গুটাই।
পাখিৰি গাছেৰ মজলাই পোকা আৰো পাচা জেপ,
বৰশি মাৰিবা ভাল পোকা ভুঙ্কা বাশেৰ তপ।
ঘৰেৰ মধ্যে তেলমু পোকা ঘুণ্ডৰি কেচুৰ যম,
যোৰেয়া-নাৰায়া ভুলে-ভালে পোকাৰ কথা কম।
ৰাঙা চাহি চেমথা চাহি পিপিৰা গুন্দাৰি,
কাল পিপৰ বিষ পিপৰ চিকাৰি পোকাৰ দাড়ি।
প্ৰজাপতি পখীলা নাম হৈছে চিতি,
পাখাৰা গঙালি চৰাও কৰে মাহ আহিন কাতি।
জাইফে পোকা, কড়ি পোকা, হাতাধাকানি,
আছিলি টিকা,
জাইফে পোকা দাৰুক লাগে চাওৱাৰ পেট ফিকা।
পাহাৰিয়া দুখালি ক্ষাৰ খাওয়া কাকোৰ,
দাবুৰা থাকা দিঘিলা জাত নাম দেও কাকোৰ।
ঘুৰুণি, নাচিনি পোকা, নাম বেঙেলেকু,
জেক-বেদেলাঙ দেখা নাপায় শালাৰ নাই চকু।
চৰপানী পোকাৰ গঙালি যম, শালী হলেৰ বেলা,
ভুটী পাকেয়া জুই নিনিলে হালুৱাক দিব ঠেলা।
সংসাৰতে যত পোকা আৰো আছে কুলুঙা,
দেখিবা জলং ফলং বাঘ মাকাৰা।
বিছিনাতে থাকে ওৰেশ তাতে পায় চাৰা,
আপিখানেৰ মাথাত থাকে লেধেৰী খাড়া।
বল্লা, মাখি, মৌ, ভেৰুল, নাম দিন কানা,
পোকাৰ মধ্যে গুল-গুলি গোটায়া চানা।
ৰাজা মৌ, মাটিয়া মৌ, নাম তাকৰিয়া,
বিছিনিয়া মাওৰিয়া মৌ আৰো খকৰীয়া।
বাৰা চেচয়া, জুই আঙঠিয়া, নাম নাওৰীয়া,
পোকাৰ কবিতা কৰিলং ময় ভাওৰীয়া।
ফেৰাদাঙিৰি, উশুৰুঙা, পাতাল পোকা নাম,
চোতালৰ চিটকা পোকা ক'ত ধৰা পাম?

আই গঙালি, বাই গঙালিৰ লেখা জোখা নাই,
গৰুৰ গাওত থাকে চপচপি, আৰা ছাঁতে।
কুট পোকা থাকে পুৰাত, ঘুন পোকা ছালত,
পানীৰ পোকা বাহা লয় পানী খাওয়া খালত।
কল পোকা, গু খাওয়া, গুৰ ভুশুৰা,
যত পোকা দেখিলং গঙাই পোকা বুঢ়া।
বুক সেসেবেয়া বেৰায় কেচু আৰো কুচুলাই,
কামৰাইলে বৰ টান্না পোকা মজলাই।
ঘুনঘুণীয়া পাজি পোকা ঘৰেৰে বৰাত বাহা,
বাশেৰ চুঙাৰ বিনে তাৰ কুটিও নাই বাহা।
গান্ধী পোকা, জেনাক গান্ধীৰ টিকিনা জ্বলে,
ছাওয়াৰ পেটত কেচু থাকে তাকে চেৰু বলে।
কিৰ্মি চেৰু, বিলু চেৰু, মানুষেৰ বোগ,
পেট টেকেলা ছাওয়াৰ নাপালায় ভোক।
ধেনধেনীয়া মাখি দুইজাত আৰো জোখা তাকৰ,
সাৰে ফালে চৰাও কৰে পোকা বিছা মাকৰ।
এত গিলা পোকাৰ কথা ময় কি কম,
কুকুৰেৰ খাওৰ হৈলে মৈশা দৈ যম।
কালো সুঙাৰি, ধাওলা পোকা চেনাতি,
দাবুয়াৰ জোৰত ঘুঙুৰি হালেয়া বেৰায় মাটি।
ভৈসেৰ গাওত থাকে বগা বগা খাড়া,
জক বেদেলাং লেক পেক শালাৰ নাই হাড়া।
মাছেৰ পেটত কাশিমা, মানুক ধৰে চাহী,
লাটা পোকা উকাইছে আমাৰে মাহী।

দেও ঘন্ট, বেংবেঙা, আৰো সোণা পোকা,
নীলা জাত, ভোমৰা নাম কাজল ভোমৰা।
কলৰ ঘাছত থাকে চেৰু, গলসাবটা ডালত,
বেঙেলেকু ভৰিয়া থাকে বাৰীৰ ভাঙা খালত।
সংসাৰতে এত আছে কালো ধাওলা মহ,
কাণে কাণে আহিয়া কয় সহওঁ হ হ।
কুলুঙা পোকা আজালা, চিকাৰী পোকা চিয়ান;
আমেৰ ভিতৰত পোকা থাকে আমাৰনহয় গিয়ান।
মাথা বাঙা আমুৰা পোকা বৈশাখা মাসত,
কত দোখিবি ঘন্টা পোকা খুদুনাৰ গাছত।
ঠেং খাওয়া পাতাল পোকা, কমৰ ভাকুৰা;
পৃথিৱীতে বেৰেয়া থাকে মাটিয়া ডুৰা।
পোকাৰ কবিতা শেষ এতে দিলং সীমা।।

ৰাজবংশী ভাষাত থলুৱা গছ-লতাৰ নামাকৰণ:

প্ৰথমে প্ৰণাম কৰং দেৱ নাৰায়ণ।
যায় কবিল এইসৰ উদ্ভিদেৰ সৃজন।।
বট-বৃক্ষ, চোপ, শাল নাম যি যাব।
ভুবন বিদিত খ্যাতি ৰাখিল সংসাৰ।।
পৃথিৱীতে যত বৃক্ষ লেখা জোখা নাই।
যি পৰিল মনত তাৰে নাম দিলং ভাই।।
লেওয়া লেউসি আদি যত সংসাৰতে আছে।।
(আৰু আছে)

ইতিহাসে কম কমতাপুৰৰ কথা ৰাজনীতিয়ে কৰে পাশা খেলা।

ৰাজবংশী পোসাক-অসাক

— লাৰণ্য ভকত

ভাৰতবৰ্ষ এখন কৃষি প্ৰধান দেশ। ইয়াৰ বেশিভাগ মানষিয়েই কৃষিৰ সাথত সংগতি ৰাখিয়া গ্ৰামতেই বসবাস কৰে। গ্ৰাময়েৰ মানষিৰ অৰ্থনৈতিক অৱস্থা শহৰেৰ মানষিৰ থাকি অনেক অনুন্নত। সেই বাদে খাওয়া-পিন্ধা, আচাৰ-অনুষ্ঠান, সামাজিকতা আদিত গ্ৰাম আৰ শহৰেৰ ভিতৰি মেলা পাৰ্থক্য দেখা যায়। উত্তৰবঙ্গ আৰু পশ্চিম অসমেৰ বেশিভাগ ৰাজবংশীগুলানেৰ জীৱন কৃষিৰ উপৰাতেই বৰ্তি আছে। অৱশ্যে বৰ্তমানে আন্তে আন্তে ৰাজবংশী মানষিৰ শিক্ষা-দীক্ষা বা আৰ্থ সামাজিক অৱস্থা আগুয়া যায়।

একজন কৃষক ৰাজবংশী মানষিৰ জীৱন অতি সহজ সৰল। কিন্তুক বৰ্তমানে ধনী-শিক্ষিত গ্ৰাম আৰ শহৰত বসবাস কৰা ৰাজবংশী মানষিৰ জীৱন-ধাৰণ প্ৰণালী অন্য-অন্য জাতিৰ মানষিৰ মতন সমানে উন্নত। যেহেতু বেশিভাগ ৰাজবংশী পোসাকেৰ আসাকেৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিব চাই।

একজন সাধাৰণ ৰাজবংশী পুৰুষ কৃষি কাম কৰা সময় বা বাড়ীতে থাকা সময় দীঘলা গামছা বা পাঁচহাতি বা সাতপোয়া পেন্ধে। উত্তৰবঙ্গৰ বেশিভাগ ৰাজবংশী মানষি বাজাৰেৰ গামছা বা পাঁচহাতি বা সাতপোয়া পেন্ধে। আৰ পশ্চিম অসমেৰ বেশিভাগ ৰাজবংশী মানষি বাড়ীতে গড়া গামছা ব্যৱহাৰ কৰে। পাঁচহাতি বা সাতপো হইল পাঁচহাত

দীঘলা মাৰকিন জাতীয় কাপোৰ। যেগুলা ৰাজবংশী মহিলা তাত জানে উমৰা বাড়ীতে তাঁতত গামছা গড়েয়া দেয়। আজি থাকি একশ-ডেৰশ বছৰ আগতে উত্তৰবঙ্গ আৰ পশ্চিম অসমেৰ কত গুলা জাগাত কৃষক মানষিলা ব্যৱহাৰেৰ সুবিধা আৰ অৰ্থনৈতিক ভাবে গৰীৰ মানষিলা লেংটিৰো ব্যৱহাৰ কইৰছিল। লেংটি হইল গুপ্তাঙ্গ চাকাৰ মত কম চত্তৰাৰ তিনচাইৰ ফুট চত্তৰা কাপোৰ। পেন্ধাৰ পাছত আগ-পাছে একফুট খানেক বুলিয়া থাকে। লেংটি খালি পুৰুষলায় ব্যক্তভাবে পিন্ধিছিল। বৰ্তমানে নেংটিৰ প্ৰচলনন প্ৰায় নাইয়ে। বাড়ীৰ বাইৰা উৎসৱ আদিত ৰাজবংশী মানষিলা কাপাসেৰ ধুতী, সাতপোয়া ব্যৱহাৰ কৰে। ধুতী মিলত গড়া কাপোৰ আৰু সাতপোয়া মিলত বা বাড়ীত গড়া কাপোৰ। বাড়ীত থাকা সময় গাত গেঞ্জী পেন্ধে। বাইৰা গেইলে সৰ্ট, পাঞ্জাৰী, পিৰণ আদি ব্যৱহাৰ কৰে। পশ্চিম অসমেৰ ৰাজবংশীলা ঘাৰত ৰাজবংশী গামছা ব্যৱহাৰ কৰাও দেখা যায়। ৰাজবংশী গামছা হইল-হালদীয়া বৰণেৰ। গামছাৰ পাৰি আৰ আচল নাল বা সবুজ ৰঙেৰ। জাৰেৰ দিনত সাধাৰণ ৰাজবংশী মানষিলা কাপাসেৰ চান্দৰ গাতদেয়। এই চান্দৰক মেলা নামদিয়া নামাকৰণ কৰা হইছে- পাছৰা, গজি, গিলাপ, ধোকৰা, আলোয়ান ইত্যাদি। অনেক ৰাজবংশী মহিলায় স্বামী পুত্ৰেৰ বাদে এণ্ডি সুতাৰ

গাত দেওয়া চাদৰ বাড়ীতে গড়ায়।

পুৰুষ মান্ধিলাৰ পোসাক-আসাক সাৰ ভাৰতবৰ্ষতে প্ৰায় একে ধৰণেৰে হওয়া দেখা যায়। যেকোনো একটা জাতি বা সমাজেৰে সামাজিক বীতিনীতি বা সংস্কৃতি মহিলা গুলানেই ধৰিয়া ৰাখে। পোসাক-আসাকেৰ ক্ষেত্ৰতো এই কথা পৰিলক্ষিত হয়।

কোচ ৰাজ্যলাৰ দিনত থাকি উত্তৰবঙ্গ পশ্চিম অসমেৰে ৰাজবংশী মহিলাগুলান শাড়ীও ব্যৱহাৰ কৰিছিল। এই পাটানী বা ফোটা নিজে বাড়ীতে গড়েয়া নিছিল। বৰ্তমান পশ্চিম অসম আৰু মেঘালয়েৰে গাৰো পাহাৰ জিলাৰ কত গুলা অঞ্চলত বসবাস কৰা কোচ বা ৰাজবংশী মহিলা গুলান পাটানী ব্যৱহাৰ কৰে। সম্প্ৰতি উত্তৰবঙ্গ আৰু পশ্চিম অসমেৰে কিছু অঞ্চলত পাটানী বা ফোটাৰ প্ৰচলন প্ৰায়ে নাইয়ে। বাড়ীতে আৰু গাহিৰা সউগ সময়তে শাড়ী ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। ৰাজবংশী গানতো এই শাড়ীৰ ব্যৱহাৰেৰে কথা পাওয়া যায়।

যেমন :

(ক) সুন্দৰী ৰাধেলো আমাৰ বন্ধু যোৰ বইঠা বায়।... ওপাৰেৰে তাঁতীয়া বন্ধু কামোৰেৰে শাড়ী যাচে লো। সুন্দৰী ৰাধেলো.....

(খ) যোৰা কদমেৰে তলে নীলায়ো নীলমন নীলায়োনা.... সেইছে আমায় দিবেৰে কামোৰেৰে শাড়ীৰে তাৰ সাথে চলিয়া দিবো গাওৰে নীলমন নীলায়ো না। যোৰা কদমেৰে তলে....

(গ) বাড়ীৰ পাছিলাত তাঁতীয়া ভায়া শাড়ী খান বানেয়া দিছে। ঐশাড়ী পিন্ধিয়া গেইলুং গৌৰীপুৰেৰে হাটে।

(ঘ) বাড়ীৰ পাছিলা নয়া তাঁতীয়া, কি সুন্দৰ শাড়ী বানাইছেৰে। আইমোক শাড়ী কিনিয়া দে।

এই গান গুলানেৰে থাকি বোজা যায় যে অনেক আগেৰে থাকি কতগুলান পণ্ডিতেৰে মতো কোচৰাজ্যলাৰ দিনেৰে থাকি ৰাজবংশী মহিলাগুলান শাড়ীৰ ব্যৱহাৰ কৰিয়া আসিছে। ৰাজবংশী মহিলা গুলান শাড়ী ব্যৱহাৰ কৰিলেও শাড়ী সৰ্বভাৰতীয় পোসাক। ৰাজবংশী মহিলাগুলানেৰে নিজস্ব অৰ্থাৎ জাতীয় পোসাক পাটানী বা ফোটা। পাটানী বা ফোটা হইল ৰঙীণ কাপোৰ, ইয়াৰে দীঘলা পাঁচ হাত অৰ্থাৎ ৯০ ইঞ্চি, চওৰা আঢ়াইহাত অৰ্থাৎ ৪৫ ইঞ্চি। বুকুৰে উপৰাভাগত বান্ধা হয় আৰু হাটু পৰ্যন্ত বুলিয়া থাকে। ইয়াৰে দুই মাথাত সিলাই নাথাকে। এটা এক ধৰণেৰে নিসিয়া মেখেলা বা খোলা কাপোৰ বুলিয়াও কওয়া যায়। সম্প্ৰতি পাটানীৰে দীঘলা আৰু চওৰা বেশি হৈছে। ৰঙীণ সুতাৰে মধ্যত সুতা দিয়া ফুলৰতলা, জৰীৰে কাজ কৰা আদি সুন্দৰ-সুন্দৰ পাটানী ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। কাপাসেৰে সুতাৰে উপৰাও মাৰ সাইজ, উল সুতাৰে সুন্দৰ-সুন্দৰ পাটানী গড়া হয়। পাটানীৰে সাথত মহিলাগুলান ব্লাউজ ব্যৱহাৰ কৰে। বেৰেবাৰে গেইলে পাটানীৰে তলত পেটিকোটও পেন্ধে। বুকুৰে উপৰা পাটানীৰে সাথত একটুকুৰা কাপোৰ নেয়। সন্মানীয় মান্ধি দেখিলে আগৰণ মাথাত দিয়া সন্মান জনায়। বৰ্তমানে কতগুলান অঞ্চলত (গোৱালপাৰা অঞ্চল) শাড়ী এখন মাজে কাটিয় দুই টুকুৰা কৰি নেয়। একটুকুৰা পাটানী হিসাবে আৰু এক টুকুৰা আগৰণ হিসাবে ব্যৱহাৰ কৰে। সম্প্ৰতি শাড়ী আৰু পাটানীৰে সাথতে পশ্চিম অসমেৰে কতগুলান গ্ৰাম অঞ্চলত মেখেলা ব্যৱহাৰ

কৰা দেখা যায়। জাৰেৰে দিনত নিজে গড়া কাপাসেৰে দাদৰেৰে প্ৰচলন বেশি আছিল। কিন্তু বৰ্তমান উত্তৰবঙ্গত কেনা চাদৰে ব্যৱহাৰ কৰে। পশ্চিম অসমত কেনা চাদৰেৰে সাথত নিজে গড়া সুন্দৰ-সুন্দৰ কাপাসেৰে উলেৰে চাদৰে ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়।

ছোট চোট চেংৰীলা (আপি) কামোৰত একটুকুৰা কাপোৰে মেৰেয়া দেওয়া দেখা যায়। এই কাপোৰক “ছেউটা” কয়। কামোৰেৰে থাকি হাটু পৰ্যন্ত থাকে। সময়েৰে পৰিবৰ্তনেৰে সাথে-সাথে গৰীৰ আৰু গ্ৰাম অঞ্চলতো ছোট-ছোট চেংৰীলা ফক, মিনি স্কাট আদি পেন্ধাৰে প্ৰচলন হইছে। স্কুল, কলেজেৰে চেংৰীলা শাড়ী, মেখেলা চাদৰেৰে সাথত চুৰিদাৰ, মেস্কি পেন্ধাও আৰম্ভ কৰিছে। বিধবা মহিলা গুলান সাদা পাঁচহাতী, ছেউটা, আগৰণ, ধুতি, মেখেলা পেন্ধা দেখা যায়।

বৰ্তমানে মহিলা গুলানেৰে পোসাক-আসাকত বিভিন্নতা আসিলেও এফ্ৰানিং (F. Graining) ৰে বিৰণীমতে অসম-উপত্যকাৰ আৰু উত্তৰবঙ্গ অৰ্থাৎ প্ৰাচীন কামৰূপেৰে সউগ মহিলায় পাটানী

পুৰুষ মুদ্ৰিত কোচ ৰাজবংশী সাংস্কৃতিক সমাবেহে স্বষ্টিগ্ৰন্থৰ পৰা।

ব্যৱহাৰ কৰিছিল। বিশেষ কৰি এই অঞ্চলত বসবাস কৰা ৰাজবংশী মহিলা গুলান পাটানী পেন্ধাটা একটা বিশেষ গৌৰবেৰে কথা বুলি ভাইবুছিল। চাৰু সন্যালে লেখিছে যে ৰাজবংশী মহিলাগুলান উমাৰ পাটানীক (ফোটা) নিয়া ভীষণ সুখী। মাৰ্টিন, লুকাৰ আৰু হান্টাৰেৰে বিৰণীতো উত্তৰবঙ্গৰ ৰাজবংশী মহিলাগুলান পাটানী (ফোটা) পেন্ধাৰে কথা পাওয়া যায়।

কিন্তুকি পৰিতাপেৰে কথা বৰ্তমান উত্তৰবঙ্গ পাটানী (ফোটা)ৰ ব্যৱহাৰ প্ৰায় নাই। বাজাৰেৰে থাকি আৰু তাঁথশাল থাকিও পাটানী নাহওয়া হইছে। গ্ৰামেৰে অহিতা নীলা মিলত তৈয়াৰী কৰা শাড়ীৰে সাথত তালত তাল মিলিবাৰে পায়না। সেইবাবে উত্তৰবঙ্গৰ ৰাজবংশী মহিলাগুলান পাটানী ছাড়িয়া শাড়ী পেন্ধা আৰম্ভ কৰিছে। পশ্চিম অসমেৰে কিছু অঞ্চল আৰু মেঘালয়েৰে গাৰোপাহাৰ জিলাৰ কিছু অঞ্চলত কোচ-ৰাজবংশী মহিলাগুলান পাটানীক বাচেয়া ৰাখিছে। উমাৰ বাড়ীতে সুন্দৰ-সুন্দৰে বিভিন্ন ধৰণেৰে পাটানী আৰু আগৰণ গড়ায়।□□

খেনবংশীয় ক্ষেত্রীয় বজাৰ ৰাজত্ব !

শ্ৰীসুবেন্দ্র কুমাৰ ৰায়
বাহবাৰী

নীলধ্বজ - এই কামৰূপৰ পালবংশীয় ৰাজত্ব
অন্ত পৰাৰ পাচত কামৰূপ ৰাজ্যখন কেই বছৰ মান
অৰাজক হৈ আছিল। তাৰ পাচত ত্ৰয়োদশ শ্ৰীষ্টাব্দৰ
আৰম্ভণত খেনবংশীয় ক্ষেত্রীয় কান্ত নাথ নামে এজন
ডেকাৰ ভাগ্যলক্ষী সুপ্ৰসন্ন হোৱাত তেওঁ কামৰূপৰ
অধীশ্বৰ হয়। কান্ত নাথৰ পিতাকৰ নাম আছিল
ভক্তেশ্বৰ। মাকৰ নাম অঙ্গহা। এওঁলোক মঙ্গলীয়ান
গোষ্ঠীৰ লোক হয়। কান্ত নাম অতি দুখীয়া অধি
পৰিয়ালৰ লোক আছিল। কান্ত নাথৰ বয়স দহ
বছৰ হয় তেতিয়া তেওঁৰ পিতৃ ভক্তেশ্বৰৰ মৃত্যু হয়।
তেতিয়া সিহঁতৰ অৱস্থা অতিশোচনীয়া হৈ পৰিলে।
মাক অঙ্গনাই কান্ত নাথক এজন বামুনৰ ঘৰত গৰু
ৰখীয়া হিচাবে থৈ জীবিলা উলিয়াব লগা হৈছিল।
বামুনৰ ঘৰত গৰু ৰখীয়া হিচাবে থকাৰ সময়ত
এদিন গৰু লৈ পথাৰলৈ গল। পথাৰতে গৰু লৈ
থাক থাক বছৰ তাপ সহ্য কৰিব নোৱাৰি এটা গছৰ
চাৰ তলত জিৰণি লৈ থাকোতে তাতেই টোপনি
আহি শুই থাকিলে ইফালে বেলি যাব যোৱা অৱস্থা
দেখি বামুণে ঘৰত হাহাকাৰ কৰি পাচত কান্ত নাথক
বিচাৰি পথাৰ লৈ গল। বামুনৰ পথাৰলৈ গৈ দেখে
যে কান্ত নাথ টোপনিত লালকাল দি শুই আছে তাৰ
কাষতে এটি ডাঙৰ ফেটি সাপে তাৰ ওপৰত
ফেটতুলি ছা দি আছে। লৰাৰ ভৰিৰ তলৱাত ৰাজ
লক্ষণ নিলগতে জিলিকিব ধৰিছে। বামুনে এই দৃশ্য
দেখি স্তম্ভিত হৈ ততালিকে গৰখীয়াক অতি
আদৰেৰে ঘৰলৈ আনি তেওক সকলো কথা ভাঙি

পাতি কলেহি। সময়ত বামুনৰ উদগণিত উৎসাহিত
হৈ তেওঁৰ পৰামৰ্শ মতে ৰাজ্য লাভ কৰিবৰ অৰ্থে
নানাৰূপে পুৰুষাৰ্থ কৰিবলৈ ধৰিলে। সেই সময়তে
ওপৰত উল্লেখ কৰা মতে পাল বংশীয় ৰজাৰ খাই
মন্ত্ৰী সুমতিৰ মৃত্যু হোৱাত কামৰূপ ৰাজ্যখন
বছৰদিয়েক অৰাজক হৈ থাকে, এনে স্থলতে
তেওঁৰো মনোবাঞ্ছা পূৰ্ণ্য হল। কান্ত নাথে ১২০১
খৃঃ কামৰূপৰ ৰজা হৈ নীলধ্বজ নাম গ্ৰহণ কৰে
আৰু পূৰ্বৰ অঙ্গীকাৰ মতে তেওঁৰ পালক বামুণক
নিজৰ প্ৰধান মন্ত্ৰী পাতিলে। নীলধ্বজে
প্ৰাকজ্যোতিপুৰৰ পৰা ৰাজধানী তুলি নি কমতাপুৰ
ৰাজধানী পাতিলে। কমতাপুৰৰ ৰাজধানীখন তেওঁ
অতি বিতোপনকৈ পাতিছিল আৰু সেই প্ৰসঙ্গতে
তেওঁৰ কমতেশ্বৰ নামেও জনা যায়। নীলধ্বজ বৰ
ধাৰ্মিক প্ৰজাবৎখন ৰজা আছিল। তেওঁৰ ৰাজ্যত
বৈদিৰত ধৰ্ম্মৰ চৰ্চা বঢ়াবৰ অৰ্থে মিথিলাৰ পৰা
অনেক সুক্ৰম পণ্ডিত অনাই তেওঁ নিজে বহু সজ
শিক্ষা লাভ কৰিছিল। লগতে তেওঁৰ মন্ত্ৰী পৰিষদ
বৰ্যকো শিক্ষা দিয়াইছিল। নীলধ্বজ বজাৰ ৰজাৰ
ৰাজত্ব কালতে মুছলমানসকলে প্ৰথম তিনবাৰ অসম
দেশ আক্ৰমণ কৰে।

মুছলমানৰ প্ৰথম আক্ৰমণ বা শিম সাকোৰ
ৰণ- দিল্লীৰ সম্ৰাট মহম্মদ গোৰীৰ তলে বঙ্গদেশৰ
শাসনকৰ্ত্তন বক্তিয়াব খিলিজিয়ে খৃঃ ১২০৮ চনত
কামৰূপ জয় কৰিবলৈ দহ দিন উজাই আহি এখন
শিলৰ সাকোৰ দক্ষিণ পাৰে পৰ্বতাৰ মাজত সোমোৱা

মাত্ৰকে নীলধ্বজৰ ৰজাৰ প্ৰধান কৰ্মচাৰীয়ে
খলপীয়া সৈন্যেৰেই তেওঁক বিষয়ৰূপে আক্ৰমণ
কৰিলে। বক্তিয়াৰে সেই আক্ৰমণ সহিব নোৱাৰি
পলাই ফাট মাৰিলে আৰু তেওঁৰ সৈন্য সামন্তৰ
এভাগ অসমত বন্দী হৈ ৰৈ থাকিল। তেতিয়াৰ পৰাই
অসমত মুছলমানৰ বসতিৰ সুদ্ৰপাত আৰু এইবিলাক
গৌৰ দেশৰ পৰা অহাৰ কাৰণে নাইবা মহম্মদ
গৌৰীৰ মানুহ বুলি অসমত মুছলমান বিলাকক
গৰীয়া বোলা হয়। কোচ কমতা ৰাজ্যৰ পতন হোৱাৰ
কিছুমান কথা আমি যদি গভীৰ ভাবে চিন্তা কৰি
চাও তেনেহলে দেখা যায় যে এই অধপতন আমি
নিজে নিজেই মাতি আনিছো। মহাৰাজ নৰনাৰায়ণে
ভগাই দিয়ামতে লোকান্তৰৰ পাছত পুতেক লক্ষ্মী
নাৰায়ণে কোচ ৰাজ পাটত উঠি কোন কোৰ নদীৰ
পশ্চিম ভাগত ৰজা হল। এই ৰাজ্যত এতিয়াৰ কোচ
বিহাৰ, দিনাজপুৰ, জলফাইগুৰী, বংপুৰ আদি এই
ঠাই বিলাক পৰিছিল। ৰামৰায়তে ইফালে স্বাধীন
ভাবে ৰাজত্ব কৰিবলৈ ধৰিলে আৰু পূৰ্বৰ অধীনত
অস্বীকাৰ কৰিলে ইয়াতে কুপিত হৈ লক্ষ্মীনাৰায়ণে
ৰঘুৰায়ৰ অনিষ্ট কৰিবলৈ নানা ধৰণৰ কুচক্ৰান্ত কৰি
ৰঘুৰায়ৰ পুতেক পৰীক্ষিত নাৰায়নক বিদ্রোহী কৰি
তুলিছিল। পাচত ৰঘুৰায়ে সেই বিদ্রোহ বমাই তাক
বন্দী কৰি থলে। তাৰ পাচত ৰঘুৰায়ৰ মৃত্যুৰ পাচত
পৰীক্ষিতে পিতৃ সিংহক লাভ কৰিলে। ৰঘুৰায়ৰ পুত্ৰ
পৰীক্ষিত লক্ষ্মী নাৰায়ণৰ ভটিজা বামণক একে বংশৰ
ভাগি গোষ্ঠী হয়। তেনে স্থলত লক্ষ্মী নাৰায়ণে ভটিজা
পৰীক্ষিত নাৰায়ণৰ বিৰুদ্ধে উচটনি দি নিজ ভায়েকৰ
শত্ৰুতা কৰিছিল নে? এইদৰে নিজৰ ভিতৰত নিজেই
শত্ৰু হৈ নিজৰ সৰ্বনাশ আমি নিজেই কৰিছো।
গতিকে বৰ্ত্তমান আমাৰ সদৌ কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ
সংগঠনৰ বিষয়ে আমি চিন্তা কৰিছো। এটা গোট

হল শ্ৰীঅতুল বাবুৰ আনটো গোট হৈছে শ্ৰীবিশ্বজিৎ
বাবুৰ। এই বাবুৰ মুখ্যতম উদ্দেশ্য এটাই। উদ্দেশ্য
হল কোচ ৰাজবংশী জাতিৰ উন্নতি সাধন কৰি এই
জাতিক এটা লেখক লবলগীয়া জাতিত পৰিণত
কৰা। অৰ্থাৎ বড়ো, কাৰ্বি, মৰান, খটক ইত্যাদি জাতি
সমতুল্য কৰি তুল্য কিন্তু কথা হল যে আমি যদি
সাধাৰণ পদবী মোহৰ লালসিত হৈ ভায়েকৰ বিৰুদ্ধে
ভায়েকে বিৰুদ্ধ আচৰণ কৰি আমাৰ নিজৰ গাত
নিজেই ধ্বংস কৰো তেন্তে আমাৰ জাতিৰ মঙ্গল
হব কেতিয়া? এই দুই পোট দুই ভাগে বিভক্ত হোৱাৰ
কাৰণে আমি বহুত সৰ্বৰ অধিকাৰ নে দুমোজাত
পৰি আমাৰ আত্মবিশ্বাস হেৰাই যাওঁ। গতিকে এনে
পদবীৰ কাৰণে সাময়িক নহৈ দুয়ো পোটে একত্ৰিত
হৈ জাতিৰ স্বাৰ্থৰ বাবে কাম কৰি যাবলৈ আহান
জনাও। আমি আপোনালোকৰ দৰে উচ্চ শিক্ষাত
বাজ্ঞানীওনি লোক নহওঁ। আমি আমাৰ সিমিত জ্ঞান
বুদ্ধিৰ দ্বাৰায় যি অভিজ্ঞতা হৈছে সেই অভিজ্ঞতাৰ
দ্বাৰায় যি বুজি পাইছো তাকেই কৈছো। সাধাৰণ
পৰুৱাৰ উদাহৰণ দিছো হওক যে, আমাৰ
চাৰিওফালে থকা পৰুৱাবিলাক হাজাৰে হাজাৰে
লাক্ষ লাক্ষ একতাবদ্ধ হৈ সিহঁতে সিহঁতে খাদ্যৰ
সন্ধান কৰি ডাঙৰ ডাঙৰ বস্ত্ৰ বৈ লৈ যায় একতাৰ
নামেৰে এনে কৰাৰ সম্ভৱ হয়। গতিকে এই একতা
বিহীন কোনো বল। এই একতাৰ দ্বাৰায় অসাধ্যকো
সাধন কৰিব পাৰি। আমাৰ অসম ৰাজ্যত চৰকাৰী
তথ্য মতে আমি ৮০ লক্ষ কোচ ৰাজবংশী জাতিৰ
লোক আছে বুলি কাগজে পত্ৰে পোৱা যায় এই
আশী লক্ষ কোচ ৰাজবংশী সকলৰে সংগঠিত
কৰিবলৈ আমি আন্দোলনত একক ভাবে
আন্দোলনত জপিয়াই পৰো তেনেহলে অসম চৰকাৰ
তথা দিল্লীৰ চৰকাৰেও ভয় পাব। আপোনালোকে

নিশ্চয় শুনিছে যে, উত্তৰ প্ৰদেশৰ জাট সকলে অ. বি. চি. কোটা লৈ দিল্লীৰ চৰকাৰৰ লগত যি আন্দোলন আৰম্ভ কৰিছিল সেই আন্দোলনৰ পৰিপেক্ষিতত অৱশেষত তেওঁলোকৰ দাবী মানি লবলৈ বাধ্য হল। গতিকে একতাৰ বল আমি আমাৰ এই জাতিৰ মানুহ অসমৰ চোকে কোনে যে ৰ কথা নেজানেই। গতিকে সেই সকল লোকক আমাৰ সংগঠনৰ কথা অবগত কৰাৰ লাগে। গতিকে টাউন বন্দৰ লগে লগে ৰাজ্যৰ চোকে কোনে থকা স্বজাত ভাই সকলক জাগৰণ অনাৰ চেষ্টা কৰা উচিত। চুকে কোনে থকা সকলোৱে জাগি উঠিলে আমাৰ শক্তি বৃদ্ধি পাব আমি অতি সহজেই আমাৰ দাবী আদায় কৰাৰ পাম মুকলি হব।

এই প্ৰসঙ্গতে মই আৰু আন এটা কথা উল্লেখ নকৰি নোৱাৰিলো আমি সদৌ অসম কোচ ৰাজবংশী সন্মিলনী ও ছাত্ৰ সংগঠনৰ দ্বাৰায় কমতা ৰাজ্যৰ কথা কৈ থাকো হওক। কিন্তু আমি বহুতেই নেজানো যে এই কমতা প্ৰতিষ্ঠাতা কোন আছিল। আমি সকলোৱে কব মহাবীৰ চিলাৰায়ৰ জন্ম উৎসৱ পালন কৰে। তেখেত আমাৰ জাতিৰ ভিতৰত এজন বীৰ হিচাবে। কিন্তু কমতা ৰাজ্যৰ প্ৰতিষ্ঠাতা হিচাবে নহয়। সেই যে কমতা ৰাজ্যৰ প্ৰতিষ্ঠাপক হিচাবে ১২০১ খৃঃ প্ৰতিষ্ঠা কৰা নীলধ্বজ ৰ জন্ম উৎসৱ পতাৰ বাবেও বিহিত ব্যৱস্থা হাতত লোৱাৰ দৰকাৰ বুলিও মই ভাবো হওক। যিহেতু আমি সকলে কমতা ৰাজ্যৰ বাবে চৰকাৰৰ ওচৰত দাবী উত্থাপন কৰি আহিছো এই ৰাজ্য কেতিয়া কোনে স্থাপন কৰিছিল তাক আমি নেজানিলে আমাৰ বাবে লাজৰ কথা বুলি মই ভাবো হওক। গতিকে বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায়ৰ জন্ম জয়ন্তীৰ লগত সংগতি ৰাখি কমতা ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠাতা হিচাবে নীলধ্বজৰ উৎসৱ পতাৰ বাবে আবেদন জনাওঁ।

ইতিহাস সুত্ৰে দেখা যায় যে, যুগৰ পৰাই এই পূৰ্বৰ্ণালয় ৰাজ্য সমূহৰত ৰাম ৰজা, নৰকাসুৰ, হৰ্যবৰ্দ্ধন ভগদত্ত আদিকৰি যি সকল ৰজাই এই কামৰূপ বা প্ৰাকজ্যোতিষপুৰত ৰাজত্ব কৰিছিল সেই সকল ৰজা অসুৰ বংশী বা দানৰ বংশীয় ৰজা আছিল। কোচ ৰাজবংশী জাতিৰ উৎপত্তিও দেবৰ দেব মহাদেৱ বৰৰ পৰাই এই জাতিৰ উৎপত্তি বুলি হোৱা বুলি শুনা যায়। তাৰ প্ৰধান কাৰণ এই জাতিৰ সমূহৰ শিক্ষা-দীক্ষা কমত্ব কাৰ বাবে তেনে কোনো পণ্ডিত বা উচ্চ শিক্ষিত কোল নাছিল। এই উচ্চ জাতিৰ ব্ৰাহ্মণ, কায়স্থ সকলেই পণ্ডিত, ইতিহাসিক হৈছিল তেখেত সকলে নানা গ্ৰন্থ, ধৰ্ম্ম, শাস্ত্ৰ ৰচনা কৰিছিল। সেই বিলাকৰ দ্বাৰাই প্ৰচাৰ কাৰ্য্য চলাই এই জাতিক স্নেহজাতি হিচাবে বাখ্যা কৰি আছিল। এই স্নেহ জাতিৰ পৰাই ঠাকুৰ পঞ্চানন বৰ্মাই প্ৰাই স্কুলৰ পৰা প্ৰথম বিভাগত পাচ কৰি প্ৰত্যেক স্কুলৰ পৰাই প্ৰথম হৈ বি. এ. মহলাত প্ৰথম বিভাগত পাচ কৰি আইন পঢ়ি উকিল হৈ কলিকতাত আইন ব্যৱসায় কৰিবলৈ গৈছিল। সেই ন্যায়ায়লয়ৰ উকিল সকলে নিচ জাতিৰ উকিল বুলি যিন কৰি এজলাজৰ পৰা খেদি পঠাইছিল। তেতিয়া ঠাকুৰ পঞ্চানন বিফলৰ জাতিৰ পুৰহিত কেদাৰ চন্দ্ৰ চক্ৰৱৰ্তীৰ স্বৰনাগত হৈ এই জাতিৰ ইতিবৃত্ত জানিব পাৰি কলিকতাৰ হাইকোর্টত জাতিৰ মোকদ্দমা বুজ কৰিলে। এই জাতিৰ মামলাত নিজে উকিল হৈও লগত আৰু ২২ জন উকিল সহ জাতি ইতি বৃত্তৰ দ্বাৰাই প্ৰমান কৰি ক্ষত্ৰিয় জাতি প্ৰমান কৰি ডিগ্ৰী পাইছিল। কালকতা হাই কোৰ্টৰ ডিগ্ৰী পোৱাৰ পাচত ১৯১৫ ইং চনত ৰংপুৰ, মৈমৰসিংহ, বগুৰা, অসমৰ হাজাৰ হাজাৰ এই জাতিৰ মানুহ লৈ কৰটুৱানৈৰ পাৰত সমবেত হৈ মাথা যুগুণ হৈ উপৰ ধাৰণ কৰাই

ক্ষত্ৰিয় জাতি পৰিচিত কৰিছিল। গতিকে কোচ ৰাজবংশী ক্ষত্ৰিয় একে জাতি বুলি বুলি প্ৰমান হৈছে। এই কোচ ৰাজবংশী ক্ষত্ৰিয় জাতিৰ মানুহ বিভিন্ন ৰাজ্যত বিভিন্নভাবে সিচৰতি হৈ থকাৰ কাৰণে এই জাতিৰ সংখ্যা পোৱা সাহাব হৈ আছে। এই জাতিৰ মানুহৰ বৰ্তমান অৱস্থা অতিশোচনীয় হৈ আহিছে। এই জাতিৰ মানুহৰ বাবে ভাৰত চৰকাৰ বা অসম চৰকাৰ তেনে সুযোগ সুবিধা প্ৰদান কৰা নাই। যাৰ বাবে এই জাতিৰ মানুহৰ খাদ্য, বস্ত্ৰ, চিকিৎসাৰ অভাৱতে মৃত্যু হৈ সংখ্যালঘুত পৰিণত হব ধৰিছে। আমাৰ বৰপেটাৰোড অঞ্চলৰ কথাই মই কৈছোঁহক। মোৰ বৰ্তমান বয়স ৮৩ বছৰ হৈছে। এই ৮৩ বছৰত মই যি দেখিছিলো বৰ্তমান মই কি দেখিছোঁঃ এই কথা চিন্তা কৰিলে মই নিজেই আচৰিত হৈ যাওঁ। এই অঞ্চলত আমি কেনে জাতিৰ মানুহ আছিলো বৰ্তমানে আমি কি হৈছোঁ। আমাৰ গাওঁ বিলাকত গলে দেখিবলৈ পাওঁ আমাৰ জাতিৰ লোক নাইয়েই। যি দুই এক খৰলোক আছে সিহতে ঠেলা, ৰিক্সা চলাই কোনোবাই দিন হাজিৰা কামলা কৰি পেটৰ ভাত যোগাৰ কৰিছে। তাকে চাই মই কেই শাৰি পদ্য লিখিলো :- পদ্য-
কি কম মই দুখৰ কথা
শুনিলে লাগে বেথা
কোচ ৰাজবংশীৰ দুখৰ সীমা নাই।।
এদিন ছিলো ৰজাৰ বেটা
হৈছে এতিয়া কামলা খাটা
বহুত লোকৰ খৰত খাৰৰ নাই।।
কি কম দুখৰ কথা শুনিলে লাগে বেথা
কোচ ৰাজবংশী
গোণীপুৰৰ ৰাজ বাৰীত
হাতী ঘোঁৰা আছিল শাৰি শাৰি।
বৰ্তমানে দেখাৰ একো নাই।।
কি কম দুখৰ কথা শুনিলে লাগে বেথা
কোচ ৰাজবংশী দুখৰ সীমা নাই।।

মই বিশেষ অভিজ্ঞ আৰু সাহিত্যিক নহওঁ সেইয়েই মই লিখা প্ৰৱন্ধখন বহুত ঠাইত ভুল ভাষাৰ ভ্ৰুটি হোৱা হব পাৰে তাক নিজ গুনে ক্ষমা কৰি খইনৰ পৰিচয় দানে বৰিত কৰে যেন। ইতি—

অসমীয়া জাতি গঠনত চিলাৰায়ৰ ভূমিকা

হিমাশ্ৰী পাটোৱাৰী

প্ৰবক্তা, ৰাজনীতি বিজ্ঞান,
বাড্চ একাডেমী (সৰভোগ)

বীৰ চিলাৰায় সমগ্ৰ অসমীয়া জাতিৰ চিৰস্মৰণীয় মানৱ সত্ত্ব। যি জনাই নিজৰ বিচক্ষণ মহানুভৱতাবে অসম ভূমিত একতাৰ বাণী বিলাই গ'ল। সুদক্ষ ৰাজনীতিজ্ঞ, ভাতৃভক্ত, মাতৃভক্ত, গুৰু ভক্তি পৰায়ণ, ইতিহাসিক, সমাজ সংগঠক তথা সমাজ সংস্কাৰক চিলাৰায় অসমীয়া জাতি গঠনৰ এজন অগ্ৰজ হোঁতা।

মধ্যযুগৰ অসমৰ ৰাজ্য গঢ়োতা সকলৰ ভিতৰত অন্যতম আছিল বিশ্বসিংহ। এই বীৰ পুৰুষজনৰ ঔৰসতেই গুৰুধ্বজ বা চিলাৰায়ৰ জন্ম হৈছিল। তাত নৰনাৰায়ণ সহিতে চিলাৰায়ে বাৰানসীৰ বিখ্যাত ব্ৰহ্মানন্দ আচাৰ্যৰ আশ্ৰমৰ শিক্ষা লাভ কৰি ভাৰতীয় শাস্ত্ৰ, অস্ত্ৰ ব্যায়কিৰণ তথা সাহিত্য, জ্যোতি, শ্ৰুতি, স্মৃতি, ন্যায়, মীমাংসা আদি সকলো বিষয়তেই ব্যুৎপত্তি লাভ কৰাৰ উপৰিও তৎকালীন ভাৰতৰ ৰাজনৈতিক আৰু ভৌগোলিক বিজ্ঞানৰ অধ্যয়ণ কৰি সুযোগ্য শাসক হোৱাৰ যোগ্যতা লাভ কৰিছিল।

অসমীয়া জাতি গঠনৰ প্ৰথম হোঁতা জগতগুৰু শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱৰ জোৱায়েক তথা এগৰাকী প্ৰধান শিষ্য হিচাপে চিলাৰায়ে অসমৰ চুকে কোণে ধৰ্ম আৰু সংস্কৃতিৰ নামত প্ৰচলিত হৈ থকা ব্যভিচাৰ সমূহ আঁতৰাই এখন সুস্থিৰ আৰু সংস্কৃতিবান সমাজ গঢ়াৰ ক্ষেত্ৰত অগ্ৰণী ভূমিকা গ্ৰহণ কৰিছিল। অকল ৰণ ক্ষেত্ৰতে বা মুখ্য

সেনাধ্যক্ষ বা ৰসিক গুৰু হিচাপে খ্যাতি অৰ্জন কৰাই নহয় প্ৰকৃত মানৱ হিচাপে সমাজত নিজৰ স্থান সুদৃঢ় কৰিছিল।

বীৰ চিলাৰায় আছিল বহুমুখী প্ৰতিভাৰ গৰাকী। বাহুবল আৰু ৰণ কৌশলেৰে চিলনীৰ গতিত ইখনৰ পিছত সিখন ৰাজ্য জয় কৰিব পাৰিছিল শত্ৰু মিত্ৰ সকলোৰে পৰাই “চিলাৰায়” উপাধি ধাৰণ কৰিছিল। এই বিজয় অভিমানৰ ব্যস্ততাৰ মাজতেই অৱসৰৰ সময়ত তেওঁ ধৰ্ম-চৰ্চা, সাহিত্য চৰ্চা আৰু সংগীতৰ উপৰি শত্ৰু পক্ষৰ গুণী জ্ঞানী ব্যক্তি সকলৰ পৰাই চিকিৎসাবিদ্যা আৰু তন্ত্ৰ-মন্ত্ৰৰো জ্ঞান আহৰণ কৰিছিল।

যি সময়ত সমগ্ৰ অসমত জাতি, ধৰ্ম, বৰ্ণ, ভাষাৰ নামত ব্যভিচাৰ তথা অৰিয়তাৰিৰ সৃষ্টি হৈছিল ঠিক তেনে সময়তে যুৱৰাজ চিলাৰায়ে মহাপুৰুষ জনৰ একশৰণ নাম ধৰ্মত দীক্ষিত হৈ তেতিয়াৰ বিশৃংখল সমাজ খনত ভ্ৰাতৃত্ববোধ, মানৱতাবোধ আৰু একতাৰ বাণী বিলাবলৈ যত্নপৰ হৈছিল। যি জনা মহাপুৰুষৰ মহত্বৰ জৰিয়তে সমগ্ৰ অসমীয়া জাতি মহীয়ান সেই গৰাকী জগতগুৰুৰ দ্বাৰা আশীৰ্বাদ পুষ্ট হৈ মহাপুৰুষ গৰাকীক দ্বিধাহীনভাৱে নাম-ধৰ্ম প্ৰচাৰ আৰু সাহিত্যৰ সৃষ্টি কৰিবলৈ বীৰ গুৰুধ্বজে অনুকূল পৰিবেশ আৰু পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি কৰি ৰাজকীয় পৃষ্ঠপোষকতা আগবঢ়াইছিল। ইটো সমগ্ৰ অসম তথা অসমীয়াৰ

বাবে গৌৰৱ তথা সৌভাগ্যৰ কথা। কাৰণ ৰাজশক্তি আৰু আধ্যাত্মিক শক্তিৰ মিলন ঘটি কামৰূপৰ বিক্ৰমাদিত্য অৰ্থাৎ নৰনাৰায়ণৰ।

সেয়েহে প্ৰখ্যাত বুৰঞ্জীবিদ আৰু সু-সাহিত্যিক ড° সূৰ্য্য কুমাৰ ভূঞাদেৱে কৈছিল যে, “আজিৰ অসমীয়াৰ গৌৰৱৰ দুটা প্ৰধান বস্তু হৈছে কামাখ্যা মন্দিৰ যাৰ কাৰণে অসম কামৰূপৰ নাম ভাৰতৰ দিগদিগন্তত প্ৰচাৰিত হৈছে, যাৰ কাৰণে ধৰ্মপ্ৰাণ তীৰ্থযাত্ৰীসকলে অসমৰ পূণ্যভূমি দৰ্শন কৰি ইয়াৰ শান্ত, স্নিগ্ধ সৌন্দৰ্যত মুগ্ধ হৈছে; দ্বিতীয় মহাপুৰুষ শংকৰ দেৱৰ যুগত ৰচিত গ্ৰন্থাৱলী; যাৰ কাৰণে অসমীয়া অশিক্ষিত মানুহৰ মাজতো ধৰ্ম, মোক্ষ আৰু কাব্যমতৰ দ্ৰিবেণী সংগম হৈছে; এই দুই গৌৰৱেই হৈছে বীৰ চিলাৰায়ৰ অৱদান।”

এই “ৰসিক গুৰু” জনাৰ প্ৰেৰণাতেই বিখ্যাত কবি ৰাম সৰস্বতীয়ে “গীত গোবিন্দ” কাব্যখনিক সংস্কৃতভাষাৰ পৰা দেশীয় ভাষালৈ (প্ৰীয়চনৰ মতে ৰাজবংশী ভাষা) অনুবাদ কৰে। আনকি সংস্কৃত ভাষাত ৰচিত এই গীত “গোবিন্দ” গীতি কাব্যখনিক বিদগ্ধ পণ্ডিত যুৱৰাজ গুৰুধ্বজে সংস্কৃত ভাষাতে কাব্যিক ছন্দত ভাষ্য ৰচনা কৰিছিল আৰু এই ভাষ্য গ্ৰন্থখনৰ নাম থোৱা হৈছিল “সাৰৱতী”। এই “সাৰৱতী”য়েই প্ৰমাণ কৰে যুৱৰাজ গুৰুধ্বজৰ সাহিত্যিক সত্ত্ব আৰু আধ্যাত্মিক ভাৱৰ। ৰাজসভা খন ধৰ্ম, সাহিত্য আৰু সংস্কৃতিৰ প্ৰধান কেন্দ্ৰস্থল হৈ পৰিছিল।

সেই সময়ৰ সমাজৰ অৱহেলিত, শোষিত আৰু বঞ্চিত মানুহে আনকি মহিলা সকলেও যাতে শাস্ত্ৰৰ অন্তৰ্নিহিত গুঢ় তত্ত্ব বা মহত্ব, ভক্তি ৰসৰ মাহাত্ম্য বুজিব পাৰে, ইয়াৰ উপৰি তথা কথিত উচ্চ জাতিৰ পণ্ডিত বিলাকৰ ধৰ্ম সম্পৰ্কীয় বিভ্ৰান্তিমূলক

ব্যাখ্যা সমূহৰ জৰিয়তে যাতে তেওঁলোকে শোষিত নহয় তাৰ বাবে দুই ৰাজভাতৃ নৰনাৰায়ণ আৰু চিলাৰায়ৰ পৃষ্ঠপোষকতাত শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে তেওঁৰ অনুচৰ বৰ্গৰ জৰিয়তে ধৰ্মৰ প্ৰকৃত মাহাত্ম্য জনমানসত বিলাই দিছিল।

এই বীৰ পুৰুষ জনাই ভাৰতবৰ্ষৰ সনাতন হিন্দু সভ্যতাৰ তান্ত্ৰিক পন্থাৰ পবিত্ৰ কামাখ্যা মন্দিৰটো ভাতৃ নৰনাৰায়ণৰ সংগ লৈ ইং ১৫৬৫ চনত সম্পূৰ্ণভাৱে নতুনকৈ নিৰ্মাণ কৰে। ইয়াৰ উপৰিও তেওঁৰ শাসনাধীন প্ৰজা সকলৰ মংগলাৰ্থে, আন্তঃৰাজ্যিক অৰ্থাৎ পৰৱৰ্তী কালৰ বৃহত্তৰ অসম বাসীৰ মাজত মিলা-প্ৰীতিৰ, বুজা পৰাৰ আদান প্ৰদানৰ বাবে ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ উত্তৰ পাৰেদি পশ্চিমে আধুনিক কোচবিহাৰ নগৰৰ পৰা আৰম্ভ কৰি পূবে আধুনিক লক্ষীমপুৰ জিলাৰ নাৰায়ণপুৰলৈকে ৩৮০ কিলোমিটাৰ জোৰা দীঘলীয়া এটা আহল-বহল আলি বন্ধাইছিল যাক “গোহাঁই কমল” আলি নামেৰে নামাকৰণ কৰা হৈছে।

বীৰ চিলাৰায়ৰ এই মহান আদৰ্শ তথা কৰ্মৰাজিৰ দ্বাৰা আজিৰ অসম তথা প্ৰত্যেকজন অসমীয়া প্ৰভাৱান্বিত। তেওঁ সমগ্ৰ অসমত ভ্ৰাতৃত্ববোধ, একতা বা আধ্যাত্মিক ভাৱৰ যি বাণী বিলাই গ'ল, সেয়া পুণৰ বাৰ পৰ্যালোচনা কৰাটো প্ৰত্যেকজন অসমীয়া প্ৰাণ ব্যক্তিকে পৰিৱৰ্ত্ত কৰ্তব্য। সুদক্ষ ৰাজনীতিজ্ঞ, পূৰ্ণ সাহিত্যিক, সমাজ সংগঠক বীৰ চিলাৰায় সেনাপতিক তেওঁ কৃতিত্ব তথা মহানুভৱতাৰ বাবে আৰনন্দ টয়েনবৰীয়ে এই বীৰ পুৰুষজনাক নেপোলিয়ন, শিৱাজীৰ অগ্ৰজ আৰু অগ্ৰগামী বুলি উল্লেখ কৰি তিনিওজনকে পৃথিৱীৰ শ্ৰেষ্ঠতম সৰ্বাধিনায়ক হিচাপে স্বীকৃতি প্ৰদান কৰিছে। □□

গৌৰৱনা আৰু পাৰ্শ্বৱৰ্তী অঞ্চলৰ অতীত আৰু বৰ্তমান

মধুসূদন বৰ্মণ, এম এ.

বৃহত্তৰ অসমৰ ৰূপকাৰ কামৰূপৰ বিক্ৰমাদিত্য মহাৰাজ নৰ-নাৰায়ণৰ (১৫০৯-১৫৮৭) বিশাল সাম্ৰাজ্যৰ কামপীঠ অঞ্চলৰ অন্তৰ্গত আছিল বৃহৎ ওৰফে বৰনগৰ। এই বৰনগৰ আছিল বিশ্ববীৰ চিলাৰায়ৰ পুত্ৰ ৰঘুদেৱ নাৰায়ণৰ পূৰ্ব-প্ৰান্তত থকা কেবাখনো ৰাজধানীৰ অন্যতম বুলি ইতিহাসৰ পৃষ্ঠাত উল্লেখ আছে। পৰবৰ্তী কালত আহোম ৰাজ্যৰো পশ্চিম প্ৰান্তত বিখ্যাত সীমামুৰীয়া চকী আছিল আৰু মানৰ আক্ৰমণলৈকে অঞ্চলটোৰ ৰাজকীয় বিষয়া চণ্ডীবৰ বৰুৱাৰ পৰ্যন্ত বিখ্যাত অঞ্চল আছিল। পিছত ইংৰাজে ১৮৭৪ চনত আসাম প্ৰদেশ গঠন কৰাৰ পিছত বেকী নদীৰ ঘাটত ব্যৱসায়িক বাহৰ থকা, ইংৰাজৰ এখন উল্লেখযোগ্য ঘাটী ৰূপে পৰিচিত আছিল। পৰিশেষত ভাৰতৰ স্বাধীনতা আন্দোলনৰ সময়ত বৰনগৰ এলেকাতেই ইংৰাজে বিমানৰ ঘাটী পতাত স্বাধীনতা আন্দোলনকাৰী সকলে বিমান ঘাটীৰ বিস্তৰ ক্ষতি কৰাৰ পিছত বৰনগৰ আৰু বৰনগৰীয়া ৰাইজ স্বদেশ প্ৰেমিক সকলৰ এক প্ৰেৰণাৰ থলীত পৰিণত হৈছিল আৰু আজিলৈকে বৰনগৰ ৰাজহ চক্ৰৰ নথী পত্ৰত লিখিত হৈ আছে। এই বৰনগৰ ৰাজহ চক্ৰৰেই অন্তৰ্গত হৈছে আজিৰ আলোচ্য গৌৰৱনা আৰু ইয়াৰ পাৰ্শ্বৱৰ্তী অঞ্চল।

এই খিনিতে এই অঞ্চলৰ এক বিশেষ অতীত সম্বন্ধে আমি বিচাৰ কৰিলে বৰপেটা ৰোড নগৰৰ পৰা মাত্ৰ ১০ কিঃমিঃ উত্তৰ পূব কোণত অৱস্থিত 'ৰাজঢাকমাল'। 'ৰাজঢাকমাল' বিষয়ে জানিব খুজিলে আমি আজিৰ পৰা ১৫৪০ চনলৈ ওভতি যাব লাগিব। কোচ ৰজা বিশ্বসিংহৰ যেতিয়া মৃত্যু হয় সেই সময়ত তেওঁৰ জ্যেষ্ঠপুত্ৰদ্বয় নৰনাৰায়ণ আৰু চিলাৰায় কাশীত শাস্ত্ৰ অধ্যয়ন কৰি আছিল। সেই সুযোগতে কিছু সমৰ্থকৰ সহায়লৈ তৃতীয় ভাতৃ নৰসিংহই কোচ ৰাজ্যৰ ৰাজপাটত বহে। নৰনাৰায়ণ, চিলাৰায় ৰাজধানীত উপস্থিত হৈ ভাতৃৰ বিপক্ষে যুদ্ধত লিপ্ত হয় আৰু নৰসিংহই প্ৰাণৰক্ষার্থে পৰিয়াল সহঃ সমৰ্থক কিছুলৈ ৰাজ্যৰ পৰা পূবলৈ পলায় আহে। জনা যায় প্ৰথমতে নৰসিংহই বৰ্তমানৰ গৌৰৱনা ৰাজহ মৌজাৰ উত্তৰত পূব দিশেৰে বৈ যোৱা আইখাৰী নদীৰ উত্তৰ পাৰত ৰাজ্য স্থাপন কৰি নিজকে ৰজা বুলি ঘোষণা কৰিছিল। সেই সময়ৰ পৰাই ঠাইখণ্ডৰ নাম নৰসিংহবাৰী বুলি জনাজাত হয়। আজিৰ বৰনগৰ ৰাজহ চক্ৰৰ গৌৰৱনা মৌজাৰ নৰসিংবাৰী ৰাজহ গাওঁৰ অন্তৰ্গত। পৰবৰ্তী সময়ত নৰসিংহৰ সহযোগী 'সনাতনকে' আদি কৰি সমৰ্থক সকলৰ মাজত কিবা কথাত মতভেদ হোৱাত সনাতনে তেওঁৰ সমৰ্থক লৈ 'আইখাৰী নদী পাৰ

হৈ দক্ষিণে 'ৰাজধাকমাল পায়। ৰাজধাকমালত ৰাজধানী পাতি চাৰিওফালে গঢ়েৰে আগুৰা মন্দিৰসহঃ চাৰিপুৰামান মাটিত ৰাজধানী বা ৰজাৰধাক নামে আজিও খ্যাত হৈ আছে। ইয়াতেই পল্লা, কুস্তীৰা, আৰু আইখাৰী নদীৰ 'ত্ৰিবেনী' সঙ্গমত মন্দিৰৰ ভগ্নাৱশেষ এতিয়াও দেখা যায়। ইয়াতেই ৰজা 'দুৰ্লভেশ্বৰ' বংশৰ ৰজা সনাতনে কমতাপুৰৰ ৰাণীক আশ্ৰয় দি ৰাণীৰ পুত্ৰ, বাৰী কোৱৰ বা ফিঙুৱা কোৱৰৰ লগত সনাতন ৰজাই নিজৰ কন্যা চন্দ্ৰাদেৱীক বিয়া দিছিল। বৰ্তমান এই অঞ্চলৰ ৰাইজে অশোকাস্টমীৰ সময়ত মহোৎসৱ পালন কৰে। ৰজাৰ আলিবাট ঠি প আৰু মন্দিৰৰ ভগ্নাৱশেষে এতিয়াও মানুহক আকৰ্ষণ কৰি আহিছে।

পৰবৰ্তী সময়ত (১৫৮১-১৬০৯) ৰঘুদেৱ নাৰায়ণে কোচ হাজো ৰাজ্য যেতিয়া শাসন কৰিছিল তেতিয়া ৰঘুদেৱে ৰজাৰ সেনাৰ চাউনী হিচাপে ঠাইখণ্ড ব্যৱহাৰ কৰা বুলি জনা যায়। এই গৰাকী ৰজাৰ দিনতে যাতায়তৰ সুবিধার্থে ৰাজঢাকমালৰ পৰা সাউদৰ ভিঠাৰ পশ্চিম প্ৰান্তলৈ গঢ় আলি নিৰ্মাণ কৰিছিল তাৰ চিহ্ন আজিও দেখা যায়।

১৬১৩ চনত কোচ হাজো ৰাজ্য মোগলৰ অধীন হোৱাত আৰু আহোম ৰাজ্যত মোৰামৌৰীয়া বিদ্ৰোহে ৰাজশক্তি দুৰ্বল কৰাৰ সুযোগত ভূটীয়া সকলে আগবাঢ়ি আহি ৰাজ্য দখল কৰিছিল। ভূটান পাহাৰৰ পৰা গোঁহাই কমল আলিলৈকে উত্তৰ অঞ্চল ভূটীয়াই দখল কৰি অহা যোৱা আৰু শাসনৰ সুবিধার্থে একো একোটাৰাট উলিয়াই লৈছিল। ভূটীয়া সকলে এনে বাটক দুবাৰ বুলিছিল। তিস্তা নৈৰ পৰা পূবে দৰঙৰ ধনশ্ৰীলৈকে প্ৰায় ২২০ মাইল

আৰু উত্তৰে ভূটান পাহাৰৰ পৰা দক্ষিণে গোহাইকমল আলিলৈকে এই ভূখণ্ডত ১৮ টি দুবাৰ স্থাপন কৰি ১৮ গৰাকী দেৱানৰ মাধ্যমেৰে শাসন চলাইছিল। বৃহৎ অসমৰ ভৌগোলিক সীমাত ৭টা তেনেকুৱা দুবাৰ পোৱা যায়। বৰপেটা জিলাৰ গৌৰৱনা অঞ্চলটোৰ পুৰণি নাম আছিল 'ৰাজধাকমাল ছাফাকামাৰ দুবাৰ'। কোচ- হাজো ৰাজ্য প্ৰথমতে মুছলমানৰ আৰু পৰবৰ্তী সময়ত ইংৰাজৰ শাসনাধীন হৈছিল। ভূটীয়া সকলৰ পৰবৰ্তী সময়ত ইংৰাজৰ শাসনাধীন হৈছিল। ভূটীয়া সকলৰ দখলাধীন এলেকা এই দুই শক্তিয়ে একো প্ৰভাৱ বিস্তাৰ কৰিব পৰা নাছিল। ১৮২৬ চনত মান আৰু ইংৰাজৰ মাজত 'ইয়াণ্ডাবু' সন্ধি হয়। এই সন্ধিমতে গোটেই উত্তৰ পূৰ্বাঞ্চল ইংৰাজৰ দখলাধীন হৈছিল। যদিও ভূটানৰ দুবাৰ সমূহ দখল কৰিব পৰা নাছিল। ফলত ইংৰাজ আৰু ভূটীয়া সকলৰ মাজত যুদ্ধ চলিছিল। অৱশেষত ১৮৬৫ চনত দুয়োপক্ষৰ মাজত চুক্তি সম্পাদিত হোৱাত 'ৰাজঢাকমাল ছাফাকামাৰ' দুবাৰ অঞ্চল ইংৰাজৰ হাতলৈ যায়।

ইংৰাজে শাসন প্ৰৱৰ্তন কৰিলত ইং ১৮৩৪ চনত 'বৰাটচন' চাহাবে বৰনগৰ কামৰূপ জিলাৰ অন্তৰ্ভুক্ত কৰে। বৰপেটা সুকীয়া জিলা হোৱাত ইং ১৯৮৩ চনৰ পৰা বৰনগৰ অঞ্চল বৰপেটা জিলাৰ অন্তৰ্গত হয়। বৰ্তমান বৰনগৰ ৰাজহ চক্ৰৰ অন্তৰ্গত গৌৰৱনাৰ কেৱাখনো ৰাজহ গাওঁ ২০০৩ চনত ভাৰতীয় সংবিধানৰ ৬ষ্ঠ অনুসূচীমতে সৃষ্টি হোৱা বি. টি. চি. অঞ্চলৰ নতুন জিলা বাক্সা জিলাৰ অন্তৰ্গত হয়।

ইং ১৮৬৮ চনত বৰনগৰ ৰাজহ চক্ৰ স্থাপিত

হৈছিল। তেতিয়াৰ পৰাই উত্তৰ আঠিয়াবাৰী ৰাজহ মৌজা বৰনগৰ ৰাজহ চক্ৰৰ অন্তৰ্গত হয়। তাৰ পিছত বৰনগৰ ৰাজহ চক্ৰৰ বিষয়া হৈ আজি উপন্যাসিক ৰজনীকান্ত বৰদলৈদেৱে আগৰ উত্তৰ আঠিয়াবাৰী ৰাজহ মৌজাৰ নামপৰিবৰ্ত্তন কৰি নতুনকৈ গোৱৰ্দ্ধনা ৰাজহ মৌজা গঠন কৰে। সেই সময়তে বৰদলৈদেৱে গোটেই অঞ্চল পৰিদৰ্শন কৰি বাস্তৱ ইতিহাসকে অৱলম্বন কৰি 'মনোমতী' উপন্যাস ৰচনা কৰি তেওঁ উপন্যাসিক জীৱনৰ পাতনি মেলে। উক্ত উপন্যাসৰ বাবেই অসমীয়া সাহিত্য জগতত ৰজনীকান্ত বৰদলৈ উপন্যাসিক হিচাপে বিখ্যাত হৈ পৰে। ইয়াৰ কিছুবছৰ পিছত ইং ১৯১৩ চনত সৰ্বপ্ৰথম অঞ্চলটোৰ কাৰণে 'ৰহাত' এখন 'পুলিচ থানা' স্থাপিত হয় আৰু পুলিচ থানাখনে গোৱৰ্দ্ধনা অঞ্চলো সামৰি লয়। বৰ্ত্তমান পুলিচ থানাখনে বৰ্ত্তমানৰ সৰভোগলৈ স্থানান্তৰিত হৈছে।

এসময়ৰ বৰপেটা জিলাৰ উত্তৰ অঞ্চল আৰু নতুনকৈ সৃষ্টি হোৱা বাম্বা জিলাৰ উত্তৰ পশ্চিম অঞ্চলেই এই গোৱৰ্দ্ধনা অঞ্চল। জনা যায় অতীতত গোৱৰ্দ্ধনা অঞ্চল ডাঠ হাৰিয়নীৰে ভৰপুৰ আছিল। তেতিয়া মানুহৰ বসতি তেনেই নাছিল। এটা সময়ত দক্ষিণ অঞ্চলৰ 'দ' ঠাইৰ বেপাৰী শ্ৰেণীৰ লোক আৰু বৰ্ত্তমানৰ বৰনগৰৰ পৰা খেতিয়ক সকলে গোৱৰ্দ্ধনা অঞ্চলৰ প্ৰাকৃতিক সৌন্দৰ্যৰে ভৰপুৰ ৰম্যভূমিত গৰু ম'হৰ পালনৰ 'পাম' বা 'খুটি' স্থাপন কৰিবলৈ লয়। বিশেষকৈ ঠাইখণ্ডৰ কাষেৰে বেকী নৈ প্ৰবাহমান জলৰাশিৰ সুবিধা লৈ গৰু ম'হৰ খুটি পাতে। ফলত ঠাইখণ্ড গৰু ম'হৰ গোবৰৰ দামৰে পৰিশূণ্য হৈছিল। ক্ৰমান্বয়ে আন আন মানুহৰ সমাগম

বৃদ্ধি পোৱাত যতে ততে গোৱৰৰ দম দেখি সম্ভৱত এই ঠাইৰ পৰিচয় 'গোৱৰৰ দম' ৰূপে হৈছিল। বিভিন্ন মানুহৰ বিভিন্ন উচ্চাৰণ আৰু স্বৰ-পৰিবৰ্ত্তন ঘটি সময়ৰ লগে লগে এই নাম পৰিবৰ্ত্তন হোৱা বুলি অনুমান কৰিব পৰা যায়। মানুহৰ মুখত গোৱৰৰ দম শব্দটো গোবৰৰ দম গোৱৰ দল, গোৱৰধন হৈ গোৱৰৰ ধনৰে পৰা গোৱৰ্দ্ধনালৈ পৰ্যবসিত হয়।

সেই সময়ত বেকী আৰু পল্লা নদীয়েই আছিল এই অঞ্চলৰ বাইজৰ যাতায়তৰ একমাত্ৰ মাধ্যম। এই প্ৰবাহমান নদী দুখন দৰাচলতে ভূটান পৰ্বত মালাৰ পৰা উত্তৰ পূৱ দিশৰ পৰা ওলাই ভূটানৰ ভিতৰত ডাং-মে-চু নামৰ নৈ প্ৰথমতে দক্ষিণ মুৰা হৈ ভাৰত ভূটান সীমাৰ প্ৰায় সমান্তৰাল ভাবে পশ্চিমলৈ বয়। সংকট পূৰ্ণ 'গৰ্জ' বোৰৰ মাজেৰে বৈ মঠনগুৰীৰ পৰা প্ৰায় ত্ৰিশ কিলোমিটাৰ ওপৰত বুঢ়ায় - ডে-চু নামৰ আন এটা উপনৈৰ লগ লাগেহি। মায়-ডে-চুৰ ওপৰৰ চোৱাক 'উংচা' নামেৰে মতা হয়। মঠনগুৰীৰ পোৱাৰ অলপ আগৰ পৰা এই নৈৰ নাম মানস বা মানাহ হয় গৈ। মঠনগুৰীতে এই নৈ খন দুভাগ হৈ এভাগ বেকী বা মৰাৰ্বেকী নামেৰে নামাকৰণ হয়। এই বেকী নদীৰ পৰাই দুটা সুতি ওলাই এটাৰ নাম আইখাৰী আৰু আনটোৰ নাম কুস্তীৰা নৈৰ নামেৰে গোৱৰ্দ্ধনা অঞ্চলৰ পূৱ দিশেৰে বৈ আহি সুতি দুটা দক্ষিণ মুৰা হৈ গোৱৰ্দ্ধনাৰ 'ৰজাৰচকমল' ও মিলিত হৈ পল্লা নদী নাম লৈ বৈ গৈ পিছত মৰা চাউলখোৱা নামেৰে পুণৰ বেকী নদীত মিলিত হয়।

যি সময়ত পথ যোগাযোগত কোনো ব্যৱস্থা নাছিল; তেতিয়া এই অঞ্চলৰ একমাত্ৰ বেকী আৰু

পল্লা নদীয়ে যাতায়তৰ একমাত্ৰ মাধ্যম আছিল। মানুহৰ বসতি বৃদ্ধি হোৱাৰ লগে লগে যাতায়তৰ বাবে ১৯২৭ চনত ইংৰাজ শাসন কালত হাউলীৰ পৰা আঠিয়াবাৰীৰ মাজেৰে গোৱৰ্দ্ধনা লৈ এটি গৰু আলিবাট নিৰ্মান হৈছিল বুলি জনা যায়। পিছত বাঁহবাৰীত চাহ বাগিছা স্থাপন হোৱাত এই পথটো বাঁহবাৰীলৈ সম্প্ৰসাৰিত কৰা হয়। স্বাধীনতাৰ পৰৱৰ্ত্তী সময়ত গোৱৰ্দ্ধনাৰ পৰা আনন্দ বজাৰ হৈ সাউদৰ ভিটা, সাউদৰ ভিটাৰ পৰা উত্তৰে শালবাৰী, ৰূপহী, ভূঞাপাৰালৈ পথ তৈয়াৰ কৰি যাতায়তৰ ক্ষেত্ৰত থকা অসুবিধা দূৰ কৰা হয়।

এই বৃহৎ গোৱৰ্দ্ধনা অঞ্চলত উল্লেখযোগ্য সম্পদ হ'ল ইয়াৰ সাৰুৱা মাটি। সেয়ে চাহ বাগিছা স্থাপন কৰা উৰ্বৰা মাটিৰ সন্ধানত পশ্চিমবঙ্গৰ জলপাইগুৰীৰ জমিদাৰ মোছাৰফ হুছেইনে বেকী নদীৰে আগবাঢ়ি হিমালয়ৰ পাদদেশ মানাহ অভায়ৰণ্যৰ কাষৰীয়া ভূমীখণ্ড নিৰ্বাচন কৰে। নিৰ্বাচিত ঠাইখনৰ হাবি ঝাৰণি চাফা কৰি বাঁহ গছৰোপন কৰাত এই ভূমীখণ্ডৰ নাম বাঁহবাৰী ৰূপে পৰিচিত হয়। ১৯২৪ চনৰ ১৯ নৱেম্বৰত এই স্থানত জমিদাৰে 'চাহগছ' গুটি ৰোপন কৰি চাহ বাগিছা প্ৰতিষ্ঠা কৰে। জমিদাৰ মোছাৰফ ডাঙৰ জীয়ৰী 'ফাটেমা কোমৰ' নামেৰে এই চাহ বাগিছা 'ফাটেমাবাদ টি ইষ্টেট' ৰূপে বিখ্যাত হৈ পৰে। এই চাহ বাগিছে খনলৈ যোৱা পথটো যিহেতু গোৱৰ্দ্ধনা অঞ্চলৰ মাজেৰে গৈছে সেয়ে গোৱৰ্দ্ধনা অঞ্চল উন্নয়ন ক্ষেত্ৰত বিশেষ অৰিহণা যোগাইছে।

গোৱৰ্দ্ধনা ৰাজহ মৌজাৰ একমাত্ৰ নগৰখন হল বৰপেটা ৰোড। ৰাজ্যখনৰ গ্ৰাম্য অৰ্থনীতিৰ

বিকাশ তথা উন্নয়নত অসমৰ বাণিজ্যিক চহৰ বৰপেটাৰোডৰ যথেষ্ট ভূমিকা আছে। পশ্চিম অসমৰ বৰপেটা জিলাৰ বৰপেটাৰোড চহৰখন অতি পুৰণি হোৱা বাবে আৰু ইয়াৰ সকলো প্ৰকাৰৰ যাতায়ত, যোগাযোগ সা-সুবিধা পৰ্যাপ্ত পৰিমাণে উপলব্ধ হোৱা কাৰণে অসমৰ গ্ৰাম্য অৰ্থনীতি সৰলীকৰণত এই চহৰে অগ্ৰণী ভূমিকা লবলৈ সমৰ্থ হৈছে।

গোৱৰ্দ্ধনা মৌজাৰ এই নগৰখনৰ জন্ম ইং ১৯২১ চনত। সেই সময়ৰ বৰপেটা মহকুমাৰ মহকুমাধিপতি দূৰদৰ্শী প্ৰয়াত দুৰ্গেশ্বৰ শৰ্মাদেৱৰ কৃতিত্বৰ ফলশ্ৰুতি স্বৰূপে জন্ম হৈছে এয়া দ্বিতীয় বৰপেটা। ইং ১৯২৭ চনত বৰপেটাৰোড ৰেইলষ্টেচন স্থাপিত হোৱাৰ পৰা বৰপেটাৰোডলৈ নানা ঠাইৰ পৰা শিল্পী, কাৰবাৰী সকল আহি স্থিতি লোৱাত এই ঠাইডোখৰ অকল বৰপেটা জিলাই নহয়, অসমৰ ভিতৰতে উজ্জল আৰু গৌৰৱশালী হৈ উঠে।

প্ৰাচীন বিজয়পুৰ নগৰ আঠিয়াবাৰী, শিমলাগুৰী, গুৱাগাছা, ৰাজচাকমাল গোৱৰ্দ্ধনা, কলহভাঙ্গা, সাতভনীৰটুপ, শিমলাবাৰী, বাঁহবাৰী, চৌৰাগুৰী, নিমুৱা, কাটাঝাৰ, মৰামানহনদী আদিৰ প্ৰাচীন বৰনগৰৰ কীৰ্তি আৰু তথ্যৰে ভৰপুৰ আৰু পৰিৱেশিত স্থান এয়া বৰপেটাৰোড। বৰপেটাৰোড টাউন কমিটিৰ গঠন হয় ইং ১৯৬১ চনত। মিউনিচিপালিটীলৈ উন্নীত হয় ইং ১৯৭৩ চনত।

দেশ স্বাধীন হোৱাৰ আগলৈকে এই অঞ্চল শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত কোনো সা-সুবিধা নাছিল। আনুষ্ঠানিক শিক্ষা লাভ কৰাৰ বাবে বহু দূৰলৈ যাব লগা হৈছিল। কিন্তু বৰ্ত্তমান সময়ত, সময়ৰ লগত খোজ মিলাই এই অঞ্চলৰ শিক্ষা প্ৰেমী বাইজৰ

অখোৰ প্ৰচেষ্টাত প্ৰতিখন ৰাজহ গাৰতে প্ৰাথমিক বিদ্যালয় প্ৰতিষ্ঠা হৈছে। ইয়াৰ উপৰিও এই বৃহৎ অঞ্চলৰ বহুকেইখন মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয় আৰু উচ্চ শিক্ষাৰ বাবে ১৯৫১ চনত সজনীকান্ত হাইস্কুল স্থাপন কৰি শিক্ষাৰ আলোক জয় জয়তে বিতৰণ কৰে শিক্ষাপ্ৰেমী সকলে। জাতি-বৰ্ণৰ নিৰ্বিশেষে বৃহত্তৰ গৌৰৱনা বাসী ৰাইজৰ উদ্যোগ আৰু সদিচ্ছাত স্থাপিত হ'ল লোকপ্ৰিয় গোপিনাথ বৰদলৈ স্মাৰক উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয় ইং ১৯৫৩ চনৰ ১ জানুৱাৰীত। ইয়াৰ পিছত পৰ্যায়ক্ৰমে বিলাসীপাৰাত নৱমিলন উচ্চতৰ মাধ্যমিক বিদ্যালয়, গৌৰৱনাত গৌৰৱনা উচ্চমাধ্যমিক বিদ্যালয় যাঠিৰ দহকত প্ৰতিষ্ঠা হৈছে। পৰৱৰ্তী সময়ত পৰ্যায়ক্ৰমে নিমুৰা গাৰৰ বাপুজী উচ্চমাধ্যমিক বিদ্যালয় বাঁহবাৰী উচ্চমাধ্যমিক বিদ্যালয়, ভেটকামাৰীত নৱ জাগৰণ উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়, কাটাঝাৰ বজাৰ উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়, কাটাঝাৰ বাণীকান্ত উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয় আৰু স্ত্ৰী শিক্ষাৰ প্ৰসাৰণৰ বাবে বৰপেটাৰোডত কন্দৰ্প কুমাৰ দাস স্মাৰক উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয় স্থাপিত হৈছে আৰু আটাইবোৰে চৰকাৰৰ ফালৰ পৰা চৰকাৰীকৰণ হৈছে। এইবোৰ বিদ্যালয়ৰ উপৰিও বৰ্ধিত ছাত্ৰ ছাত্ৰীৰ শিক্ষাৰ অভাৱৰ ফালৰ পৰা লক্ষ্য ৰাখি সচেতন শিক্ষা প্ৰেমী ৰাইজৰ প্ৰচেষ্টাত আৰু কেইবাখনো বেচৰকাৰী বিদ্যালয় আৰু ব্যক্তিগত বিদ্যালয় অঞ্চলটোত প্ৰতিষ্ঠা হৈছে। এইবোৰ অনুষ্ঠানৰ পৰা প্ৰতি বছৰে অঞ্চলটোত কিছু সংখ্যক শিক্ষিতৰ সৃষ্টি হৈ আহিছে। উচ্চ শিক্ষাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখিয়ে শেষতীয়াকৈ গৌৰৱনা মৌজাৰ গামাৰিগুৰী গাওঁত 'গৌৰৱনা

খাৰিজা বিজনী আঞ্চলিক মহাবিদ্যালয়' আৰু বৰপেটা ৰোডত জি. এল. চি. কলেজ স্থাপন কৰা হৈছে। অৱশ্যে মহাবিদ্যালয় দুয়োখন এতিয়াও বেচৰকাৰী পৰ্যায়ত আছে।

উপৰোক্ত বিদ্যালয় সমূহ মৌজাখনৰ বিভিন্ন ভাষাগোষ্ঠী আৰু ধৰ্মালম্বী লোকৰ সংমিশ্ৰনৰ সমষ্টি বুলি কলেও বেছিকৈ কোৱা নহব যেন পাওঁ। এই খিনিতে উল্লেখ নকৰি নোৱাৰিলো বৰ্তমানলৈ এই অনুষ্ঠান সমূহে এই বৃহৎ পিছপৰা অঞ্চলখনৰ বিভিন্ন জনগোষ্ঠী, ভাষা-ভাষী আৰু ধৰ্মালম্বীৰ মাজত শিক্ষাৰ পোহৰ বিলোৱাত ধাৰ্মিক সহনশীলতা, সাম্প্ৰদায়িকতা বজাই ৰখা আৰু সমবয়সৰ সেতু গঢ়াত বহুখিনি সহায় কৰিছে এইটো নিঃ সন্দেহে স্বীকাৰ কৰিব লাগিব।

গৌৰৱনা অঞ্চল বৰপেটা জিলাৰ কিছু অংশ বৰ্তমানৰ বাস্কা জিলাৰ অন্তৰ্গত যদিও ইয়াৰ ভাষা সুকীয়া। এই অঞ্চলৰ থলুৱা ভাষা কোচ ৰাজবংশী ভাষাৰ কিছু ওচৰৰ অভিবক্ত গৌৱালপৰীয়া ভাষাৰ দৰে বৰ্তমান কাল আৰু অতীতকালৰ ক্ৰিয়া বিভক্তি 'ও' আৰু 'ইছিলো' ৰ পৰিৱৰ্তে ক্ৰিয়াত 'ং' আৰু 'ইছিলং' যোগ দিয়া হয়। 'মই' ৰ পৰিৱৰ্তে 'ময়' সৰ্বনাম ব্যৱহাৰ হয়। যেনে- মই ভাত খাওঁৰ ঠাইত 'ময় ভাত খাং', মই ভাত খাইছিলোৰ ঠাইত 'ময় ভাত খাইছিলং' ব্যৱহাৰ হয়। বঙ্গ-বচন কৰোতে সাধাৰণতে গিলা, মখা আদি যোগ দিয়া হয়। গৌৰৱনা অঞ্চলৰ কিছুমান থলুৱা শব্দ যোগ আছে। যেনে- নাঙল, জোঙাল (নাঙল-যুৱলী) কুড়াল (কুঠাৰ), বামি (বাঢ়নী), দাদি (খুড়া), ছছা (বাকলী), ভিজা (তিতা), কাপুৰ (কাপোৰ) ইত্যাদি। বৰ্তমান

থলুৱা ভাষাবোৰ লুপ্ত প্ৰায় হৈ আহিছে।

অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ জনক অসমৰ নৱ বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰৱৰ্তক মহাপুৰুষ শ্ৰমন্ত শংকৰদেৱে ১৫৪৬ চনত বাউসীলৈ আহি প্ৰথমতে চুনপুৰা ভিটাত, তাৰ পৰা কমাৰ কুছি আৰু গণকপাৰাত কিছুদিন থাকি পাটবাউত ধনুখাণ্ডা সূতিৰ পশ্চিম পাৰে এৰা দৰাকৈ প্ৰায় ১৮ বছৰ সত্ৰপাতি থকা বুলি জনা যায়। তেওঁৰ প্ৰধান শিষ্য মহাপুৰুষ মাধৱদেৱৰ প্ৰচেষ্টাত সুন্দৰীদিয়াত থাকি বিপুল ভাৱে ধৰ্ম প্ৰচাৰ কৰে। মহাপুৰুষ শংকৰদেৱ আৰু মাধৱদেৱৰ নৱ বৈষ্ণৱ ধৰ্মই সেই সময়ৰ পৰাই গৌৰৱনা অঞ্চলত ব্যাপক ভাবে সমাদৰ লাভ কৰে। তাৰ ফলশ্ৰুতিতেই গৌৰৱনা অঞ্চলৰ মধ্যস্থল ডুমুৰুগুৰী গাৰত ইং ১৯৫৩ চনত অঞ্চলটোত প্ৰথম শাখাসত্ৰ ইং ১৯৯৪ চনত পৰলোকগামী বৰপেটা সত্ৰ বুঢ়া ভকত আৰু পাঠক প্ৰায়ত ঠানুৰাম আতৈৰ প্ৰচেষ্টাত প্ৰতিষ্ঠিত হয় আৰু অঞ্চলটোত বসবাস কৰা কোচ ৰাজবংশী লোক সকলক নৱ বৈষ্ণৱ ধৰ্মত দিক্ষিত কৰায়। সেই দিনৰ পৰাই আজিলৈ সত্ৰটোত বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ নাম প্ৰসঙ্গ নিয়মিত ভাবে চলি থকা দেখা যায়। সত্ৰটোৰ মাটিখিনি দান কৰে উক্ত গাওঁৰে ধৰ্মপ্ৰাণ ব্যক্তি প্ৰয়াত কালিচৰণ বৰ্মণ আৰু বামচৰণ মণ্ডল। ইয়াৰ পিছত ১৯৫৫ চনত বৰপেটাৰোডত মহাপুৰুষ শ্ৰীশ্ৰীশংকৰ মন্দিৰ (কীৰ্তনঘৰ) প্ৰতিষ্ঠা হয়। এই দুখন শাখা সত্ৰৰ উপৰিও বৰ্তমানলৈ আৰু কেবাখন গাওঁত শাখা সত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰি অঞ্চলটোৰ নৱ-বৈষ্ণৱ ধৰ্মৰ প্ৰসাৰে উজলাই তুলিছে।

গৌৰৱনা, বৰপেটাৰোড, শিমলাগুৰি, আটীয়াবাৰী অঞ্চল প্ৰাচীন বৰনগৰ ৰাজ্যৰ সভ্যতাৰ

অন্যতম কেন্দ্ৰভূমি যদিও বৰ্তমানে ই এটা সুকীয়া অঞ্চলৰ ভূমিকা লৈছে। ৰেল ষ্টেছন হোৱাৰ আগতে ই কোচ ৰাজবংশী আৰু জনজাতীয় অধ্যায়িত অঞ্চল আছিল। ৰাজবংশী সকল অৰ্থনৈতিক ক্ষেত্ৰত এতিয়াও অত্যন্ত পিচপৰা। তেওঁলোক খেতিয়ক। বেছি ভাগ মুৰি-চিৰা আৰু বাঁহ বেতৰ কাম কৰি জীৱিকা অৰ্জন কৰে। এওঁলোকৰ ভিতৰত ৰাজনৈতিক নেতা আছিল প্ৰয়াত শ্ৰীহৰি বৰ্মন। গোটেই অসমৰ কোচ ৰাজবংশী সম্প্ৰদায়ৰ ৰাজনৈতিক নেতৃস্থানীয় লোক আছিল তেওঁ। শিমলাগুৰিৰ গোটেই অসমৰ ৰাজবংশী সকলৰ নেতৃস্থানীয় লোক প্ৰয়াত শংকৰ চন্দ্ৰ বৰ্মণ। তেওঁ অসম কেশৰী অম্বিকাগিৰি ৰায়চৌধুৰীদেৱৰ সোঁহাত স্বৰূপ আছিল। বৰপেটাৰোডৰ প্ৰয়াত মথুৰামোহন হিতৈষী আছিল ৰায় চৌধুৰীদেৱৰ এজন বিশিষ্ট কৰ্মী। গৌৰৱনা অঞ্চলৰ বংগবাসী সকলৰ ভিতৰত নেতৃস্থানীয় লোক প্ৰয়াত জীতেন্দ্ৰ পালদেৱ অসমীয়া নাট্যজগতত এজন নাম কৰা শিল্পী আছিল।

ভাৰত স্বাধীনতাৰ আন্দোলনৰ ইং ১৯৪২ চনৰ মহামানৱ মহাত্মগান্ধীৰ নেতৃত্বত সমগ্ৰ ভাৰত ব্যাপি চলা ভাৰত ত্যাগ আন্দোলনত বৰনগৰৰ কৃতিত্বই বৃটিছ সাম্ৰাজ্য কম্পিত কৰিছিল। প্ৰয়াত বিপ্লৱী নেতা ব্ৰজনাথ শৰ্মাৰ নেতৃত্বত আৰু কংগ্ৰেছৰ আগশাৰীৰ কৰ্মী প্ৰয়াত ৰাজপাল মহেন্দ্ৰ মোহন চৌধুৰীৰ প্ৰেৰণাত সমগ্ৰ বৰনগৰ গৌৰৱনা যুৱক আৰু কংগ্ৰেছকৰ্মীসকলে জীৱন মৰণ অৰ্পন কৰি জাপ দি পৰিছিল ভাৰতৰ সৰ্বনাশী বৃটিছ যড়যন্ত্ৰৰ বিৰুদ্ধে। বৃটিছৰ সৰ্ববৃহৎ 'এয়াৰোদ্ৰোম' আৰু থানা পুৰ ছাই কৰি পেলাইছিল এই বিপ্লৱী বীৰসকলে

বৰ্তমান গোরদৰ্শনা চ'কৰ পৰা ৭ কিঃমিঃ উত্তৰে বৃটিছে শিমলাবাৰীত সেই সময়ত সৈন্য চাউনি নিৰ্মাণ কৰি তাত বহুত শিমুল গছ ৰূপন কৰিছিল। যাৰ বাবে সেই ঠাইৰ নাম শিমলাবাৰীৰ পৰা শিমলাবাৰী বুলি জনা যায়। সেই সৈন্য চাউনিখনো গোরদৰ্শনা অঞ্চলৰ ডেকা কংগ্ৰেছী কৰ্মী প্ৰয়াত শেখাৰাম ব্ৰহ্ম, তাৰিণীচৰণ পাটোলাৰী, হৰমোহন দাস, চতুৰা মোহন নাথ, নৰেন পণ্ডিত আৰু হৰগোবিন্দ তালুকদাৰৰ নেতৃত্বত এৰাতিৰ ভিতৰতে পুৰি পেলাই বৃটিছ সৈন্যসকল চেদিলী ভেদেলী কৰি দিছিল। পৃথিৱীৰ শ্ৰেষ্ঠ শক্তি বৃটিছ যাৰ বিশ্ববিয়পা ৰাজ্যত সূৰ্য্য মাৰ নাযায়, সেই ৰাজশক্তি কম্পিত হ'ল। অৱশেষত ইং ১৯৪৭ চনত ভাৰতে স্বাধীনতা লাভ কৰিলত বৃটিছৰ দৃষ্টিত থকা অভিযুক্ত সকল মুক্ত হ'ল। এই অঞ্চলৰ বিশিষ্ট সমাজকৰ্মী সকল হ'ল প্ৰয়াত উমেশচন্দ্ৰ স্বৰ্গীয়াৰী, মেৰল্লাৰাম বসুমতাৰী, অজিত কুমাৰ শইকীয়া, দমন নাথ, যোগেন্দ্ৰ নাথ, ছাত্তাৰ আলী, ৰহিম উদ্দিন চৰকাৰ, অহিত বড়ো, দাউখা ৰাম ব্ৰহ্ম, অন্তিম সিংহ আদি।

গোরদৰ্শনা নানা জাতি উপজাতি আৰু বিভিন্ন বিভিন্ন ভাষা-ভাষীৰ মানুহৰ অঞ্চল। ইয়াত কোচ-ৰাজবংশী, বড়ো-কছাৰী, কেঁওট, নাথ, পমুৱা, অভিবাসী মুছলমান, অসমীয়া মুছলমান, নেপালী, চাহ জনগোষ্ঠী লোকেৰে পৰি পূৰ্ণা সাম্প্ৰদায়িক সূত্ৰত ভাৰতবৰ্ষই দ্বিগুণিতহৈ স্বাধীনতা লাভ কৰাৰ ফলশ্ৰুতিত গোরদৰ্শনা ৰাইজৰ ঘাইকৈ কিছুমান নেতাৰ প্ৰৰোচনাত সাম্প্ৰদায়িক চিন্তাই শিপাইছিল। এই চিন্তাই ১৯৫০ চনত গোটেই দেশৰ লগতে ইয়াতো হিন্দু-মুছলমানৰ মাজত সংঘৰ্ষ সূত্ৰপাত হৈছিল। কিন্তু পিচলৈ প্ৰগতিশীল চিন্তাধাৰাই প্ৰসাৰ লাভ কৰাৰ ফলত ইয়াৰ সাম্প্ৰদায়িক চিন্তাৰা ভাৰ আঁতৰি যায়। যাৰ ফলত অন্তিম বক্ষাৰ আন্দোলনত সাম্প্ৰদায়িক চিন্তাধাৰাই গোটেই অসম আঙুৰি থকা সময়তো গোরদৰ্শনা অঞ্চলৰ ৰাইজৰ সাম্প্ৰদায়িক অঘটন ঘটিল, তথাপিওঁ চিন্তাশীল, শান্তিপ্ৰিয় লোক সকলৰ প্ৰচেষ্টাত অলপ দিনৰ ভিতৰতে আকৌ পুৰণি শান্তিৰ এলাজৰি ডালৰ দ্বাৰা বান্ধুখাই ইজনে সিজনক বুজি পাবলৈ সমৰ্থ হ'ল।

কোচ ৰাজবংশী জনগোষ্ঠীৰ আন্দোলন আৰো গুৰিধৰা মানসি গিলো-

ডঃ নবজ্যোতি বৰ্মন
বৰপেটা ৰোড

ইতিহাস প্ৰসিদ্ধ কমতাপুৰ ৰাজ্যখন আৰো কমতাপুৰী জনগনৰ লগতে কোচ-ৰাজবংশী জনগোষ্ঠীতা এলা নিঃশেষ হবাৰ পথত। জাতি একতাৰ ভাষা, সংস্কৃতি, কলা, সাজ পোছাক নাইলৈ উত্তৰন হব নাপাৰে। কিন্তু এংকা একতা জাতি সগাই থাকিও এলা কিছুই নাই। আৰো এই জাতিতাৰ উত্তৰনৰ স্বাৰ্থতে ১৯১২ চনেৰ পাৰি আন্দোলন কৰিয়া সেছাওৱা এলা একশ বছৰ পাৰ কৰিয়া দিল। কিন্তু ভাৰতবৰ্ষৰ গনতন্ত্ৰৰ ৰজনৈতিক গোটাৰ দল আৰো গোটাৰ সংগঠন গিলাও মাথো ৰাজনীতি কৰাৰ পাৰি একো নকৰিল। জাতিতাৰ উত্তৰনৰ তথা ভবিষ্যৎ পিড়িৰ জৈন্য আমি যদি এলাও একতা গোটি হৈয়া আনন্দোলন কৰিবা নাপাৰাং সেলা আমি আৰো ৰাজবংশী হৈয়া থাকিবা নাপাৰিম। আমি এলাও ৰাজবংশী বুলি পৰিচয় দিবাকে লাজ পাং। কাৰণতা হৈল আমি সগায় ৰাজা হবা খুজং কিন্তু ভাবিয়া নাছাং প্ৰজাগন মোৰ পাছে পাছে আছে না নাই। আমি কং আমাৰ ভাষা সংস্কৃতি কলা সাজ পাৰ সগায় আছে কিন্তু জাতিতাক কিমান দুৰ আগবাঢ়াইয়া নিবা পাৰিছং? আমাৰ গুৰিধৰা বিলাক একতাই অনুৰোধ জানাং এংকা কৰিয়া আনন্দোলন কৰিয়া কি হব? সাহিত্য সভা, যুৱ সন্মিলনী, আক্ৰাছু মহিলা সমিতি, সন্মিলনী, চিলাৰায় সেনা সগাই এখন মঞ্চত থিয়া দি জনগোষ্ঠীটাৰ হৈ কি কৰলে ভাল হব বিবেচনা কৰিবা লাগে। নাইলে আমাৰ জাতিতাৰ ওপৰত এচাম সুবিধাবাদী মানসিয়ে কাঠল ভাঙিয়া খাইয়া আছে। আমি চেছাই থাকিলেও একো লাভ নাই হ'ব। আমি যদি ৭০ লাখ মানসিয়ে ৰাজপথত ওলাবা

পাৰাং কোন চৰকাৰে আমাৰ দাবী নামানিবা পাৰে? আমিবা মানসিগিলাই বেলেগৰ বস্ত্ৰগ ভাল দেখিবা পাং আৰো নিজৰ গা চাৰিয়া আমিবা আমাৰ পোছাক আসাক পাটানি, আগৰন পিন্ধিবা নাপাং। গোটাটাই জাতি জনগোষ্ঠী গিলা আজি নিজা নিজা পৰিচয় দিবাৰ সময় হৈল। অসমৰ বিদ্যালয়, মহাবিদ্যালয় গিলানত আজিকা জাতিয় পোসাক আসাক দেখিবা নাপাং। এলাও যদি আমি বেলেগক আপুন কৰিয়া নিজক পাহৰিয়া থাকং আমিবা কিবা থাকিবা বুলি কবা নাপাৰিম।

খবৰ কাগজে হেৰ ডেৰ কৰিয়া নিজকে ৰাজবংশীৰ নেতা বুলি পৰিচয় দেবা সময় নাইয় এলা সময় কিবা একতা কৰি দেখাৰ লাগে এলা। এংকা নেতাগিলাই একতা সময়ত নিজকে বাছিবাৰ ৰাস্তা বিছৰিয়া নাপাব। সময় থাকাতে সজাগ হৰাতা ভাল। আমাৰ জাতিতাৰ মাজত এংকা কিছুমান নেতা আছে যি নেতাই জাতিগৰ ইতিহাস নাজানে। নাইলে আমিবা সগাই একজন নেতা বুলি পৰিচয় দিবা লাজ কৰিলুং হৈ। আমাৰ জাতিতাৰ অত্মসন্মানবধ আইজ কিছুমান পাবত গাজা নেতা গিলাই নাই কৰিয়া পেলাইছে। যিটা কাৰনত কোচ- ৰাজবংশী বুলিয়া কলে আন কাষ্টৰ মানগিলাই হাৰে। আমিৰাই একতাই অনুৰোধ জানাং পাবত গাজা মুখা পিন্ধা নেতাগিলাক যেন প্ৰতিজন ৰাজবংশী মানসিয়ে চিনিয়া শান্তি দিবাৰ ব্যাৰস্থা লয়। নাইলে এংকা নেতাগিলাই জাতিতাক বেছিয়া বেছিয়া খায়া থাকিব আৰো জাতিতাৰ আনন্দোলনৰ কাথাগ ভুলিয়া থাকিব।

কিংবদন্তী বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায়

কেশৰ ৰায়
বাঁহবাৰী

পৃথিবীৰ ইতিহাসত বহু পৰাক্ৰমী জাতিৰ বল বিক্ৰম, শৌৰ্য-ধাৰ্য আদিৰ বিষয়ে বহু কাহিনী পাওয়া যায়। ভাৰবৰ্ষেৰ ইতিহাসতো বহু সুসংগঠিত, বল-বিক্ৰমশালী, পৰাক্ৰমী জাতিয়ে নিজেৰ পৰিচয় ৰাখিয়া গৈছে। কামৰূপেৰ কোচ জাতিটোও তাৰ ব্যতিক্ৰম নহয়। কোচ বা ৰাজবংশী ক্ষত্ৰিয় জাতিটা প্ৰাচীন কামৰূপেৰ আদিম ভূমিপত্ৰ। ঋকবেদেৰ মন্ত্ৰত উল্লেখ আছে যে কৰতোয়া নদীৰ পূৰ্বদেশত (কামৰূপত) পণি বা কৰছ নামে সুসংবদ্ধ, সুশাসিত, সংস্কৃতি সম্পন্ন, যুযুৎসু, পৰাক্ৰমী জাতিয়ে বাস কৰিছিল। উমিৰা অনাৰ্য আছিল। এই জাতিটায় উমাৰ মাটিত আৰ্য জাতিৰ বসতি বিস্তাৰত বাধা প্ৰদান কৰিছিল। মহাভাৰত, ৰামায়ণ, তন্ত্ৰ, পুৰাণাদিত উমাক নিৰাত কৰচ, পানী কৰচ, কন্বোজ, কুৰাচ কওৱা হৈছে। বেদ তথা বৈদিক গ্ৰন্থগুলাত ইমাক দানৱ বা অসুৰ বুলিয়াও উল্লেখ কৰা হৈছে। কিছু কিছু পণ্ডিতৰ মতে পাণি কৰচ গুলাণ বৈদিক যুগেৰ পণি আৰো কৰচএৰ দ্বাৰা জনগোষ্ঠীগত সংমিশ্ৰণেৰ ফলে সৃষ্টি হওৱা এক মিশ্ৰিত জাতি। পণ্ডিত গণে এই বুলিয়াও কবা চায় যে পৰৱৰ্তী সামায়ত দ্ৰাবিড় আৰো অষ্ট্ৰিকসকলেৰ সংস্পৰ্শত পুণৰায় সংমিশ্ৰিত হয়। সাথতে অভিমত দেয় যে বন্তমাণেৰ কোচ জাতিৰ মানসি গুলাণ ই বৈদিক বা প্ৰাগ্ ঐতিহাসিক যুগেৰ পাণি কৰচ গুলাণেৰ বংশধৰ। বেদেৰ পাণি কৰচ আৰো বৰ্তমাণেৰ কোচ জাতিটাই প্ৰাচীন

কামৰূপেৰ বাসিন্দা।

চতুৰ্থ-পঞ্চম শতিকাৰ গৌড় নগৰেৰ প্ৰতিষ্ঠাতা শংকলাদীপ মতান্তৰে সাংগলদেৰ কোচ ৰাজবংশীজাতিৰ ঐতিহাসিক ৰাজা আছিলেক। উবাৰ কয়েক শতাব্দী পৰে (পঞ্চদশ শতিকাত) কামৰূপেৰ ৰত্নপীঠেৰ অন্তৰ্গত সৰলভাঙা আৰো চম্পাৱতী নদীৰ মাৰাত আয়াস্থিত ছিকনাৰাৰ নামেৰ জাগাৰ এক কোচ বা মেচ দলপতি হাউৰীয়া মণ্ডল বা হাৰিয়া মণ্ডল আৰো হীৰাৰ সুযোগ্যপুত্ৰ বিশু (বিৰ্যু) ওৰফে বিশ্বসিংহ ডিমৰুৱা, বেলতলা, ৰাণী, লুকি, বগাই, পান্তণ, বকো, ছয়গাওঁ, ফুলগুৰী, বিজনী, বনগাওঁ, মৈৰাপুৰ, ভোলাগাওঁ, বৰনগৰ, দৰং, কৰৈবাৰী, আটীয়াবাৰী, কমতাবাৰী, বলোৰামপুৰ, পাণ্ডু, বাৰগাওঁ, দীঘলা, খুন্টাঘাট, কৰ্ণপুৰ, বেহাৰ, ৰাউসীয়া, ঢকুৱাৰ আদি জয় কৰিয়া কোচ ৰাজ্য প্ৰতিষ্ঠা কৰে। এই সময়ত কোচ ৰাজ্যত কোচ, কছাৰী, গাৰো, ভূঞা ইত্যাদি জাতিয়ে বাস কৰিছিল।

বহু কোচ দলপতিয়ে বিভিন্ন জাগাত ছোট ছোট ৰাজ্য পাতিয়া ৰাজত্ব কৰিছিল বিশ্বসিংহ উমাক একত্ৰিত কৰিয়া লৈয়া প্ৰবল প্ৰতাপেৰে কামৰূপ কমতাত নিজেৰ প্ৰভুত্ব বিস্তাৰ কৰিবা লাগে। অয় কামৰূপ-কমতা (কোচ ৰাজ্য)ৰ ৰাজধানী কোচ বিহাৰত নিয়া পাতে। উৰায় কমতাধিপতি উপাধি গ্ৰহণ কৰিছিলেক। বিশ্বসিংহ খুউব বিদ্যুৎসাহী তথা সাহিত্য্যনুৰাগী ৰাজা আছিলেক। উমাৰ

পৃষ্ঠপোষকতাতেই বহু অমূল্য গ্ৰন্থ সংস্কৃতেৰ পাৰি স্থানীয় (কামৰূমী-কামতলি) ভাষাত পণ্ডিতগণে অনুবাদ কৰিয়া অসমীয়া সাহিত্যত অনবদ্য অৱদান দিয়া যায়। বিশ্বসিংহয় হিন্দু ধৰ্ম গ্ৰহণ কৰিয়া গৌড় দেশেৰ পাৰি বহু ব্ৰাহ্মণ, কায়স্থ মানসি আমন্ত্ৰণ কৰিয়া আনি কামৰূপ-কমতা বেহাৰত সংস্থাপন কৰিছিলেক। বিশ্বসিংহয় ভাৰতেৰ অন্যান্য জাগাৰ সংস্কৃতিৰ সাথত এক সুসম্পৰ্ক গঢ়াৰ উদ্দেশ্যে কামৰূপেৰ বাহিৰেও নেপাল, গৌড় (বংগ), বাৰানসী, মিথিলা আদিৰ-সংস্কৃতিবান পৰিয়ালেৰ সুকণাৰ পাণি গ্ৰহণ কৰিছিলেক। উমি সৰ্বমুঠ ১৮ (ওঁঠৰ) জনা নাৰীৰ সাৰ্থকত বিবাহ পাশত আৱদ্ধ হৈছিল। এই ১৮ জনা পত্নীৰ গৰ্ভত ১৮ জনা পুত্ৰ সন্তানেৰ জন্ম হয়। এই ১৮ জন পুত্ৰৰ ভিতৰত মাত্ৰ ৪ (চাইৰ) জনায় ইতিহাসেৰ পাতাত নিজেৰ নাম ৰাখিয়া যাবা সক্ষম হৈছিল। এই কয়জন হৈল ক্ৰমে নৰসিংহ, মল্লদেৱ বা নৰনাৰায়ণ, গুৰুধ্বজ বা চিলাৰায় আৰো কমল নাৰায়ণ বা গোহাই কমল। ইসাৰ ভিতৰত আবাৰ নৰনাৰায়ণ আৰো চিলাৰায় সমধিক নামজাদা।

এইবাৰ আসা যাওক আমাৰ মুখ্য আলোচ্য বিষয় চিলাৰায় সম্পৰ্কে। ১৫১০ খ্ৰীষ্টাব্দত কোচ ৰাজবংশেৰ প্ৰতিষ্ঠাতা বিশ্বসিংহৰ ওঁৰসত আৰো ৰাণী পদ্মাৱতীৰ গৰ্ভত অনন্য ব্যক্তিত্বৰ অধিকাৰী, অসামান্য বীৰত্ব তথা সমন্বয়-সম্প্ৰীতিৰ প্ৰতীক গুৰুধ্বজ বা গুৰুদেৱেৰ জন্ম হয়। যদিও উমাৰ প্ৰকৃত নাম গুৰুধ্বজ আছিল, উমাৰ ভূৱণ বিখ্যাত হৈছিল চিলাৰায় নামে। যুদ্ধক্ষেত্ৰত চিল পক্ষীৰ মতন কৰিয়া ছো দিয়া শক্ৰ পক্ষক বা শক্ৰসৈন্যক আক্ৰমণ কৰাৰ বাদে উমাৰ নাম চিলাৰায় হৈছিল বুলিয়া প্ৰবাদ একটা আছে। অন্য এক প্ৰবাদ মতে একদিনা চিলাৰায়ে

তেজপুৰেৰ ভৈৰবী নদীখন ঘোৰাত বসিয়া একে ৰাম্পে পাৰ হওৱা বাদে উবাৰ চিলাৰায় নাম হয়। কিছু কিছু পণ্ডিতৰ মতে গুৰুধ্বজ চিলাৰায় উপাধি আহোমে দিয়া। চিলাৰায়ে দ্বিতীয়বাৰ আহোম ৰাজ্য আক্ৰমণেৰ সময়ত আহোম সেনাপতিয়ে নিৰ্মাণ কৰা একটা গড় (দুৰ্গ) ঘোৰাৰ সাথত একে ৰাম্পে অতিক্ৰম কৰাৰ বাদে উমাক চিলাৰায় আখ্যা দিছিল। যাই হওঁক চিলাৰায় এক বিৰল কৃতিত্ব।

চিলাৰায় আছিল বিশ্বসিংহৰ তৃতীয় পুত্ৰ। চিলাৰায় মল্লদেৱ বা মহাৰাজ নৰনাৰায়ণেৰ অতি প্ৰিয় পাত্ৰ আছিল তথা আঞ্জাকাৰীও। নৰনাৰায়ণে চিলাৰায়ক আদৰতে 'ননু' বুলিয়া ডাকাইছিল। চিলাৰায়ও ভাতৃপ্ৰেমত লক্ষণেৰ মতন আছিল। মহাৰাজ নৰনাৰায়ণ বাল্যকালেৰ পাৰি মল্লযুদ্ধত পাৰ্গত আছিল এই জনয়ে উমাৰ নাম মল্লদেৱ হয় বুলিয়া প্ৰবাদ একটা এলাও আছে। চিলাৰায় আৰো নৰনাৰায়ণ ছোট বেলাৰ থাকি বল আৰো বুদ্ধিমত্তাত অন্যান্য ভাইয়েৰ তুলনাত শ্ৰেষ্ঠ আছিল কাৰণে পিতা মহাৰাজে দুয়োজনক বাৰানসীত ব্ৰহ্মানন্দ বিশাৰদ নামে একজন গুৰুৰ তত্বাৱধানত পুৰাণআদি নানা বিধ শাস্ত্ৰৰ উপুৰাও যুদ্ধ বিদ্যা শিক্ষাৰ বাদে পাঠাইছিল। অতে (অন্তি) শিক্ষা গ্ৰহণকালে হঠাৎ বিশ্বসিংহয় পৰলোক গমন কৰাত নৰসিংহয় কোচবিহাৰেৰ ৰাজ পাট দখল কৰে। নৰসিংহয় এংকা অধিবেচক কাৰ্য্যৰ বাস্তা (বাৰ্তা) পাওয়া মাত্ৰকে চিলাৰায় আৰ নৰনাৰায়ণ দুয়োজনায় শিক্ষা আধাতে সাং কৰিয়া কোচবিহাৰ অভিমুখে তীৰ প্ৰত্যাবৰ্ত্তন কৰে। কোচবিহাৰত উপস্থিত হয় নৰসিংহক যুদ্ধত হাৰায়া মল্লদেৱে নৰনাৰায়ণ নাম লৈয়া কমতা বেহাৰেৰ ৰাজ পাটত উঠে আৰো ভাতৃ চিলাৰায়ক যুৱৰাজ আৰো প্ৰধানমন্ত্ৰী পাতে। সাথতে প্ৰধান

সেনাপতিৰ দায়িত্বও চিলাৰায়েৰ কামত ন্যাস্ত কৰে। দুই ভাইয়ে একজনে অন্যজনেৰ পৰিপূৰক হইয়া হাতে হাত থৈইয়া নিষ্ঠা আৰো পবল প্ৰতাপেৰে ৰাজ্য শাসন কৰে। দুই ভাইয়েৰ নেতৃত্বত কামতা ৰাজ্য খান আগেৰ থাকি আৰো অধিক শক্তিশালী আৰো সমৃদ্ধিশালী হইয়া উঠিল। মহাৰাজ নৰ নাৰায়ণে ৰাজসিংহাসন সামলাইছিল যদিও শাসণেৰ প্ৰধান বাঘ জৰীটা শূৰুধ্বজেৰ হাতত ন্যাস্ত আছিল। ঐ জইন্যে উমাক ৰাইজে ছোট ৰাজ্য বুলিয়া ডাকাইছিল।

মহাৰাজ নৰনাৰায়ণ আৰো চিলাৰায়েৰ সময়েই পূৰ্বভাৰতেৰ ইতিহাসেৰ স্বৰ্ণোজ্জ্বল অধ্যায়। আৰু কোচ কামতাৰ গৌৰবোজ্জ্বল কাল। এই সামায়তেই কামৰূপ-কামতাৰাজ্য খান সার্বাপেক্ষা সৰ্বাধিক বিস্তৃত আছিল। এই সময়ত কামতা ৰাজ্যখন পূবে পাটকাই পৰ্বতেৰ পাৰি পশ্চিমে ত্ৰিহৃত (মিথিলা) পৰ্যন্ত আৰো উত্তৰে তিব্বতেৰ পাদদেশৰ পাৰি দক্ষিণে বংগোপসাগৰেৰ উপকূল ভূমি পৰ্যন্ত বিস্তাৰিত আছিলেক। চিলাৰায়ে দিগ্বীজয় অভিযানেৰ দ্বাৰায় (খ্ৰীঃ ১৫৬২-৬৩) ডিমৰুৱা, আসামদেশ (আহোম ৰাজ্য) ভূটান, মণিপুৰ, ত্ৰিপুৰা, শ্ৰীহট্ট, কাছাৰ, খৈৰাম, গাৰো, জয়ন্তীয়া, গোঁড় (বংগ) প্ৰভৃতি ছোট-বৰ প্ৰায় পঞ্চাশখন ৰাজ্য জয় কৰিছিল। এককম খাৰাবাহিক বিজয়েৰ অন্তৰালে আছিল সোনানায়ক (সৰ্বাধিনায়ক) চিলাৰায়েৰ অসাধাৰণ সামৰিক দক্ষতা, সাংগঠনিক ক্ষমতা অভাৱনীয় বণকৌশল, অসামান্য বীৰত্ব আৰু অসাধাৰণ সাহস। চিলাৰায়ে ঐ সময়ত এজনা উচ্চ শ্ৰেণীৰ সমৰ কলাবিদ হিসাপেও জনাজাত হইয়া উঠিছিল। চিলাৰায়ে দিগ্বীজয়েৰ সময়ত ১৫৬২ সনত সৰ্বপ্ৰথমবাৰেৰ বাদে নৌসেনা বাহিনী গঠন কৰিয়া সমগ্ৰ ভাৰত উপ-মহাদেশ খানতে বিৰল

সামৰিক বিচক্ষণতাৰ দৃষ্টান্ত দাঙিয়া ধৰিছিল। এব আগত নৌ-বাহিনী গঠনেৰ নজীৰ ভাৰতেৰ ইতিহাসত নাছিল। ঐ জইন্যে চিলাৰায়ক ভাৰতীয় নৌ-সেনা বাহিনীটাৰ পিতৃস্বৰূপ আখ্যা দেওৱা হয়। তাৰ উপৰাও চিলাৰায়েৰ সামৰিক বিচক্ষণতাৰ পৰিচয় পাওয়া যায় যেনো অয় মাত্ৰ বিশজন উচ্চ প্ৰশিক্ষণ প্ৰাপ্ত অশ্বাৰোহীৰে ৰাইজে অন্ধকাৰত কাছাৰেৰ ৰাজধানী 'মাইবং' আক্ৰমণ কৰিয়া কোচৰ কৰতলীয়া কৰিছিল। এংকা গেৰিলা আক্ৰমণ যাক বন্তমান সময়ত কমাণ্ডো একশ্যন (Commando Action) বুলিয়া কওৱা হয়। তাৰও পিতৃ পুৰুষৰ পথ পদৰ্শক বীৰ চিলাৰায়। চিলাৰায়েৰ এংকা সামৰিক বিচক্ষণতা, অসাধাৰণ সাহস, বীৰত্ব বণকৌশলেৰ বলত ষোড়শ শতিকাত কোচ শক্তি সামৰিক শক্তি হিচাপে চূড়ান্ত পৰ্যায়ত উপনীত হইছিল।

চিলাৰায় কেৱল বীৰযোদ্ধাই নাছিল উমি ন্যায়পৰায়ণ, ধৰ্মনিৰপেক্ষ, সুশাসক তথা সুপাণ্ডিতো আছিল। চিলাৰায়ে জয় কৰা ৰাজ্য গুলাৰ জনসাধাৰণ কোনো সামায়ত দুৰব্যৱহাৰ কৰা নাছিল। উমাৰ ক্ষেত্ৰত সোক সামায় ন্যায় পৰায়তা অৱলম্বন কৰিছিল। উমি যুদ্ধ বন্দি গুলানকো ভাল ব্যৱহাৰ কৰিছিল, পুণঃ সংস্থাপন কৰিছিল। ৰাজ্য বসাবাস কৰা বিভিন্ন ধৰ্মাৱলম্বী মানসি যেমন শাক্ত, শৈৱ, ব্ৰাহ্মণ, বৈষ্ণৱ, বৌদ্ধ, মুছলিম আদি সাগাৰে ক্ষেত্ৰত ধৰ্মনিৰপেক্ষ নীতি অৱলম্বন কৰিছিল। এতে (এও) চিলাৰায়েৰ মহানুভৱতাৰ উমান পাওৱা যায়। চিলাৰায় সাচা কৰিয়া আদৰ্শ পুৰুষ আছিলেক।

চিলাৰায় আৰো মহাৰাজ নৰনাৰায়ণ পবল বিদ্যাপুৰাণী, জ্ঞান পিপাসু আছিল। প্ৰাচীন কালেৰ বিক্ৰমাদিত্যৰ ৰাজসভাত থাসা নৱৰত্নৰ মতেই

নৰনাৰায়ণেৰ ৰাজসভাতেও নবৰত্নস্বৰূপ সভাপণ্ডিতগণ জিলকিয়া আছিলেক। ঐ কাৰণে মহাৰাজ নৰনাৰায়ণক কামৰূপেৰ বিক্ৰমাদিত্য বুলিয়া কওৱা হয়। ইমাৰ পৃষ্ঠপোষক তাতেই থাকিয়া মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে নৱবৈষ্ণৱ একশৰণ নাম ধৰ্মৰ প্ৰচাৰ কৰিছিল। চিলাৰায়েৰ মুখ্য পৃষ্ঠপোষকতাতেই যে শংকৰী নৱজাগৰণ আৰম্ভ হৈছিল আৰো সফলো হইছিল তাক কায়ো অস্বিকাৰ কৰবা নাপাৰবো। শংকৰদেৱক পৃষ্ঠপোষকতা দিয়া চিলাৰায়ে অসমীয়া ভাষা- সাহিত্য-সংস্কৃতিৰ জগতখনত যা অৱদান ৰাখিয়া গেলৈ তাক অসমীয়া ভাষা সাহিত্যৰ ইতিহাসত চিৰদিন স্বৰ্ণোজ্জ্বল আখৰেৰে লেখা থাইকবে।

চিলাৰায় নিজেও যে এক মহান পণ্ডিত আছিলেক তাৰ প্ৰমাণ পাওৱা যায় উমাৰ জয়দেৱৰ গীত গোবিন্দৰ উপৰাত লেখা 'সাৰৱতী' নামেৰ সংস্কৃত ভাষ্য (টীকা) খানৰ পাৰি। চিলাৰায়ে ৰাজ্যৰ প্ৰশাসন, যুদ্ধাদিত ব্যস্ত থাকৰ মাঝতো গভীৰ ৰাইতে সময় উলাইয়া নিয়া নানা মূল্যবান গ্ৰন্থ আদি অধ্যয়ণ কৰিছিল। চিলাৰায় সংস্কৃত ভাষাৰও মহান পৃষ্ঠপোষক আছিল।

চিলাৰায়েৰ বাহুবল, যুদ্ধনীতি, সাংগঠনিক ক্ষমতা, উদাৰতা, সংস্কৃতি পৰায়ণতা আদি গুণে উমাৰ সাথতে প্ৰস্ফাৱৎসল মহাৰাজ নৰনাৰায়ণক সম্ৰাট মহামতী আকৰবেৰ সমকক্ষ হিসাপে পৰিগণিত কৰিবা তুইলাছিলেক। সম্ৰাট আকৰবে পূৰ্বভাৰতেৰ কোচ সাম্ৰাজ্যেৰ সম্ৰাট মহাৰাজ নৰনাৰায়ণেৰ সাথত মিত্ৰতা যোৰছিলেক বুলিয়া মুছলমান ঐতিহাসিক গুলানৈ লেইখা গেইছে। কিন্তুক চিলাৰায়েৰ মতু্য (১৫৭১ খ্ৰীঃ)ৰ পৰে নৰনাৰায়ণ একেবাৰে ভাঙেয়া পৰিল। কয়েক

বছৰেৰ ভিত্তি ৰাতেই কোচ ৰাজ্য ভাঙেয়া দুই ভাগত বিভক্ত হইল। এক ভাগ সোণকোষ নদীৰ পূৰ ভাগ চিলাৰায়েৰ পুত্ৰ ৰঘুদেৱ নাৰায়ণ (ৰাই) য়ে কোচ হাজো নামে স্বাধীন ৰাজ্য ঘোষণা কৰে আৰ পশ্চিমেৰ ভাগ কোচ বিহাৰ নামে নৰনাৰায়ণেৰ বেটা লক্ষ্মীনাৰায়ণে শাসন কৰে। পৰৱৰ্তী সামায়ত কোচ হাজো খান আহোমেৰ বশ্যতাত চলবা ধৰে পৰে ১৮২৬ খ্ৰীঃ ত ইয়াণ্ডাবু চুক্তিৰ ফলত বৃটিশেৰ আধীনতায় যায়। কোচবিহাৰেৰ গোৱালপাৰা অঞ্চলটা বৃটিশেৰ তলে যায়। বাকী অংশ কোচবিহাৰ নামেই ১৯৪৯ সনেৰ ৩০ আগষ্ট পৰ্যন্ত ৰাজ্যশাসনেৰ ৪৫০ বছৰেৰ গৌৰৱ বহন কৰিবা স্বাধীন ৰাজ্য ৰূপে পৃথিৱীৰ বুকুে জিলকায়া থাকে। ১৯৪৯ সনেৰ ২৮ আগষ্টত ভাৰত সৰকাৰ আৰ কোচবিহাৰেৰ অন্তিম জনা শাসক মহাৰাজ জগদীপেন্দ্ৰ নাৰায়ণ ভূপবাহাদুৰ ডাঙাৰীয়াৰ মইথো সাক্ষৰিত এক চুক্তিৰ ফলে কোচবিহাৰ ৰাজ্যখন ভাৰতেৰ সাথত সামিল হয়। পৰে ঐ বছৰেৰ ১২ ছেপ্তেম্বৰেৰ থাকি ৩১ ডিছেম্বৰ পৰ্যন্ত একজনা চীপ সামিশ্যনাৰেৰ অধীনতায় ভাৰতেৰ একখন প্ৰদেশ হিচাপে শাসিত হয়। ভাৰত সৰকাৰে কোচবিহাৰ ৰাজ্যক ভাৰতীয় ৰাজ্য মণ্ডলীৰ (গ) শ্ৰেণী ('C' Category) ৰ ৰাজ্য ভুক্তি কৰিছিলেক। ঐ হিসাপে আইজকা কোচ কামতাৰ প্ৰশাসনেৰ ক্ষমতা খিলঞ্জীয়া গুলানে পাবা নাগছিল। তথা আত্ম নিয়ন্ত্ৰণেৰ অধিকাৰো সুনিশ্চিত হবা নাগছিল। কিন্তুক ১৯৫০ সনেৰ ১ জানুৱাৰী কৰালত (তাৰিখত) তদানিন্তন পশ্চিমবংগ কংগ্ৰেছ কমিটি আৰো ভাৰত সৰকাৰেৰ কু-চক্ৰান্তেৰ ফলে কোচ কামতাপুৰেৰ খিলঞ্জীয়া জনসাধাৰণেৰ ইচ্ছাৰ বিৰুদ্ধে কোচবিহাৰ ৰাজ্যখন পশ্চিমবংগৰ একখন জিলা ৰূপে নিৰ্ধাৰিত

হয়। কোচ কামতাপুৰবাসী প্ৰাপ্য অধিকাৰেৰে থাকি প্ৰৱৰ্ত্তিত হ'বা লাগা হ'ইল। জাতিটো নেপাল, বাংলাদেশ, বিহাৰ, পশ্চিমবংগ, ত্ৰিপুৰা, মেঘালয় ইত্যাদিভাৱে আই জনা ভৌগোলিক তথা সাংস্কৃতিকভাৱেও বিভাজিত। বেশি দিন নাহয় এদিন মাত্ৰ ১৯৯৬ সনেৰ ২৭ জানুৱাৰীত ভাৰতেৰ মহামান্য ৰাষ্ট্ৰপতিয়ে এক অধ্যাদেশযোগে আসামৰ কোচ ৰাজবংশী গুলাক জনজাতিৰ সাংবিধানিক মৰ্যাদা দিছিলেক। কিন্তু কোচ ৰাজবংশী বিৰোধী ষড়যন্ত্ৰকাৰী চক্ৰান্তৰ ফলত জাতিটায় এ সুবিধাটোৰ থাকিয়াও প্ৰবাধিত হ'বা লাগা হ'ইল। আইজকা জাতীয় সংগঠনগুলা ন্যায় দাবী জনজাতিকৰণ আৰো পিতৃ ভিঠা উদ্ধাৰেৰে জন্যে আন্দোলন কইৰছে। কিন্তু খুউব সাৰধানে আউগীবা লাইবে। যেকোনো সুবিধাবাদী বা জাতি বিৰোধীক কোনো সুযোগ নাদিয়া সূদৃঢ়তাৰে আন্দোলনেৰ লাগাম ধৰবালাই গবে। জাতিৰ সাধাৰণ মানসিগুলায়ও সুবিধাবাদীৰ কানমন্ত্ৰণাত ভোল নাযাইয়া নেতৃত্বৰ উপৰাত পূৰ্ণ ভৰসা ৰাখিয়া উমাক সমৰ্থন কইৰবা লাইগবে। জাতিৰ উন্নতি অৱশ্যে হইবে। এতি মই আৰ একটা কাথা উল্লেখ কৰবা চাং যে কামতাপুৰ আন্দোলন খানক সাজ্জেৰ কৰবাৰ বাদে এক বৌদ্ধিক আন্দোলন অনিবাৰ্য্য। কেৱল জংগী আন্দোলনেৰ দ্বাৰায় সংগ্ৰাম একটা সফল হওৱাটা সম্ভৱপৰ নাহয়। কাৰণ এক সামাজিক আন্দোলনেৰ ওপুৰাত সাহিত্যেৰ ভূমিকা অকল্পনীয়।

ইতিহাসে কয় কামতাপুৰৰ কথা ৰাজনীতিয়ে কৰে পাশাখেণা।

অৱশেষত কবা চাং যে চিলাৰায় একজন মহাবীৰ যোদ্ধা হওৱাৰ উপৰাও অনন্য আদৰ্শ পুৰুষ আছিলেক। উমাৰ মহান আদৰ্শ, বীৰত্ব, সামৰিক বিচক্ষণতা, সাংগঠনিক দক্ষতাৰ উপৰাত তীক্ষ্ণ গৱেষণা কৰিয়া বিশ্ববিশ্ৰুত বৃটিশ ইতিহাসবিদ আৰ্ণলড টয়নবিয়ে শুক্লধ্বজ ওৰফে চিলাৰায়ক বিশ্বৰ সৰ্বকালেৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ বীৰেৰ তালিকাত স্থান দেওৱাটাই উমাৰ মহানতা আৰো যোগ্যতাৰ উচিত প্ৰাপ্যতা ক বুঝায়। টয়নবিয়ে সৰ্বকালেৰ সৰ্বশ্ৰেষ্ঠ বীৰেৰ তালিকাত তিনজন বীৰেৰ নাম উল্লেখ কইৰছে। এ কয়জন হ'ল ক্ৰমে বীৰ চিলাৰায়, মাৰাঠা বীৰ শিৱাজী আৰু ফৰাছী সেনাপতি প্ৰধান নেপোলিয়ন বোনা পাৰ্ট। অতি পৰিতাপেৰ কাথা যে নেপোলিয়ন আইজমা বিশ্ব বন্দিত, শিৱাজী ভাৰত বিদিত কিন্তু সমধিক শ্ৰেষ্ঠ হইয়াও আমাৰ চিলাৰায় নিজেৰ ঘৰতেই (বাড়ীত) অবিদিত। এৰ থাকি দুঃখেৰ কাথা আৰ কি হ'বা পায়।

চিলাৰায়ে জাতিৰ জন্যে, দেশেৰ জন্যে যা কৰিয়া গেল, মানৱ জাতিৰ প্ৰতি যা আদৰ্শ দেখাইয়া গেল তাৰ উচিত মূল্য দিবাৰ এলাই সঠিক সমায়। আইজকা এই মহান জাতীয় বীৰজনাৰ ৪৯৯ তম জন্ম জয়ন্তীৰ পবিত্ৰ ক্ষণত সশ্ৰদ্ধ প্ৰণিপাত কৰছে। উমাৰ আদৰ্শ, কৰ্মপটুতা, বীৰত্ব, মহানুভৱতা, জাতিপ্ৰেম দেশপ্ৰেম নতুন পীড়িৰ বাদে আদৰ্শহোক। “জয় শুক্লধ্বজ আই”। কিছু অমংগল নাই। □□

সমন্বয়ৰ প্ৰতীক বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায়

— হৰেকৃষ্ণ ৰায়

অধ্যক্ষ

নৰনাৰায়ণ একাডেমী, জাখলিৰপাৰ

এগৰাকী সুনিপুণ যোদ্ধা, সুশাসক, সু-সাহিত্যিক সমাজ সংগঠক, সু-চিকিৎসক, কলা-সংস্কৃতিৰ পূজাৰী তথা পৃষ্ঠপোষক, পৰম ৰসিক গুৰু, সু-লেখক, সু-সন্তান, ভাতৃপ্ৰেমৰ চৰম নিদৰ্শন আদি একাধিক গুণৰ অধিকাৰী বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায় ওৰফে শুক্লধ্বজ ৰাই সমগ্ৰ বিশ্বৰ সমন্বয়ৰ প্ৰতীক তথা জাতিৰ গৌৰৱ। কামতা সাম্ৰাজ্যৰ কোচ নৃপতি মহাৰাজ বিশ্বসিংহৰ ওৰসত আৰু মাতৃ পদ্মাৱতী দেৱীৰ গৰ্ভত ১৫১০ চনৰ পবিত্ৰ মাঘী পূৰ্ণিমা তিথিৰ কোনো এক শুভক্ষণত এইগৰাকী বীৰপুৰুষে জন্মগ্ৰহণ কৰিছিল। চিলাৰায় আছিল কোচ নৃপতি মহাৰাজ নৰনাৰায়ণৰ সোঁহাত স্বৰূপ। সৰ্বগুণসম্পন্ন তথা ভাতৃপ্ৰেমৰ এক উজ্জ্বল নিদৰ্শন চিলাৰায় কামতা ৰাজ্যৰ সেনাপতি হৈ থকা সময়ত মমহাৰাজ নৰনাৰায়ণে সুবৃহৎ ৰাজকাৰ্য্য পৰিচালনা কৰাত যথেষ্ট উজু অনুভৱ কৰিছিল। যুৱৰাজ অৰ্থাৎ সেনাপতি হিচাপে চিলাৰায়ে যুদ্ধক্ষেত্ৰত যোড়াৰ পিঠিত উঠি চিলাৰ দৰে ছো মাৰি শত্ৰু সৈন্যৰ মাজত সোমাই অসাধাৰণ ৰণ নৈপুণ্যৰ যুদ্ধ জয় কৰিছিল বাবেই তেওঁৰ নাম চিলাৰায় হিচাপে সৰ্বত্ৰ জনাজাত হৈছিল। ৰাজকাৰ্য্য পৰিচালনাত মহাৰাজ নৰনাৰায়ণে চিলাৰায়ৰ ওপৰতে যথেষ্ট পৰিমাণে ভৰসা কৰিছিল, ফলত চিলাৰায়কে অধোযিত ৰজা বুলি কব পৰা গৈছিল। বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায়

প্ৰজাসাধাৰণৰ ওচৰত দেৱাল হিচাপেও জনাজাত হৈছিল। কোচ-কামতাৰ নৃপতি মহাৰাজ বিশ্বসিংহই তেওঁৰ পুত্ৰসকলক জন্মৰ পিছত নিৰ্দিষ্ট বয়সত সোন, ৰূপ, তাম, লো, মাটি আদি ১৪ বিধ দ্ৰব্য বুটলি লবলৈ দিছিল আৰু সেই প্ৰথা অনুসৰি সন্তানসকলে বুটলি লোৱা দ্ৰব্যৰ আনুসাৰে ৰাজপুত্ৰসকলৰ ভৱিষ্যত জীৱনৰ কৰ্ম নিৰূপন কৰি দিছিল। অনুষ্ঠিত সেই প্ৰথা অনুযায়ী মল্লদেৱ ওৰফে নৰনাৰায়ণে মাটিৰ পাত্ৰ লোৱাৰ বাবে ৰজা আৰু শুক্লধ্বজ ওৰফে চিলাৰায়ে লোৰ সামগ্ৰী বুটলি লোৱা বাবে যুৱৰাজ অৰ্থাৎ সেনাপতিৰ দায়িত্বত থকাৰ নিৰ্দেশ দিছিল। পৰৱৰ্তী সময়ত নৰনাৰায়ণে ৰজা আৰু শুক্লধ্বজে সেনাপতি হৈ পিতৃ মহাৰাজ বিশ্বসিংহৰ নিৰ্দেশ আৰু ভাতৃপ্ৰেম অটুট ৰাখি সুচাৰুৰূপে ৰাজকাৰ্য্য পৰিচালনা কৰিছিল। পিতৃ মহাৰাজ বিশ্বসিংহই দুয়োগৰাকী সুযোগ্য সন্তানকে বুজাই দিছিল যে প্ৰজাৰ মন জয় কৰি দেশ শাসন তথা ৰাজকাৰ্য্য পৰিচালনা কৰাটো ইমান সহজসাধ্য বিষয় নহয়। ইয়াৰ বাবে লাগিব উপযুক্ত জ্ঞান, বুদ্ধি, বিচাৰ, বিবেচনা, প্ৰজাৰ সমস্যা সমাধান কৰিব পৰা ক্ষমতা, সুস্থ বৈদেশিক নীতি, সুচতুৰ ৰণ কৌশল আদি। সেইবাবে পিতৃয়ে এই দুই সুপুত্ৰক কাশীৰ বিখ্যাত পণ্ডিত গুৰুদেৱ ব্ৰহ্মানন্দ সন্যাসীৰ ওচৰত উপযুক্ত শিক্ষাগ্ৰহণৰ বাবে প্ৰেৰণ কৰিছিল। এইজনা সুযোগ্য

গুৰুৰ অধীনত শিক্ষাগ্ৰহণ কৰি নৰনাৰায়ণ, চিলাৰায় দুই ভাতৃয়ে নিজৰ নিজৰ জ্ঞানৰ ভড়াল চহকী কৰিছিল।

জ্যেষ্ঠভাতৃ মহাৰাজ নৰনাৰায়ণৰ যুৱৰাজ অৰ্থাৎ সেনাপতি হৈ থকা কালতে বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায়ে কোচ-ৰজাৰ সাম্ৰাজ্যৰ সীমা চাৰিও দিশে বিস্তৃত কৰি অধিপত্য বিস্তাৰ কৰিছিল। আহোমৰাজ্য, কছাৰী ৰাজ্য, নগা, দফলা, খাটীয়া, জয়ন্তীয়া গৌড় আদি একাধিক ৰাজ্য জয় কৰি আটাইকে কোচ কামতা সাম্ৰাজ্যৰ অধীনত আনিছিল। বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায়ে সাতৰাজ মাৰি একৰাজ কৰি বিশাল সাম্ৰাজ্য গঠনৰ মানসেৰে নিজৰে এক সমন্বয়ৰ প্ৰতীক হিচাপে প্ৰতিষ্ঠা কৰিছিল। উল্লেখিত সৰু সৰু ৰাজ্যৰ নৃপতিবৰ্গক নিজৰ কৰতলীয়া ৰজা হিচাপে ৰাখিলেও তেওঁলোকক উপযুক্ত মৰ্যাদা আৰু সন্মান যাচিছিল।

সাহিত্য তথা কলা-সংস্কৃতিত বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায়ৰ অৱদান উল্লেখযোগ্য আৰু চিৰস্মৰণীয়। সাহিত্য সৃষ্টিৰ তেওঁৰ অসাধাৰণ জ্ঞান আৰু পাণ্ডিত্যৰ পৰিচয় পোৱা যায়। অবিৰাম ইটোৰ পিছত সিটো যুদ্ধ কাৰ্য্যত ব্যস্ত থকা মহাবীৰ জনাৰ ভিতৰতো যে অসাধাৰণ সাহিত্যিক প্ৰতিভা লুকাই আছিল একমাত্ৰ গুণীজনেহে তাৰ উমান পাইছিল। গোটেই দিনটোত যুদ্ধৰ হাঁহকাৰ বিভীষিকাৰ মাজত কটাই নিশা নিৰব পৰিৱেশত যুদ্ধক্ষেত্ৰৰ ছাউনীৰ মাজত ঘিউৰ চাৰ্কিৰ পোহৰত মহাবীৰজনাই সাহিত্য ৰচনাত ব্ৰতী হৈছিল। লৌহ তৰোৱাল তুলি লোৱা ব্ৰঞ্জ কঠিন হাতৰ মুঠিত কাপ কাটি লৈ সুনিপুন যোদ্ধা এজনেত যে, অনুপম সাহিত্য সৃষ্টি কৰিব পাৰে তাৰ

প্ৰমাণ সাঁচিপাতত লিখা 'সাৰৱতী' নামৰ অতি সুন্দৰ টীকাভাষ্য গ্ৰন্থখনে দিয়ে। দ্বাদশ শতিকাৰ অন্যতম বৈষ্ণৱ কবি জয়দেৱৰ 'গীত গোবিন্দ' নামৰ গ্ৰন্থখনৰ টীকা ভাষ্য বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায়ে সংস্কৃত ভাষাত অতি উচ্চ মানদণ্ডৰ গ্ৰন্থৰ আকাৰত ৰচনা কৰিছিল। অতি উচ্চ পৰ্যায়ৰ সংস্কৃত ভাষাত প্ৰণয়ন কৰা হেতুকে 'সাৰৱতী' বৰ্তমানেও সৰ্বসাধাৰণ লোকৰ অধ্যয়ণৰ বাহিৰতে আছে এনেবোৰ অসাধাৰণ প্ৰতিভাৰ উমান পাই মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱে বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায়ক 'পৰম ৰমিক গুৰু' বুলি আখ্যায়িত কৰিছিল আৰু পণ্ডিত বুলি স্বীকৃতি প্ৰদান কৰিছিল।

বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায়ৰ দৰে অসাধাৰণ প্ৰতিভা সম্পন্ন ব্যক্তিত্ব বিশ্বৰ আন কতো বিচাৰি পোৱা নাযায়। ৰাজনীতি, সাহিত্য, কলা-সংস্কৃতি ধৰ্ম আদিৰ পৃষ্ঠপোষক, শিষ্টৰ পালকত আশ্ৰয়দাতা আদি সকলো ক্ষেত্ৰতে তেওঁৰ অৱদান পোৱা যায়। প্ৰকৃত ইতিহাসৰ পাত অধ্যয়ণ কৰিলে তাকেই পোৱা যায়। অথচ অসম বুৰঞ্জীত মহাবীৰজনৰ যুদ্ধজয়ৰ কাহিনীৰ বাদে আন কোনো তথ্য পাবলৈ নাই ঐতিহাসিক বৰ অসমৰ প্ৰধান সেনানায়ক দুজন হৈছে বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায় আৰু সেনাপতি লাচিত বৰফুকন। অতি পৰিতাপৰ বিষয় এয়ে যে অসমৰ ইতিহাসপ্ৰসিদ্ধ বীৰ দুজনী ভাৰত বুৰঞ্জীত ৰাণা প্ৰতাপ সিংহ, ছাত্ৰপতি শিৰাজী, অশোক আকবৰ, ছাহজাহান আদিৰ দৰে নায়কস্বৰূপত প্ৰতিষ্ঠিত হোৱা নাই। এনে হোৱাৰ কাৰণ হিচাপে নিশ্চয় অসমীয়া পণ্ডিতৰ অক্ষয়তা আৰু উপযুক্ত পৃষ্ঠপোষকতাৰ অভাৱকেই দোহাৰিব পাৰি।

বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায়ক 'বিশ্বমহাবীৰ' হিচাপে আখ্যায়িত কৰা হৈছে এই সম্পৰ্কতো বহুতৰে ধাৰণা সম্পূৰ্ণ নহয়। অথচ এই কথাটো আমাৰ দৰে ক্ষুদ্ৰ মানুহে কোৱা কথা নহয়। বিশ্বৰ প্ৰথম শ্ৰেণীৰ ইতিহাসবিদ বিশ্ববিখ্যাত আৰ্ণল্ড টোৱেনবিৰ মতে বিশ্বৰ তিনিজন শ্ৰেষ্ঠ বীৰ যোদ্ধাৰ ভিতৰত প্ৰথমজন হ'ল বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায়, দ্বিতীয়জন হ'ল ছাত্ৰপতি শিৰাজী আৰু তৃতীয়জন নেপোলিয়ন বোনাপাৰ্ট। কিন্তু অতি দুৰ্ভাগ্যজনক বিষয় এয়ে যে আজি গোটেই পৃথিৱীতে ফৰাচী বীৰ নেপোলিয়ন বোনাপাৰ্টক আৰু ভাৰতবৰ্ষত মাৰাঠী বীৰ ছাত্ৰপতি শিৰাজীক যিদৰে সকলোৱে জানে তিনিজনৰ ভিতৰত শ্ৰেষ্ঠ বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায়ক অসমৰ মানুহেও সিমানে নাজানে বা জনাৰ আগ্ৰহ প্ৰকাশ কৰা দেখা নাযায়। আমাৰ বীৰজনাক আমাৰ নিজৰ মাজতেই আমি প্ৰতিষ্ঠা কৰিব পৰা নাই।

বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায়ে বিধৰ্মী কালাপাহাৰে ক্ষতিসাধন কৰা জাতীয় সংস্কৃতিৰ প্ৰতীক মহাতীৰ্থ কামাখ্যা মন্দিৰক ১৫৬৫ চনত পুনৰ নিৰ্মাণ কৰি ধৰ্মীয় অনুভূতিৰ প্ৰতি সমান প্ৰদৰ্শন কৰাৰ লগতে মহান পৃষ্ঠপোষকতাৰ পৰিচয় দাঙি ধৰিছিল। মহাৰাজ নৰনাৰায়ণৰ সৈতে বিশ্বমহাবীৰ জনাই নিৰ্মাণ কৰি উলিওৱা মহাতীৰ্থ কামাখ্যা মন্দিৰক লৈ আজিও আমি গৌৰৱবোধ কৰো। ইয়াৰ পিছতে আমি গৌৰৱবোধ কৰো জগতগুৰু মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱকলৈ। যিজন শংকৰদেৱে ধৰ্ম, সমাজ, সংস্কৃতি, সাহিত্য, কলা-কৃষ্টি, গীত-মাত, নাট-বাক্য আদি সকলোবোৰকে চহকী কৰি বৰ অসমৰ ভেটি স্থাপন কৰি গৈছে। অথচ এইজন মহাপুৰুষকে

আহোম ৰজাই কৰ্মকাণ্ডী ব্ৰাহ্মণসকলৰ উচটনিত পৰি কটোৱালৰ দ্বাৰা ধৰাই নি প্ৰাণদণ্ডৰ আদেশ দিছিল। যি আদেশ কাৰ্যকৰী হ'লে অসমৰ বাবে অন্ধকাৰ নামি আহিলহেতেন সেয়া ধুকপ। আহোম ৰজাৰ দ্বাৰা খেদা খাই গুৰুজনাই ভটিয়াই গৈ বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায়ৰ সাহাৰ্যত মহাৰাজ নৰনাৰায়ণৰ পৃষ্ঠপোষকতা লাভ কৰি ভেলামধপুৰত সংস্থাপন লাভ কৰিছিল। প্ৰথম সাক্ষাততে বীৰজনাই মহাপুৰুষ শংকৰদেৱৰ জ্ঞানৰ গভীৰতা আৰু ব্যক্তিত্বৰ বিশালতা বুজি পাইছিল। এককথাত কবলৈ গলে গুণীয়েহে গুণীৰ মূল বুজে। বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায়ে মহাৰাজ নৰনাৰায়ণৰ সহযোগত মহাপুৰুষ শ্ৰীমন্ত শংকৰদেৱক নিজ ৰাজ্যত স্থান দি একশৰণ নামধৰ্ম প্ৰচাৰ কাৰ্য্যত সহায় কৰি দিছিল।। আমি খাই পাত ফলা মখাই কিন্তু এই পুৰুষ ভাতৃদয়ক চিনি নাপাও আৰু জানিবলৈ আগ্ৰহ প্ৰকাশো নকৰো। অথচ সৰ্বকালৰ এই মহান ভাতৃদুজনাই আছিল মহাপুৰুষজনৰ আশ্ৰয়দাতা প্ৰেৰণাৰ উৎস, অন্নদাতা তথা পৃষ্ঠপোষক তেওঁলোকৰ প্ৰেৰণাতে মহাপুৰুষ জনাই ধৰ্মৰ লগতে সাহিত্য, কলা, সংস্কৃতি জগতখনক চহকী কৰি বৰ অসমৰ ভেটি টনকিয়াল কৰি গ'ল। বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায় আজি আমাৰ পাহৰণিৰ গৰ্ভত। আমি তেওঁৰ বীৰত্ব, কৃতিত্বৰ বিষয়ে একো নেজানো আৰু জনাৰ আগ্ৰহো আমাৰ নাই। নতুন প্ৰজন্মত মহাৰাজ নৰনাৰায়ণ চিলাৰায় সম্পৰ্কে আৰু অধিক অজ্ঞ। ইয়াৰ মূলতে মূল আমাৰ অদূৰদৰ্শিতা আৰু অজ্ঞতা। মহাৰাষ্ট্ৰৰ মাৰাঠী পণ্ডিত তথা ইতিহাসবিদসকলে ছাত্ৰপতি শিৰাজীক যি প্ৰকাৰে তুলি ধৰিছে সেইদৰে অসমৰ পণ্ডিত তথা

ইতিহাসবিদসকলে বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায়ক তুলি ধৰিব পৰা নাই। বীৰজনাক কেবল মাত্ৰ এজন যোদ্ধা হিচাপে এটা জনগোষ্ঠীৰ মাজতে সীমাবদ্ধ কৰি ৰখা হৈছে। বিশ্ব মহাবীৰ জনাৰ কৃতিত্ব আৰু মহাৰাজ নৰনাৰায়ণৰ ৰাজত্বৰ গৌৰৱোজ্জ্বল ইতিহাস আজি পাহৰণিৰ গৰ্ভত জাহযোৱাৰ উপক্ৰম হৈছে। আমি মাথো বহুৰত এদিন জন্ম-জয়ন্তী পালন কৰিছো আৰু তাতেই আমি আমাৰ দায়িত্ব শেষ বুলি ভাবো। যিজন বীৰপুৰুষে এটা সময়ত মহাপুৰুষজনাক আদৰ সাদৰ কৰি আশ্ৰয় দি ভাৰতীয় পটভূমিত অসম আৰু অসমীয়াক উজ্জ্বল ৰূপত দাঙি ধৰি প্ৰতিষ্ঠিত কৰিছিল এনেহেন মহান পুৰুষবীৰ যোদ্ধা সু-সাহিত্যিক 'পৰম ৰসিক গুৰু' (শংকৰদেৱৰ মতে)

কলা সংস্কৃতিৰ পৃষ্ঠপোষক অসমীয়া জাতিৰ নিৰ্মাতাক আমি উপযুক্ত সন্মান দিব পাৰিছোনে? বুকুত হাত থৈ আমি কোনেও পাৰিছো বুলি কব নোৱাৰো। আমাৰ জাতীয় জীৱনৰ ত্ৰাণকৰ্তা অজনক বহিৰ্জগতত প্ৰকাশ তথা প্ৰতিষ্ঠা কৰিব নোৱাৰাটো আমাৰ বাবে চৰম দুৰ্ভাগ্যৰ কথা। বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায় তেওঁৰ বহুমুখী প্ৰতিভা আৰু মহৎ গুণৰাজিৰ বাবে চিৰদিন আমাৰ অনুকৰণীয় স্মৰণীয় আৰু পূজনীয় হৈ থাকিব। তেওঁক আমি বিশ্বদৰবাৰত প্ৰতিষ্ঠা কৰো- জন্ম-জয়ন্তীত আমি তাৰে সংকল্প লও আহক। জয়তু বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায় জয়তু মহাৰাজ নৰনাৰায়ণ জয়তু কামতাপুৰ। □□

মানাস উডেন ফাৰ্ণিচাৰ শ্বোৰুম

হাউলী থানা ৰোড, জিলা - বৰপেটা (অসম)

ইয়াত মেচিনৰ দ্বাৰা তৈয়াৰী সকলো ধৰণৰ উন্নত মানদণ্ড সম্পন্ন কাঠৰ ফাৰ্ণিচাৰ, ডানলপ ছোফা অত্যাধুনিক ডিজাইনৰ দৰ্জা আদি পোৱা উপৰিও অৰ্ডাৰ অনুযায়ী যোগান ধৰা হয়।

প্ৰোঃ ছাদেকুৰ ৰহমান এণ্ড ব্ৰাদাৰ্ছ

যোগাযোগৰ ঠিকনা :

৯৪৩৫২০৬৪০৭, ৯৯৫৪২৫৫৩৯১, ৯৯৫৪৬৬০১৭৭

উইলং জন্মভূমিলৈ

ফণী মেথী

প্ৰয়াত- সভাপতি, কোচ ৰাজবংশী সন্মিলনী

মোৰ মৃত্যু হলে
মই মিলি যাম
ফাগুণৰ দূৰন্ত বৰদৈচিলাৰ লগত
আহাৰৰ ডাৱৰৰ পৰা নিগৰি পৰিম মই
সোণালী শস্যৰ পথাৰত।
মোক বিচাৰি পাণ
স্বত্বমতী পৃথিৱীত
দাৱনীৰ সবল মুঠিত
কমাৰৰ জুই শালত
মই প্ৰৱহমান
লাল সৈনিকৰ বেয়েনেটত
মই যে ৰুদ্ৰ টাইফুন
দক্ষিণে সমুদ্ৰৰ
মই বিভীষিকা কাগজৰ বাঘৰ
মই উল্কা বজ্ৰপাত
মুনাফাখোৰৰ।
মই সনাতন ইতিহাস
তেজ আৰু মামৰ মই সাৰ্চিপাত
বজ্ৰ হংকাৰৰ মই মহাশব্দ
ফুলিংগ সৃষ্টিৰ মই দাবানল
শ্মশানত মই হাহাকাৰ
সৃষ্টিৰ মই কাৰিকৰ।

মই লিখি যাম
গংগা লুইতৰ টোৰ লগত
মানসৰ চাকৈ চকোৱাৰ সতে।
বন্ধন ছিঙাৰ দুৰ্বাৰ গতি লৈ
মই লবি যাওঁ—
ডিলিক পৰা চুৰিনাম লৈ
লুগাতাৰ বাটে পথে মই
জাগ্ৰত সৈনিকৰ কোৰাছ
ফিজিৰ আগ্নেয়গিৰি
পাইতানৰ অনিৰ্বাপিত শিখা মই
মাংসহাৰী আগাছাৰ পাশুপাত
মই সৃষ্টিৰ বেদনা
মহানগৰীৰ ফুটপাথত মই
অভিশাপ দূৰন্ত ৰাবনৰ
মোক বিচাৰি পাবা
শ্ৰমজীৱী জনতাৰ ঐক্যৰ সেতু বন্ধনত।
মোৰ মৃত্যু হলেও
মই জীয়াই থাকিব
হিমালয়ৰ পাদ দেশৰ
সেউজীয়া পাহাৰ আৰু
ৰঙা নদীৰ এই দেশৰ মাটিত। □□

সংগ্ৰহ- ডা° নৰজ্যোতি বৰ্মন
শিমলাগুৰী

চিলাৰায় দিৱসৰ গীত

কথা-সুব- বিশ্বজিৎ দা
বৰপেটা টাউ

বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায়
আমি জনাওঁ তোমাক সহস্ৰ প্ৰণাম
মহাৰাজ নৰনাৰায়ণৰ প্ৰিয় ভাতৃ তুমি
সেনাপতি গুৰুধ্বজ তোমাক প্ৰণাম।

ঘোৰাত উঠি বনক্ষেত্ৰত
উন্মুক্ত চিকিমিক্ তৰোৱাল,
সৰু-বৰ নানা দেশ জয়কৰি
কমতাপুৰ ৰাজ্য কৰিলা বিশাল,
শত্ৰু সেনাক দিছিলো আঘাট
চিলাৰ দৰে থপিয়াই
তুমি বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায়।

গুৰু আচাৰ্য্য ব্ৰহ্মানন্দে
শিকালে সৰ্ব শাস্ত্ৰ
“গীত গোবিন্দ”ৰ ভাষ্যৰচি
পাণ্ডিত্যৰ দিলা পৰিচয়
শত্ৰু সেনাক দিছিলো আঘাট
চিলাৰ দৰে থপিয়ায়
তুমি বিশ্বমহাবীৰ চিলাৰায়।

গোহাঁই কমল আলি বান্ধি
আহোম কোচ ৰাজ্যৰ সেতু গঢ়ি
বামৰায় জীয়েকীক আপোন কৰি
শঙ্কৰী কৃষ্টিক দিলা গতি
আ আ.. শঙ্কৰে ৰচিলে গুণমালা বৰগীত
নাশি নানা ধৰ্মৰ অনীতি ব্যভিচাৰ,
বিশুদ্ধ ধৰ্ম চৌদিশে প্ৰচাৰি
প্ৰকাশিলা চিলাৰায়ৰেই নীতি উদাৰ,
শত্ৰু সেনাক দিছিলো আঘাট।
চিলাৰ দৰে থপিয়ায়
তুমি বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায়।

ঘোঁৰা চেকুৱাই তীব্ৰবেগে
জপিয়াই পাৰ হলো ভৰলী নদী
সংগ্ৰাম সিংহ নাম পালা
জন্ম দিলা তুমি নৌ-বাহিনী,
শত্ৰু সেনাক দিছিলো আঘাট
চিলাৰ দৰে থপিয়ায়
তুমি বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায়। □□

সদৌ বৰপেটা জিলা কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থা সমিতি

শ্ৰী জিতু চৌধুৰী
কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যনিবাহক

শ্ৰী উজ্জ্বল ৰায়
উপদেষ্টা

ডাঃ নৰজ্যোতি বৰ্মন
সম্পাদক

শ্ৰী খনীন ৰাজবংশী
সহঃ সম্পাদক

শ্ৰী সঞ্জীৱ বৰ্মন
প্ৰচাৰ সম্পাদক

শ্ৰী নুপেন কোচ
কাৰ্যালয় সম্পাদক

শ্ৰী প্ৰফুল্ল বৰ্মন
যাতায়ত বিভাগ

শ্ৰী তৰুণ ডেকা
সদস্য

শ্ৰী প্ৰণৱ দাস
সদস্য

শ্ৰী সঞ্জীৱ দাস
সদস্য

শ্ৰী বিংকু তালুকদাৰ
সদস্য

ফটোত অনুপস্থিত থকাসকল

হীৰেণ কোচ, সভাপতি; বিংকুমনি দাস, উপ সভাপতি; ৰাজু দাস, সাংস্কৃতিক সম্পাদক;
ৰাজু বৰ্মন, শিক্ষা আৰু সমাজ সেৱা বিভাগ;

সাংগঠনিক সম্পাদক ক্ৰমে- গুনীন ৰায়, অজয় কুমাৰ দাস, বিশ্বজিৎ ৰায়, বিংকু ৰাজবংশী (১), বিপুল ৰায়
আৰু বিংকু ৰাজবংশী (২), শৈলেন মেধী

প্ৰচাৰ সম্পাদক ক্ৰমে- নিৰঞ্জন ৰায়, চন্দন বৰ্মন, দিগন্ত দাস

কাৰ্যালয় সম্পাদক- বাবুল মেধি ; যাতায়ত সম্পাদক - পুলক দাস;

সদস্যবৃন্দ ক্ৰমে- নয়নমনি দাস, তপন দাস, হৰকুমাৰ দাস, ধৰ্মেন্দ্ৰ দাস, হিতেশ ৰাজবংশী, দিগন্ত বৰ্মন
উপদেষ্টা ক্ৰমে- যতীন দাস, দিগন্ত ৰাজবংশী

৪৯৯ তম বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায় জন্ম জয়ন্তী উদযাপন সমিতি

শ্রী অক্ষয় কুমাৰ ডেকা
সভাপতি

শ্রী কুলেন বৰ্মন
উপ সভাপতি

শ্রী অশোক কুমাৰ দাস
উপ সভাপতি

শ্রী বাজু তালুকদাৰ
কাৰ্য্যকৰী সভাপতি

শ্রী বিমল বৰ্মন
সম্পাদক

ডাঃ নবজ্যোতি বৰ্মন
সাংস্কৃতিক ও বিত্ত সম্পাদক

শ্রী সুবোধ বৰ্মন
সহঃ সম্পাদক

শ্রী জিতু চৌধুৰী
আলোচনী বিভাগ

শ্রী অনাথ বায়
প্ৰচাৰ সম্পাদক

শ্রী পংকজ বিশ্বাস
মঞ্চ, পোহৰ আৰু শব্দ বিভাগ

শ্রী উজ্জ্বল বায়
সদস্য

শ্রী তৰুণ ডেকা
যাতায়ত বিভাগ

শ্রী বিংকু তালুকদাৰ
আলোচনী বিভাগ

শ্রী প্ৰণব দাস
সদস্য

শ্রী প্ৰফুল্ল বৰ্মন (ঠাকুৰ)
যাতায়ত বিভাগ

শ্রী দিগন্ত হাজৰিকা
সদস্য

শ্রী খনীন ৰাজবংশী
সদস্য

শ্রী বীজেন বৰ্মন
সদস্য

শ্রী নুপেন কোচ
সদস্য

শ্রী সঞ্জীৱ বৰ্মন
সদস্য

শ্রী ববিন বৰ্মন
সদস্য

শ্রী প্ৰফুল্ল বৰ্মন
যাতায়ত

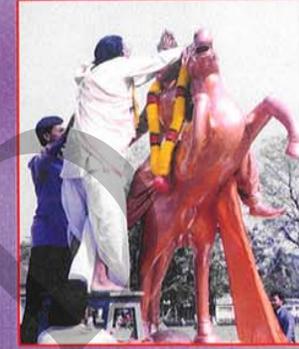
শ্রী ঘনশ্যাম বৰ্মন
কাৰ্য্যালয় সম্পাদক

শ্রী কেশব বায়
কাৰ্য্যালয় সম্পাদক

শ্রী নবজিৎ বায়
সদস্য

চিলাৰায়ৰ প্ৰতিমূৰ্তিত মাল্যপৰ্ণ

কোচ ৰাজবংশী সাহিত্য সভাৰ এটি মুহূৰ্ত

মুণ্ডন কাৰ্যসূচী, আক্ৰাছ, গুৱাহাটী

নতুন দিল্লীত ধৰ্ণা কাৰ্যসূচী

সদৌ বৰপেটা জিলা কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সমূহৰ উদ্যোগত
বিনামূলীয়া চিকিৎসা শিবিৰ

৪৯৯ তম বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায় দিৱস উদযাপন সফলতাৰ কামনাৰে

সৰকাৰ হোমিও মেডিক'চ
SARKAR HOMOEO MEDICOS

হোমিও প্যাথিক আৰু বায়োকেমিক চিকিৎসাৰ অন্যতম নিৰ্ভৰযোগ্য প্রতিষ্ঠান।
আমতল, মেইন ৰোড (ষ্টেট বেংকৰ সন্মুখত)
বৰপেটাৰোড, বৰপেটা (অসম)

Dr. Willmar Schwabe India Pvt. Ltd. (Stockist)
চিকিৎসক : ডাঃ পি. সৰকাৰ, অধ্যক্ষ, এছ. বি. মেডিকেল কলেজ এণ্ড হস্পিটাল (বেলগুৰী)

হাহাকাৰ

শ্ৰীঅক্ষয় কুমাৰ ডেকা, এম. এয়
বৰপেটাৰোড

আজি চৌদিশে দেখো
হাহাকাৰ,
বুভুক্ষু জনতাৰ
জীয়াই থকাৰ বাবে;
সত্যেৰ জাতি জনগোষ্ঠী
মাৰ বান্ধি থিয়
দিছে
জীয়াই থকাৰ
প্ৰতিশ্ৰুতিবে;
পাব জানো কোই
অধিকাৰ ?
তাহানিৰ ১৯৬৭ চন
উঠিল দাবী জনজাতিকৰণৰ
পালে অধিকাৰ ১৯৯৬ চনত
অস্থায়ী অধ্যাদেশ
লাগে।
কিন্তু দৃষ্ট চক্ৰৰ
ষড়যন্ত্ৰণাত
সকলো হল আজি
ছাৰখাৰ।
পুনৰ উঠিল দাবী।
ছয় জনগোষ্ঠীৰ জনজাতিকৰণৰ
পালে মাথো আশ্বাস,
প্ৰতিশ্ৰুতিৰ
নহল স্থায়ী সমাধান।
বীৰ চিলাৰায়ে বান্ধি
দিলে
সংস্কৃতিৰ এনাজবীডাল
বৰ অসমত
তেতিয়াৰ দিনত প্ৰচলিত
কামৰূপ কামত।

ৰাজ্যকপে;
কিন্তু কালৰ কটিল
গতিত
সকলো হল আজি
ছাৰখাৰ।
এই ৰাজ্যতে মহাপুৰুষ
শঙ্কৰদেৱে
ৰচিলে সাহিত্য সংস্কৃতি
দিলে অৱদান
অসমবাসীক,
কিন্তু আমি সকলো
পাহৰিছো
জলাঞ্জলী দিছো
ভাষা সংস্কৃতিক
কৰো উপহাস
বীৰৰ বীৰত্বক
সেয়েহে মই কওঁ
ধিক ধিক। অসমীয়া জাতি
এদিন ইতিহাসৰ
পাতৰ পৰা
হেৰাই যাব
আমাৰ সংস্কৃতি।
তাৰ বাবে আমি
ওলাই আহিব
লাগিব ৰাজপথকৈ,
হাহাকাৰ কৰিব লাগিব
ভাষা সংস্কৃতিৰ
বাৰে
হব জানো
স্থায়ী সমাধান ?

বীৰ চিলাৰায়ৰ পবিত্ৰ স্মৃতিত এটি গীত

তাল : দাদৰা

শ্ৰীনিভা শৰ্মা,
বহৰি সত্ৰ (বৰপেটা)

সব্য সাচী বীৰ মহান
তুমি চিলাৰায়,
গান্ধীৰধাৰি অৰ্জুন যেন
তোমাৰ তুলনা নাই।।
শোল্লব শতিকাতে
কমতা ৰাজ্যতে
বিশ্ব সিংহই হৈছিল
এদিন কোঁচৰে ৰজা
ইতিহাসে কৰে
আমাক জ্ঞাত।।
তেৰাৰ পুত্ৰ মল্লদেৱ
নাম লৈ নৰ-নাৰায়ণ
হ'ল ৰাজপাট অধিশিঙ
সেনাপতি তুমি শুক্লধ্বজ
চিলাৰায় ৰূপে হ'লা ক্ষাত।।
কত ৰজা মহা-ৰজা
যেনি-তেনি পলাল
দেখি তোমাৰ সমৰ অভিযান
নত-শিৰে মানিলে
তোমাৰ বৈশ্যতা
গালে তোমাৰ পুনহঃ গান
তুমি দুৰ্লভ বীৰ-মহান।।□□

তোমালৈ বুলি

নিপেন কোঁচ

বাঞ্চিছিলো অজাম আশাৰ ঘৰ
মন সাগৰৰ ধূলিৰে চেনেহৰ বালিঘৰ
সিপাৰৰ ৰিণি ৰিণি গছৰ বা,
কপিছিল মোৰ দুশাৰী মাত
উটি আহিছিল, দুটি ওঠৰ কোমল সুৰ
কান্দিছিলো বৈ বৈ সেই সুৰ যেন মোৰ
বাত চাম ফাগুনৰ দুটি কুলিৰ প্ৰেমলৈ
মনত পৰিবনে সেই শুকান গছৰ ছাঁত মোলৈ।
আশাৰ বালি ঘৰ মোৰ
হল যে ঘোৰ অন্ধকাৰ
বালি ঘৰৰ ধূলিকনা বৰ
উৰি গ'ল গৈ বহুদূৰলৈ
মোৰ যে মন আশ্ৰমা
কন্দুৰাই হাঁহি কলে
“জান” যাওঁগৈ।□□

চোতাল খান বেছেয়া

কুমুদ ৰঞ্জন সিংহ

কুনঠাইৰ মানুহ উপৰা
আহিয়া সোমাইল ভিতিৰা,
মোক পায়া গাওঁলীয়া
মোকে হেমচায়া এলা।
ঠেলা হেমচা কৰেয়া
এক কোণাত বসিয়া
গোটায় খান ফেলাইল গিলিয়া,
এলা মৰংময়
চকুৰ পানী মুছিয়া।
চোতালখান বেছেয়া
ময় গেলং পাউচীয়া,
কুট-কৌশল সহ্য নাইয়
থাকং দুই চুকু চিপিয়া
চোতালখান বেছেয়া।□□

সংগ্ৰহ - ডাঃ নৱজ্যোতি বৰ্মন।

LIFE CARE HOSPITAL & RESEARCH CENTRE

Simlaguri, Barpeta Road, Barpeta
Near Union Bank of India, Simlaguri
Mob. No. 94350-21992, 94351-20145

A Multi Specialty Hospital

Affordable Health Care in Heart of The Town

ALL SPECIALIST DOCTORS UNDER ONE ROOF

Medical Service to the people is our Motto

With best compliments from :-

SAHA HOMOEOPATHIC TRADERS

Kalibari Road. P.O.- Barpeta Road.

Dist. - Barpeta, (Assam)

Ph. - 94350-25439, 03666-260426

(A House of reliable Homoeopathic Medicine)

**Super Distributor,
Stockiest**

of

ALL INDIAN LEADING COMPANIES.

Phone - 261554 (O)

Office of the Chairman

BARPETA ROAD MUNICIPAL BOARD

P.O. Barpeta Road

Dist. Barpeta (Assam), Pin - 781315

Ref. No.....

Date.....

পৌৰসভাৰ কৰ-কাটিল সময়মতে আদায় দিয়াৰ লগতে
গঠনমূলক দিহা-পৰামৰ্শ আগবঢ়াই বৰপেটাৰোড নগৰখনৰ
সামগ্ৰীক বিকাশৰ ক্ষেত্ৰত সহযোগী হোৱাৰ লগতে আইক আমি
সকলোৱে মিলি-জুলি বৰপেটাৰোড নগৰখন এখন প্ৰদূষণমুক্ত
তথা সৰ্বাঙ্গসুন্দৰ নগৰৰূপে গঢ়ি তোলো।

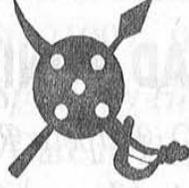
শ্ৰীসুভাষ মিত্ৰ
উপ-সভাপতি

শ্ৰীবিদ্যানন্দ চৌধুৰী
সভাপতি

বৰপেটাৰোড পৌৰসভা।

“জয় শূক্ৰধ্বজ ৰাই”

সদৌ বৰপেটা জিলা কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থা (আক্ৰাছু)ৰ উদ্যোগত
আৰ
বৰপেটা ৰোড আঞ্চলিক সমিতিৰ সহযোগত।

৪৯৯ তম বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায় দিবস উদযাপন

কৰাল (তাৰিখ) :- ০৯ ফেব্ৰুৱাৰী / ০৯ ইং

জাগা (স্থান) :- বৰপেটাৰোড খেল পথাৰ।

(এছ. এছ. বি. ফিল্ড) বৰপেটা ৰোড।

প্ৰতি,

শ্ৰীযুত/ যুতা

সাং

“জয় শূক্ৰধ্বজ ৰাই”

সদৌ বৰপেটা জিলা কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থাৰ উদ্যোগত আৰ
বৰপেটা ৰোড আঞ্চলিক আক্ৰাছু সমিতিৰ লগতে গোটায়
বৰপেটা ৰোড ৰাইজেৰ সহযোগত।

৪৯৯ তম বৰপেটা জিলা বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায় দিবস উদযাপন

মহাশয়/মহাশয়া,

সংগ্ৰামী অভিনন্দন গ্ৰহণ কৰিবলৈ। সাম্প্ৰতিক পৰিৱৰ্তিত পৰিস্থিতিত কোচ ৰাজবংশী জনগোষ্ঠীৰ ঐতিহাসিক গৃহভূমি কমতাপুৰবাসী আইজকা নিজ গৃহভূমিতে শোষিত বঞ্চিত, লক্ষিত। কমতাপুৰ ৰাজ্যখন আৰো নয়াকৰি গঠনেৰ দাবীত শক্তিশালী জনগোষ্ঠীৰ একমাত্ৰ মেৰুদণ্ডস্বৰূপে ছাত্ৰ সংগঠন “সদৌ কোচ ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থা”। সদৌ বৰপেটা জিলা আক্ৰাছু আৰ বৰপেটা ৰোড আঞ্চলিক সমিতিৰ সহযোগত আইসা ৯ ফেব্ৰুৱাৰী ০৯ ইং কৰালত একদিনীয়া বৰ্ণাঢ্য কাৰ্য্যসূচীৰে বৰপেটা ৰোড খেলপথাৰ (এছ. এছ. বি. ফিল্ড)ত উদযাপন কৰা হ'ব।

সেইজন্য উক্ত অনুষ্ঠানেৰ হাইলচা (কাৰ্য্যসূচী)ত তোমৰা/তোমাৰ/গুলায় উপস্থিত থাকিয়া সাফল্যমণ্ডিত কৰিয়া তুলিবাৰ বাদে সৰ্বিনয়ে অনুৰোধ জানাইলং।

ধন্যবাদ-

ডাকাইয়া, (ভৰদীয়)-

গড়েয়া

হিৰেণ কোচ

মাড়েয়া

ডাঃ নৰজ্যোতি বৰ্মণ

সদৌ বৰপেটা জিলা আক্ৰাছু।

শ্ৰীঅক্ষয় কুমাৰ ডেকা

গড়েয়া (সভাপতি)

শ্ৰী বিমল বৰ্মণ

মাড়েয়া (সম্পাদক)

৪৯৯ তম বিশ্ব মহাবীৰ চিলাৰায় দিবস
উদযাপন সমিতি।

হাইলচা (কাৰ্যাসূচী)

০৯-০২-০৯ ইং সোমবাৰ

সকাল (ৰাতিপুৱা) ৮ টাত	:	আক্ৰাছু পতাকা উৰা।
উৰাব	:	শ্ৰীহীৰেণ কোচ, বৰপেটা জিলা আক্ৰাছু সভাপতি।
৮.১৫ টাত	:	জাতীয় সাংস্কৃতিক পতাকা উৰা।
উৰাব	:	শ্ৰীযুত সঞ্জয় কুমাৰ বয় (বিদ্যুত)।
৮.৩০ টাত	:	চিলাৰায় সেনাৰ পতাকা উৰা।
উৰাব	:	শ্ৰীমানস প্ৰতীম বয়।
৮.৪০ টাত	:	কোচ ৰাজবংশী সন্মিলনীৰ পতাকা উৰা।
উৰাব	:	শ্ৰীসুৰেণ বয়।
৮.৪৫ টাত	:	চিলাৰায় প্ৰতিমূৰ্ত্তিত মাল্য দান।
মাল্যদান কইৰব	:	শ্ৰীযুত পূৰ্ণ বৰুৱা, আৰক্ষী বিষয়া, বৰপেটাৰোড থানা।
৯.০০ টাত	:	শ্বহীদ বেদীত বস্তি প্ৰজ্বলন ও পুষ্পদান।
পুষ্পদান কইৰব	:	শ্বহীদ পৰিয়াল পত্নী, শ্ৰীমতী উষাৰাণী বয়।
৯.৩০ টাত	:	সাংস্কৃতিক শোভা যাত্ৰা।
মুকলি কইৰব	:	শ্ৰীযুতা ফুল কুমাৰী কলিতা, প্ৰবক্তা, বি. এইচ. কলেজ।
১১.৩০ টাত	:	নাম প্ৰসঙ্গ।
১২.৩০ টাত	:	দুপুৰৰ খাওৱা দাওৱা (আহাৰ)।
২ বজাত	:	খোলা সভা (মুকলি সভা)।
উদ্বোধক	:	শ্ৰীযুত উমেশ শৰ্মা, প্ৰাক্তন প্ৰধান শিক্ষক, গোপীনাথ বৰদলৈ হাইস্কুল, বৰপেটাৰোড।
সভাপতিত্ব কইৰব	:	শ্ৰীযুত অক্ষয় কুমাৰ ডেকা, গড়েয়া উদ্যাপন সমিতি।
মুখ্য অতিথি	:	ড° হিমন্ত বিশ্ব শৰ্মা, মাননীয় স্বাস্থ্য মন্ত্ৰী, অসম।
আলোচনী উন্মোচন	:	শ্ৰীযুত ৰতিকান্ত দাস, অধ্যক্ষ, বৰনগৰ মহাবিদ্যালয়, সৰভোগ।
বিশিষ্ট অতিথি	:	শ্ৰীযুত কুমাৰ দীপক দাস, সাংসদ ৰাজ্যসভা, অ.গ.প। দিলদাৰ ৰেজ্জা, গৃহ সচিব, অসম।

শ্ৰীউদ্ধৱ বৰ্মণ, বিধায়ক সৰভোগ সমষ্টি।
শ্ৰীগুনিদ্ৰ নাথ দাস, বিধায়ক বৰপেটা সমষ্টি।
ড° মনোৰঞ্জন দাস, বিধায়ক, ভৱানীপুৰ সমষ্টি।
শ্ৰীমাখন স্বৰ্গীয়াৰী, এম. ছি. এল. এ.,
২০ নং মখনগুৰি সমষ্টি, বি.টি.এ.ডি।
শ্ৰীৰঞ্জিত খেৰকাটাৰী, এম. ছি. এল. এ.
২১ নং শালবাৰী সমষ্টি, বি.টি.এ.ডি।

নিৰ্দিষ্ট বক্তা : শ্ৰীযুত অৰুণ ৰায়, সভাপতি, কোচ ৰাজবংশী সাহিত্য সভা।
শ্ৰীযুত ত্ৰৈলোক্য ৰায়, সম্পাদক, কেন্দ্ৰীয় কমিটি, আক্ৰাছু।
শ্ৰীযুত হিতেশ্বৰ বৰ্মন, সঙ্ঘ সম্পাদক, কেন্দ্ৰীয় কমিটি, আক্ৰাছু।
শ্ৰীযুত অম্বিকাচৰণ চৌধুৰী, সাহিত্যিক পেন্সনাৰ, বঙাইগাঁও।
শ্ৰী সুৰেশ সৰকাৰ, কাৰ্যকৰী সভাপতি,
সদৌ বঙালী যুৱ ছাত্ৰ ফেডাৰেচন।

সন্মানীয় অতিথি : শ্ৰীযুত ফণীধৰ কলিতা, জিলা উপায়ুক্ত, বৰপেটা।
শ্ৰীদেৱজ্যোতি মুখাৰ্জী, আৰক্ষী অধীক্ষক, বৰপেটা।
শ্ৰীযুত দেৱেশ্বৰ বৰা, চক্ৰ বিষয়া, বৰনগৰ।
শ্ৰীযুত বিদ্যানন্দ চৌধুৰী, পৌৰপতি, বৰপেটা ৰোড পৌৰ সভা।
শ্ৰীযুত হৰেণ ৰায়, বিশিষ্ট নাগৰিক।
শ্ৰীযুত ৰঞ্জিত কুমাৰ দাস,
কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যনিৰ্বাহক ভাৰতীয় জনতা পাৰ্টি।
শ্ৰীযুত কাৰ্তিক শৰ্মা, সভাপতি,
বৰপেটাৰোড ব্যৱসায়ী সন্থা।
মোঃ মোজাম্মিল হক, সদস্য জিলা পৰিষদ।
শ্ৰীযুত ধৰ্মেশ্বৰ বয়, সম্পাদক বৰপেটা জিলা ছাত্ৰ সন্থা।
শ্ৰীযুত মনোৰঞ্জন তালুকদাৰ,
বিশিষ্ট সমাজকৰ্মী সৰভোগ।
শ্ৰীযুত সত্য বৰ্মন, বিষয় শিক্ষক, গোৱৰ্দ্ধনা।
শ্ৰীসনেশ্বৰ বৰ্মন, বিষয় শিক্ষক।

সন্ধ্যা ৫.০০ টাত

: বাতি জ্বালা (বস্তি প্ৰজ্বলন)

বাতি জ্বলাব : শ্ৰীযুতা অমিয়া দাস, সভানেত্ৰী, কোচ বাজবংশী
মহিলা সমিতি, বৰপেটা জিলা।
সন্ধ্যা ৬.০০ টাত : সাংস্কৃতিক অনুষ্ঠান।
শুভাৰম্ভ কৰিববে : শ্ৰীযুত অনিল কুমাৰ জৈন,
বিশিষ্ট নাগৰিক, বৰপেটাৰোড।

সাংস্কৃতিক সন্ধ্যাৰ বিশেষ আকৰ্ষণ- আমন্ত্ৰিত শিল্পী আৰ জাগাৰ শিল্পীৰ দ্বাৰা গীত পৰিবেশন।

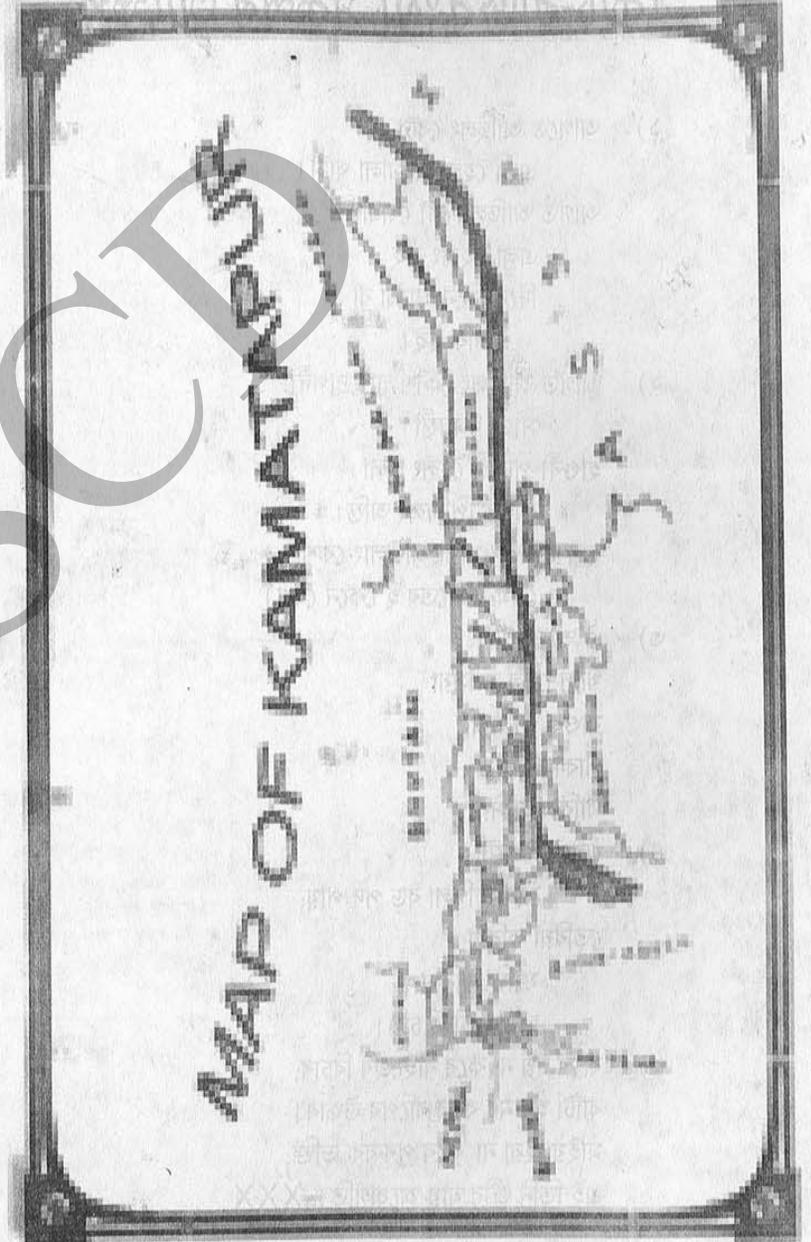
পুৰণি কবিতাজ : নেপাল সুত্ৰধৰ (ধৰ) স্থাপিত : ১৯৯৬ 94357-36832 (O)
হাড়ভাঙ্গা মচকা বিশেষজ্ঞ বেজি নং : ০০১৭৮৯ 97078-38273 (O)
98643 - 92147 (R)
Kabiraj : Nepal Sutradhar (Dhar)

চেম্বাৰ : শান্তি আৰোগ্য নিকেতন কলহভাঙ্গা হাইওৱে চ'ক (শিব মন্দিৰৰ ওচৰত) বৰপেটাৰোড, বৰপেটা (অসম)	মুখ্য চেম্বাৰ নিশিগঞ্জ, নলগীবাৰী কোচবিহাৰ
--	---

আমাৰ ইয়াত সকলো ধৰণৰ হাড়ভাঙ্গা, মচকা যিকোনো বিষ-বেদনা,
ধাতু ৰোগৰ আয়ুৰ্বেদিক মতে চিকিৎসা কৰা হয়।

ঠিকনা ভাল কৰি চাই লব।

নকলৰ পৰা সাৰথান।

কোচ-ৰাজবংশী সকলৰ আক্ষেপ

- ১) আগতে আছিলং বেটা;
এলা হৈলং কামালা খাটা।
আগত আছিলং বৌ বোৰালী
এলা হইলং কই
দিনে দিনে আৰো বা
কি হই!
- ২) আগত আছিলং কৌশল্যা দ্রোপদী
সীতা দময়ন্তী।
হাণ্ডৰী-পাদুৰী হৈলং এলা
কানত পিন্দিলাং অস্তি।
হায়! উদলং মাথা আউলাং কেশ;
সেমন জাত্বেৰ ই কেনে বেশ।
- ৩) ঐ আলসিয়া!
খলে গেল ভাসিয়া
যাওক ভাসিয়া
পাকাম বসিয়া
থাকিম হাসিয়া।
- ৪) ছোটো ছোটো
মানসি গিলা বড় পদ পায়;
তেৰিয়া কৰিয়া
ফালি মাৰিয়া
ছয়াৰ কাতি চায়।
- ৫) ৰাজা হয় না কৰে বাইজেৰ বিচাৰ;
ব্যটা হয় না কৰে বাপেৰ উদ্ধাৰ।
মাইয়া হয় না কৰে পুৰুষক ভক্তি;
এই তিনি জীৰ যায় অধোগতি। XXX

■ প্ৰতিবিত কোচ-ৰাজবংশীৰ ক্ষেত্ৰ : জোনিয়াৰ সভাৰ সময়তে সিছপুৰ লাষ্টগেটত আক্ৰমণৰ অভিনয় প্ৰতিবাদ, শুকুৰবাৰে

জিলাক লৈ কমতাপুৰ শান্ত গঠনৰ চিন্তা-চৰ্চা আক্ৰমণৰ

উছৰমুখৰ অধিবেশন

■ হাওৰীয়া মণ্ডল ক্ষেত্ৰৰ পৰা বণজিৎ কুমাৰ বৰা, ২৫ এপ্ৰিল : আৰ্থনৈতিক পৰিষ্কাৰৰ স্বপ্নৰে উত্তলা জাক জাক ডেকা-গাভৰুৰ উপৰি বিপুলসংখ্যক লোকৰ উপস্থিতিত সৃষ্টি হোৱা এক উছৰমুখৰ পৰিবেশত আজিৰে পৰা আৰম্ভ হৈছে বিখজিৎ বায় নেতৃত্বাধীন আক্ৰমণৰ কাৰ্যসূচীৰ অধিবেশন। ■ মহ পৃষ্ঠা

আক্ৰমণৰ পথ অৱবোধ : ৪০জনক গ্ৰেপ্তাৰ

প্ৰতিবেদক, সৰভোগ, ২৬ জুলাই : কমতাপুৰ ৰাজ্য পুনৰ্গঠনৰ দাবীত সদৌ অসম কোচ-ৰাজবংশী ছাত্ৰ সন্থা, চিলাৰায় সেনা আৰু কোচ-ৰাজবংশী মহিলা সমিতিৰ দ্বাৰা ২০ জুলাইৰ পৰা চলাই অহা এগ্ৰহাৰ গণতান্ত্ৰিক অৰ্থনৈতিক পথ অৱবোধৰ সমৰ্থনত আজি সৰ-গ্ৰাপত দিনৰ ১১ ৰজাৰ পৰা এঘণ্টাবো অধিক সময় ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ অৱবোধ কৰি ৰখাৰ সিদ্ধান্ত লৈছে ৪০গৰাকী কৰ্মীক গ্ৰেপ্তাৰ কৰে। উল্লেখযোগ্য যে আজি সৰভোগত ৰাজহ চক্ৰ কাৰ্যালয়ৰ ওচৰৰ পৌৰীয়া মঠৰ কাষত আক্ৰমণৰ

কৰ্মীসকলে ৩১ নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ অৱবোধ কৰি থকাৰ কথা জানিব পাৰি জিলা অতিৰিক্ত আৰক্ষী অধীক্ষক, বৰনগৰ ৰাজহ চক্ৰ বিষয়া আৰু সৰভোগ থানাৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত বিষয়াৰ নেতৃত্বত যোৱা আৰক্ষীৰ দলে তেওঁলোকক গ্ৰেপ্তাৰ কৰে। আক্ৰমণৰ কেন্দ্ৰীয় নেতা জিতু চৌধুৰী, জিলা সম্পাদক নবজ্যোতি দাস, সহঃ সম্পাদক বনীন দাস আৰু জিলা উপ-সভাপতি বিংকুমণি দাসসহ জিলা কমিটী, বৰনগৰ আঞ্চলিক কমিটী, কপনী, কামাৰণীও আৰু পুৰিমৰী শাখা কমিটীৰ ৪০গৰাকী নেতা-কৰ্মীক গ্ৰেপ্তাৰ কৰে।

পথ অৱবোধ ৫০ জন আক্ৰমণ কৰ্মীক আটক

প্ৰতিদিন সেৱা, হাউলী, ২ আগষ্ট : ৩১ নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ অৱবোধ কৰা ৫০ জন আক্ৰমণ কৰ্মীক আজি হাউলীৰ আৰক্ষীয়ে আটক কৰে। হাউলী আৰক্ষী চকীৰ ভাৰপ্ৰাপ্ত বিষয়া যীবেন বৰুৱাই জানিবলৈ দিয়ামতে আক্ৰমণৰ এহেজাৰ ঘণ্টায়া ৰাষ্ট্ৰীয় পথ অৱবোধ কাৰ্যসূচীৰ অংশ হিচাপে বৰপেটা জিলা আক্ৰমণৰ উদ্যোগত আজি পুৱা শিমলাওৱিত ৫০ জন আক্ৰমণ কৰ্মীয়ে ৩১ নং ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ অৱবোধ কৰাত হাউলীৰ আৰক্ষীয়ে অৱবোধকাৰীসকলক আটক কৰে। আক্ৰমণৰ কেন্দ্ৰীয় কাৰ্যনিৰ্বাহক জিতু চৌধুৰী, বৰপেটা জিলা সমিতিৰ উপ-সভাপতি, সম্পাদক নয়নজ্যোতি বৰ্মনসহ ৫০ জন আক্ৰমণ কৰ্মীৰ আৰক্ষীয়ে আটক কৰি হাউলী আৰক্ষী চকীত ৰাখে যদিও বিয়লি তেওঁলোকক ব্যক্তিগত জাৰিনত মুকলি কৰি দিয়ে।